

MOVIS

Glasilo Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj ■ Missionsblatt der Katholischen Kroaten-Missionen in der Schweiz
■ Rujan / September 2023. ■ Godina / Jahrgang 54. ■ Br. / Nr. 3/212

Mladifest u Međugorju

45.
Rumeni list

Rumeni list u Einsiedelnu

RUMENI LIST 2023.

→ naslovna slika: Rumeni list
Foto | Sibylle Lovrić
Mladifest | Foto-Dani
→ obrada naslovnice: publidesk.ch

Ovaj broj MOVIS-a potpisan je za tisak 2.10.2023.

! Tekstove za sljedeći broj MOVIS-a primamo do 5. studenoga 2023.

IZ SADRŽAJA

- 3 Treća stranica**
Prijevod uvodnika ... (DE)
- 4 Tema broja**
Na kakvim temeljima gradimo - što iza sebe ostavljamo?
- 5-29 Misije**
Izješća iz pastoralnog života u HKM
- 30 MOVIS-ov intervju**
Razgovor s mons. Ivicom Petanjak, krčkim biskupom
- 35 Stranica za mlade**
Poziv na šutnju
- 36 Proplamsaji duha**
Evandeoski odgovor - Svete sličice
- 37 Hrvatski moj jezik materinski**
Zakon o hrvatskome jeziku
- 38 Rumeni list**
Susret hrvatske katoličke mladeži u Einsiedelnu
- 41 Međugorje**
Zlatko Dalić - o vjeri i Međugorju
- 42 Mladifest**
Susret katoličke mladeži u Međugorju
- 45 Zdravi odgoj**
Strah kao moguća zaštita i rizik istodobno
- 50 Suživot s medijima**
Pouzdan Dekalog uljudene virtualne i stvarne komunikacije

IMPRESSUM

MOVIS

Glasilo Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj
Missionsblatt der katholischen Kroaten-
Missionen in der Schweiz

Herausgeber/izdaju:

Kath. Kroaten-Missionen in der Schweiz
Hrvatske katoličke misije u Švicarskoj

Adresse/adresa:

Bederstrasse 76, 8002 Zürich
Telefon: 043 317 96 33

E-Mail: movis@hkm-movis.ch | www.hkm-movis.ch
Bürozeiten / uredovno vrijeme:
utorak, srijeda i petak: 14.00-18.00

Odgovorni urednik /Verantwortlich:

fra Antonio Šakota, tonisakota@gmail.com

Glavni urednik /Chefredakteur:

fra Mičo Pinjuh, fra_mico@bluewin.ch

Uredništvo /Redaktion:

fra Antonio Šakota, fra Mičo Pinjuh, fra Branko Radoš,
fra Miljenko-Mika Stojić i fra Vine Ledušić

LayoutKonzept:

Electronic Publisher Bubalović
E-Mail: publisher@publidesk.ch | www.publidesk.ch

Dobrovoljni prilozzi za MOVIS/Spende
MOVIS / Kroaten-Missionen in der Schweiz

Raiffeisenbank - 8001 3431 4863 2
9001 St. Gallen
SWIFT: RAIFCH22xxx

IBAN: CH86 8080 8001 3431 4863 2
MOVIS, Schlossgasse 32, 8003 Zürich

Druck/tisak:

Vogt-Schild Druck AG, Derendingen
Erscheint vierteljährlich / izlazi 4 puta godišnje

Naklada / Auflage: 14000

O duhovnoj svjetovnosti sukladno učenju pape Franje

Obično se, i prije prvoga pojavljivanja novoizabranoga pape na prozoru iznad Trga sv. Petra, dade ponešto doznati o temeljnim odrednicama njegova pontifikata. I, u pravilu, ne prođe puno vremena do prvoga službenoga dokumenta novoizabranoga prvosvećenika Katoličke crkve, koji uputi svijetu u obliku enciklike, pobudnice ili nekoga drugog službenog dokumenta. Od te povijesne prakse novoizabranih prvosvećenika Katoličke crkve, nije odstupio ni sadašnji papa Franjo. Stoga bih, cijenjene čitateljice i čitatelji, u ovom Movis-ovu jesenskom uvodniku, želio s vama razmišljati o jednoj temi o kojoj je današnji Papa, u više navrata, govorio i pisao. Svoju prvu Apostolsku pobudnicu Evangelii gaudium (Radost evanđelja) objavio je 2013. godine. Na početku pobudnice Papa je napisao: «Radost evanđelja ispunja srce i čitav život onih koji se susretnu s Isusom. Oni koji dopuštaju da ih On spasi oslobođeni su od grijeha, tuge, nutarnje praznine i osamljenosti (br. 1)».

U istoj pobudnici, Papa je dotakao jednu temu koju je, tijekom desetgodišnjega mandata, više puta ponavljao. Tako, u brojevima 93.-97. piše o duhovnoj svjetovnosti koju, već na početku toga odsjeka, naziva «stvarnošću koja se skriva iza prividne religioznosti, čak i ljubavi prema Crkvi, ali se u svojoj biti sastoji u traženju ljudske slave i osobnog probitka nauštrb slave Gospodnje.» Ovomu valja dodati da se pojavnost (fenomen) duhovne svjetovnosti hrani iz dva izvora - iz divljenja gnosticizmu i samodopadnom prometjskom neopelagijanizmu. Oba ova izričaja znatno su se koristila tijekom povijesti prodiranja teološke misli u svijet koja je, upravo u gnozi i pelagijanizmu, nalazila svoje glavne heretične protivnike. Inače je glavna boljka svih hereza izdvajanje jedne djelomične stvarnosti, spoznaje ili istine i pokušaj njezina podizanja na razinu sveobuhvatne i sveobvezujuće. Tako se, s jedne strane, gnosticizam otkriva u svom zatvorenom subjektivizmu, kojeg zanima samo jedan vid duhovnoga, odnosno prosvjetljujućega iskustva, po kojemu osoba ostaje zatvorena u vlastitom dosegu razumijevanja i osjećanja. Ili, jasnije rečeno, ono što sam ja doživio ili iskusio, spoznao ili povjerovao, postaje mjerom kojom mjerim sve oko sebe. I ako se netko ne uklapa u te okvire moga osobnoga duhovnoga iskustva, smatram ga nižim na ljestvici spoznajno-sjetilnih mogućnosti. S druge strane, drugi spomenuti fenomen vrlo je sličan prvomu, te se ponajviše očituje u pouzdanju isključivo u vlastite snage, u osjećaju superiornosti u odnosu na druge, nerijetko zatvoren u određene oblike katolicizma prošlosti.

Mjesta na kojima se, između ostalih, navedene pojavnosti najzornije očituju, nerijetko su crkveni obredi i uredi. Koliko god ova dva crkvena pojma, namjenski i sadržajno, izgledali nespojivima, jedan i drugi su često poprišta nezdrava elitizma i duhovne svjetovnosti, kojima je temeljni cilj nekritička samopromidžba pojedinaca i njihovih istomišljenika, dok je proslava Isusa Krista i evanđeoskih vrijednosti u posve drugom planu. Takve nezdrave pojavnosti, pojedince i skupine, Isus je svojedobno nazvao «objijeljenim grobovima», a Papa «čuvarima muzeja». Crkva nije svediva na dojmjljiva obredna uprizorenja i neuvjerljiva mahanja dogmatskim zaključcima, kojima češće skrivamo, nego otkrivamo živoga - utjelovljenoga, raspetoga i uskrsloga Sina Božjega. Isto tako, Crkva nije ljudska tvorevina, birokratski ustroj kojim bi se moglo upravljati kao s bilo kojim drugim ljudskim djelom, te samim tim ni uspjesi, ostvareni tehničkim i našim umnim naporima, nisu neko pouzdano mjerilo razine naše istinske suradnje i odnosa s Bogom. Stoga, dragi vjernici, ne dopustimo ugušiti evanđelje u nama! Ono se rađa u poniznu i raskajanu srcu, što zorno potvrđuje slučaj farizeja i carinika, koji su se istodobno našli u hramu (usp. Lk 18,9-14). Dok se prvi došao razmetljivo hvaliti Bogu, potonji se, svjestan svojih slabosti, pokajnički udarao u prsa, uvjeren da će tako postići milost i oprostjenje. Zato je evanđelje uvijek Radosna vijest koja ima potrebu priopćiti se i s drugima dijeliti, osobito u poniznom služenju koje ne traži uvijek i samo svoje. Ono se hrani za euharistijskim stolom, u klanjanju, osobnoj i zajedničkoj molitvi, kako bi se izišlo na kraj s dnevnim slabostima, borbama i kušnjama. Stoga je krajnje vrijeme uzeti evanđelje u ruke i čitati o Isusovu životu i djelovanju, kako bismo stekli sigurnost da u svome djelovanju slijedimo Isusa, a ne same sebe. Toliko željena obnova Crkve, jamačno se ne će dogoditi po zatvaranju u elitne skupine, koje su uvjerenе da slave Boga bolje od drugih, kao što se ne će dogoditi ni u zatvorenim uredima, u kojima se počesto mogu čuti samohvale i neutemeljeni hvalospjevi svojim ljudskim postignućima. Mir i dobro!

fra Antonio Šakota,
nacionalni koordinator HKM u Švicarskoj

Über die spirituelle Weltlichkeit nach der Lehre von Papst Franziskus

Meist schon vor dem ersten Erscheinen des neu gewählten Papstes am Fenster über dem Petersplatz lässt sich manches über die grundlegende Richtung seines Pontifikats erfahren; und in der Regel dauert es nicht lange bis zum ersten offiziellen Dokument des neu gewählten obersten Hirten der katholischen Kirche, das in Form einer Enzyklika bzw. Apostolischen Schreibens oder eines anderen offiziellen Dokuments in der Öffentlichkeit erscheint. Von dieser traditionellen Praxis der obersten Hirten der katholischen Kirche ist auch der jetzige Papst Franziskus nicht abgewichen. Deshalb, liebe Leserinnen und Leser, möchte ich mich in dieser Movis-Herbst-Ausgabe mit Ihnen auf ein Thema besinnen, über das der heutige Papst schon mehrfach gesprochen und geschrieben hat. Im Jahr 2013 veröffentlichte er sein erstes Apostolisches Schreiben Evangelii gaudium (Die Freude des Evangeliums), das der Papst mit diesen Worten beginnt: «Die Freude des Evangeliums erfüllt das Herz und das gesamte Leben derer, die Jesus begegnen. Diejenigen, die sich von ihm retten lassen, sind befreit von der Sünde, von der Traurigkeit, von der inneren Leere und von der Vereinsamung (Nr. 1)».

Weiterhin berührt der Papst in diesem Apostolischen Schreiben ein Thema, das er während seiner zehnjährigen Amtszeit mehrmals wiederholte. In Nr. 93-97 schreibt er über die spirituelle Weltlichkeit, die er bereits zu Beginn dieses Abschnitts als eine «Weltlichkeit, die sich hinter dem Anschein der Religiosität und sogar der Liebe zur Kirche verbirgt, und darin besteht, anstatt die Ehre des Herrn die menschliche Ehre und das persönliche Wohlergehen zu suchen.» Hierzu sei erwähnt, dass sich das Phänomen der spirituellen Weltlichkeit aus zwei Quellen speist – aus der Bewunderung für den Gnostizismus und dem selbstbezogenen prometheischen Neopelagianismus. Beide Ausdrücke wurden in der Geschichte des Durchdringens des theologischen Denkens in die Welt verwendet und gerade in der Gnosis und im Pelagianismus fanden sich dessen kirchliche Gegner. Ansonsten ist das Hauptproblem aller Häresien im Herausnehmen einer Teilwirklichkeit, Erkenntnis oder Wahrheit und im Versuch, diese auf die

Foto: DANI

Ebene des Allumfassenden und der Allverbindlichkeit zu heben. So offenbart sich der Gnostizismus einerseits in seinem geschlossenen Subjektivismus, der nur an einer Art spiritueller, also erleuchtender Erfahrung gebunden ist, wonach der Mensch in seiner eigenen Reichweite des Verstandes und der Emotion verschlossen bleibt. Klarer ausgedrückt würde es bedeuten: Was ich erlebt oder erfahren, erkannt oder geglaubt habe, wird zum Maßstab für alles um mich herum; und wenn jemand nicht in diesen Rahmen meiner persönlichen spirituellen Erfahrung passt, ordne ich ihn auf der untersten Skala der möglichen Erkenntnisse ein. Andererseits ist das zweitgenannte Phänomen dem ersten sehr ähnlich und äußert sich hauptsächlich im Vertrauen lediglich auf die eigenen Stärken, in einem Gefühl der Überlegenheit gegenüber anderen und ist oft auf bestimmte Formen des Katholizismus der Vergangenheit beschränkt.

Orte, an denen sich unter anderem die oben genannten Phänomene am deutlichsten manifestieren, sind oft kirchliche Riten und Büros. So sehr diese beiden Kirchenkonzepte ihrem Zweck und Inhalt nach unvereinbar zu sein scheinen, so sehr sind sie doch oft Schauplatz eines ungesunden Elitismus und einer spirituellen Weltlichkeit, deren grundlegendes Ziel die unkritische Selbstdarstellung des Einzelnen und seiner

Gleichgesinnten ist, während die Huldigung von Jesus Christus und die Werte des Evangeliums völlig zweitrangig sind. Jesus nannte solche ungesunden Phänomene, Einzelpersonen und Gruppen einst «weiß getünchte Gräber» und der Papst «Hüter der Museen». Die Kirche lässt sich nicht auf beeindruckende rituelle Darbietungen und das wenig überzeugende Winken mit dogmatischen Beschlüssen reduzieren, mit denen wir oft den lebendigen, den fleischgewordenen, den gekreuzigten und auferstandenen Sohn Gottes verstecken statt offenbaren. Ebenso ist die Kirche keine menschliche Schöpfung, keine bürokratische Organisation, die wie jedes andere menschliche Wirken verwaltet werden könnte, und daher sind die durch technische und unsere mentalen Anstrengungen erzielten Erfolge kein verlässlicher Maßstab für das Niveau unserer wahren Zusammenarbeit und Beziehung mit Gott. Deshalb, liebe Gläubige, lassen wir nicht zu, dass das Evangelium in uns erstickt wird! Es entsteht in einem demütigen und reumütigen Herzen, was im Gleichnis vom Zöllner und Pharisäer, die sich gleichzeitig im Tempel befanden (vgl. Lk 18,9-14) deutlich gezeigt wird. Während der Erstgenannte demonstrativ vor Gott prahlte, bereute der Letztere seine Schwächen im Bewusstsein, dass er dadurch die Gnade und Vergebung erlangen würde. Deshalb ist das Evangelium immer eine Frohe Botschaft, die mit anderen geteilt werden sollte, insbesondere im bescheidenen Dienst, der nicht immer nur nach dem Eigenen sucht. Sie speist sich am eucharistischen Tisch, in der Anbetung, im persönlichen und gemeinschaftlichen Gebet, um die täglichen Schwächen, Herausforderungen und Versuchungen zu überwinden. Daher ist es höchste Zeit, das Evangelium in die Hand zu nehmen und über das Leben und Wirken Jesu zu lesen, damit wir sicher sein können, dass wir in unserem Wirken Jesus nachfolgen und nicht uns selbst. Die so ersehnte Erneuerung der Kirche wird gewiss nicht dadurch geschehen, indem man sich in elitäre Gruppen einschließt, die davon überzeugt sind, dass sie Gott besser verherrlichen als andere, und ebenso wenig wird dies in geschlossenen Büros geschehen, in denen oft Selbstlob und unbegründete Lobpreisungen der menschlichen Erfolge zu hören sind. Pax et bonum - Frieden und Gutes!

NA KAKVIM TEMELJIMA GRADIMO – ŠTO IZA SEBE OSTAVLJAMO?

Godišnji odmori su iza nas. Brojne naše obitelji iz inozemstva običavaju na povratku navratiti u Međugorje, ispovjediti se i obaviti svoje zavjete. Nemalo se iznenadim kad slušam tu djecu. Ne znaju temeljne molitve, ne znaju kako se ispovjedati. A vjerujem, svi su prošli misijski vjeronauk za prvu pričest i krizmu. Što tu ostaje u svijesti? Osim da roditelji žele da djeca nastave s njihovom praksom. Htjeli bi da se vjera prenese s naraštaja na naraštaj, ali je to krajnje teško u suvremenoj medijskoj sceni koja zaokuplja svijest mladih osoba. U obitelji roditelji govore hrvatski, djeca međusobno njemački ili neki drugi jezik. Nema li molitve kao obiteljske poveznice, veze postaju sve labavije. Prestaje prava komunikacija u obitelji, makar bi roditelji htjeli da im djeca hode njihovim stazama. Imamo zastoj u rastu i prenošenju temeljnih zasada vjere, hrvatske povijesti i jezika.

Ništo najprirodnije u ljudskome životu jest smjena naraštaja. Jedan naraštaj odlazi, drugi dolazi. I tako slijedom cijele povijesti. Tako je i u svagdanu, u obitelji, u narodu, pa i u svećeničkom životu. Jedni su bili, dali svoje, odužili se Bogu i narodu, i trebaju prepustiti palicu drugima. Pa i u našim hrvatskim misijama diljem Švicarske gdje su franjevci prisutni više od šezdeset godina. Neki se još sjećaju tih početaka, zanosnih hodočašća u Einsiedeln.

U ovom surječju vrijedno je navesti primjer talijanskoga genijalnog kipara, arhitekta, slikara Gianlorenza Berninija. Jedan je papa za njega rekao, «Vi ste rođeni za Rim, a Rim je rođen za vas». Naime, svi koji su bilo kada bili u Rimu na Trgu Svetoga Petra, dive se velebnim kolonadama koje bi na zoran način htjele zagrliti cijeli prostor, ali i cijeli svijet, kao otvorene ruke prema svijetu. Divimo se unutrašnjosti Crkve Svetog Petra, baldahinu pod kojim Papa slavi svetu misu, a dolje je negdje u dubini grob svetoga Petra. Djelo je to Berninija. Za današnji se Rim nerijetko veli kako je to «Berninijev Rim». Od Berninija nam je ostala rukom pisana oporuka sinu u kojoj traži da mu se nakon smrti ne podiže nikakav nadgrobni spomenik. Zavrijedio je on zacijelo više od ostalih i spomenik, i mauzolej, zbog svega što je svojim umjetničkim genijem ostavio svijetu. I kao što genijalni Miche-

langelo nije potpisivao nijedno svoje djelo osim ranoga djela 'Pietà', jer sve što je ostavio iza sebe, nosi njegov neponovljiv rukopis, tako je i s Berninijem. Velebnost djela svjedoči o neponovljivosti toga genija i jedinstveni je vidljivi spomenik geniju. U oporuci jednostavno moli svoga sina da ga se pokopa ispod neke stepenice, a kao razlog navodi: «Tek kad je život postao stepenicom za druge, on se do kraja ispunio!» Život se isplatio kad je postao stubom, osloncem za druge! Tko danas pohodi baziliku Svete Marije Velike (Santa Maria Maggiore) u Rimu, može zorno vidjeti na stepenici što vodi prema koru te crkve grob velikoga kipara koji je svojim djelima zadužio cijeli svijet.

Svi smo mi na(d)zidani na temeljima, svi imamo tlo pod nogama. Svi smo mi u Kristovoj Crkvi, nazidani na temeljima apostola i svetaca, gdje je zaglavni kamen sam Isus Krist. Nerijetko se nad grobovima svetaca podizalo crkve i svetišta. Time se želi i nama poručiti: Kao što je vjera imala svoj hod kroz stoljeća i povijest, ona vremenom prerasta i u duhovnu i tvarnu arhitekturu, zgradu našega života. Na tim mjestima otkrivamo kakve temelje i stubište pojedino znanje treba, koje nose stepenice i koje vezivno tkivo, kakvu armaturu, da bi kuća i našega životnoga zdanja opstala, da se ne bi urušila. Da bi obitelj i društvo mogli sigurno kročiti u budućnost, trebaju im na tom putu pojedinci, veličine koje imaju i svijest i spremnost postati drugima stepenicom, sigurnim osloncem, nosivom stubom. Stepence moraju moći nositi, moraju izdržati opterećenje. No, nosivosti nema bez ukorjenjivanja i dubokoga uzemljenja u prošlost, bez svijesti o vlastitim korijenima, odakle dolazimo te kamo idemo. Tek to daje jasan smjer prema budućnosti. Sve se to opet daje zorno oslikati slikom stuba.

Svetci kao uzori utjelovljuju te stube. Povezanost s prošlošću, pogled prema budućnosti, prema gore. Stube,

kao što znamo, redovito vode gore, uzlazno, ili u kriptu, silazno. U njihovoj je naravi da nas sile na korak dalje, na njima se ne može ostaniti ili zadržavati. Ako vjera u Boga ne tvori temelj i ne usmjeruje pogled prema čovjeku i društvu, nemoguće je iskusiti nebo kao zaštitu nad svojom glavom. Veliki problem suvremenoga čovjeka jest duhovna neudomljenost ali i tjelesna bezavičajnost. Suvremeni čovjek nigdje nije kod kuće, nigdje se i ni u čemu nije udomio. Stalno u pokretu, na kotačima, putuje iz mjesta u mjesto, vječni lutalica, nomad, ali u konačnici ne zna ni odakle dolazi ni kamo ide. Kamo idemo? Doma! Kući, u zavičaj! To je moguće izreći samo ako postoje vrijednosti i istine koje nadilaze vidljivu pojavnost, puku materijalnost i funkcionalnost. Život je u biti lađa i plovidba, a ne kuća za trajni boravak.

Tko je blizak Svetomu i svetcima, tko je udomljen u životima svetaca, tko se s njima osjeća bliskim i u zajedništvu, otkrit će uz njih zavičaj i dom. Njihova povijest, njihov život posreduje i nudi sigurnost, u njihovim životima vjera poprima novo lice. Svetci su odreda poput stuba, oni nam pružaju u ruke ljestve prema nebu. Oni imaju nutarnju privlačnu snagu. Svetci nikada ne stare. Nikada ne gube značenje ni vrijednost. Oni su trajni svjedoci kako je Crkva mlada, nova u Duhu Svetome. Svetci nikada nisu ljudi ili osobe prošlosti. Nisu to muševci i žene od jučer. Naprotiv, oni su uvijek muševci i žene od sutra i za sutra, oni su osobe u Kristovoj riječi i osobi zajamčene nam i obećane budućnosti. Oni su svjedoci budućega svijeta... Svetci su životni orijentiri, a ta sigurna orijentacija čini svetce novim stubištima naše vjere u vremenima društvenih promjena i prevrata... Svetci nikada ne zastarijevaju. Nikada ne gube na cijeni ni značenju. Oni su stalni svjedoci mladosti naše Crkve. Povijesni izvori nam jasno svjedoče za njih kako su smatrali sebe djecom Božjom. Dijete je uvijek mlado. Ljudi čute, osjećaju privlačnu snagu svetaca kad u njima prepoznaju bitne crte koje mogu i danas podariti kršćanima misionarsku privlačnu snagu. Možda nam i danas treba hod u (duhovne) katakombe, duboko pod zemlju, da ondje iznova za temeljimo na temeljima Duha i Evanđelja obnovu sebe i Crkve u Duhu Božjem. Marija je tu velika pomoć, ona je na Duhove uz apostole istinska Duhonositeljica.

MISIJA ZÜRICH

Hrvatska katolička misija
Schlossgasse 32, 8003 Zürich
Telefon: 044 455 80 60 Faks: 044 461 19 39
E-Mail: hkm.zuerich@bluewin.ch
www.hkmzuerich.ch

Misionari: fra Ivan Prusina
fra Antonio Šakota
fra Goran Azinović
Katehistica i orguljašica: prof. Petra Hrvčić
Suradnice: Đurđica Novak, Ankica Blažević
i Marija Dukić

■ RASPORED MISA

- ZÜRICH: crkva Guthirt, Guthirtstr. 3, svake nedjelje u 8.00 i 12.15 sati
- ZÜRICH: crkva sv. Felixa i Regule, Hardstr. 76, svakog petka krunica i sveta misa u 19.30 sati
- ZÜRICH: misijska kapelica, Schlossgasse 32, ponedjeljak-subota u 7.30 sati
- DIETIKON: crkva sv. Josipa, Urdorferstr. 44, svake nedjelje u 10.30 sati
- WINTERTHUR: crkva sv. Ulricha, Seuzacherstr. 1, svake nedjelje u 11.00 (ljeti u 10.30 sati)
- HORGEN: crkva sv. Josipa, Burghaldenstr. 5, svake nedjelje u 14.45 sati
- AFFOLTERN a/A: crkva sv. Josipa, Seewadelstr. 13, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- BÜLACH: crkva Presv. Trojstva, Scheuchzerstr. 1, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- USTER: crkva sv. Andrije, Neuwiesenstr. 17, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 14.30 sati
- MÄNNEDORF: crkva sv. Stjepana, Hasenackerstr. 19, svake 1. i 3. subote u mjesecu u 19.00 sati
- WALD: crkva sv. Margarete, Rütistr. 31, svake 4. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- GLARUS: crkva sv. Fridolina, Aegidius-Tschudinstr. 8, svake 2. subote u mjesecu u 19.30 sati

Povratnici

Marija Vukelja

Vrijeme tako brzo prolazi. Marija je došla u Švicarsku, u Zürich, 28. svibnja 1973. godine. U početku, koji je uvijek težak, pogotovo bez znanja jezika, radila je kod časnih sestara u Teodosianumu, a

Misijski Kalendār

Tečaj priprave za brak

Zürich, dvorana župe sv. Felixa i Regule, od 19. - 22. veljače 2024. u 19.30 sati.

Prva pričest

Zürich, crkva sv. Felixa i Regule, subota, 20. travnja 2024. u 11.00 sati.

Krizma

Zürich, crkva sv. Felixa i Regule, subota, 1. lipnja 2024. u 11.00 sati.

Mise za mlade

Jednom mjesečno u crkvi sv. Felixa i Regule u 18.00 sati.

Frama

Susreti su srijedom u 19.00 sati u dvorani župe sv. Felixa i Regule.

Dan misije

Dan misije (dan zajedništva) bit će 15. rujna 2024. u Stadthalle Dietikon.

kasnije kada je to postao gradski Starački dom još 17 godina u domu. Potom je otišla u Culinarium (UBS) i radila najprije u restoranu a onda u servisu. I na kraju je bila kućepaziteljica u jednoj bogatoj njemačkoj obitelji, gdje je dočekala i svoje umirovljenje.

U Švicarskoj je upoznala i svoga Stipu, te su kršćanski brak sklopili 20. rujna 1981. godine u Novim Selima.

Od samog početka Marija je bila vrlo aktivna u misijskom životu. Godinama je plesala u misijskom folkloru te je bila i vrlo aktivna u crkvenom zboru. Bog ju je obdario izvanrednim sluhom ali i dobrim glasom te je bila vrlo važna suradnica u zboru. Često je pomagala i spašavala situacije kada nije bilo orguljašice svojim a cappella pjevanjem.

I evo točno nakon 50 godina, 29. kolovoza 2023. godine definitivno je napustila Švicarsku i vratila se doma, u Nova Sela. Marija, uistinu će nam nedostajati osobita vjernost i jasan prodoran glas na našim liturgijskim okupljanjima. Neka Gospodin bude nagrada za sve.

I Marija zahvaljuje svima s kojima se kroz ovih 50 godina družila te poručuje kako su vrata njenog doma u Novim Selima otvorena svima. Ako vas put nanese, svi ste uvijek dobro došli!

Draga Marija, hvala za sve i neka te Gospodin obdari dobrim zdravljem i radošnim trenucima u zemlji Hrvatskoj. Hvala i sretno!

Kršteni u Misiji

David Pejić, sin Dejanov i Sandre r. Mitrović, 24. lipnja 2023. u Winterthuru

David Šušnja, sin Ivičin i Dragane r. Iličić, 24. lipnja 2023. u Usteru

Dario Grgić, sin Ivičin i Anamarijane r. Beljan, 24. lipnja 2023. u Waldu

Neo Ević, sin Goranov i Sanele r. Božić, 1. srpnja 2023. u Glattbruggu

Antonio Baltić, sin Bojanov i Ane r. Aleksić, 7. srpnja 2023. u Dietikonu

Mihael Varga, sin Matejev i Tomislave r. Kelava, 14. srpnja 2023. u Zürichu

Ana Božić, kći Mišelova i Anđele r. Filipović, 26. kolovoza 2023. u Dietikonu

David Engler, sin Benediktov i Anje r. Grgić, 9. rujna 2023. u Thalwilu

Ivano Ponjavić, sin Danijelov i Patricie r. Bekavac, 9. rujna 2023. u Dietikonu

Vjenčanja

Josip Burić i Tijana Đorđević 29. travnja 2023. u Velikoj Gorici

Matej Jakovljević i Marina Bošnjak 19. svibnja 2023. u Rama-Ščit

Frano Dukić i Katarina Laštro 26. svibnja 2023. u Trogiru

Marko Margarin i Melanie Gučanin 10. lipnja 2023. u Zadru

Denis Dejan Dujak i Bojana Stojanović 24. lipnja 2023. u Usteru

Ivan Kutleša i Angelina Čurić 2. srpnja 2023. u Splitu

Marko Valenta i Dora Perić 15. srpnja 2023. u Splitu

Niko Radić i Katarina Jurić 20. srpnja 2023. u Ledincu

Andrija Jurić i Katrin Tomić 22. srpnja 2023. u Opatiji

Domagoj Baran i Violeta Vorfi 29. srpnja 2023. u Zagrebu

Mirko Šuta i Nikol Nikolina Kovačević 29. srpnja 2023. u Splitu

Ivan Đogaš i Darija Oreč 29. srpnja 2023. u Podvinju

Ilija Čurić i Antonela Šapina 29. srpnja 2023. u Tomislavgradu

Antonio Marijanović i Victoria Vidak 30. srpnja 2023. u Novom Travniku

Filip Vukadin i Kristina Batinić 1. kolovoza 2023. u Uskoplju

Stjepan Laštro i Tajana Tomić 4. kolovoza 2023. u Trogiru

Tomislav Markić i Tena Galkovski 5. kolovoza 2023. u Zadru

Rui Felipe Rodrigues Dias i Svjetlana Jurkić 5. kolovoza 2023. u Novom Selu-Balegovac

Roman Tomić i Barbara Perković 12. kolovoza 2023. u Mostaru

Ivan Klapež i Anouk Weber 17. kolovoza 2023. u Splitu

Ivan Mravak i Maja Švraka 9. rujna 2023. u Küsnachtu

Andreas Stojak i Josipa Martinović 16. rujna 2023. u Usteru

Roland Rajić-Cakalin i Danijela Gavrančić 23. rujna 2023. u Zürichu

Molitvena skupina «Kraljica MIRA»

U našoj misiji pokrenuta je molitvena skupina «Kraljica MIRA». Molitvena skupina okupljat će se svaki mjesec, a kroz to vrijeme molit će se u obiteljima. Molitvenu zajednicu otvorio je bivši međugorski župnik, fra Marinko Šakota. Imao je kratko predavanje i molitvu. Gospa od nas traži da pokrećemo molitvene zajednice jer su one znak sile i snage Duha Svetoga, kao i snaga za mjesto u kojem djeluje.

Frama sve aktivnija

Frama je u našoj misiji sve aktivnija. Prešli smo i u veće prostorije. Trenutno smo u dvorani u sklopu crkve sv. Felixa i Regule. Sve već broj mladih nam pristiže. Oblici aktivnosti su raznovrsni. Mladi se ostvaraju kroz druženje, zajedništvo, molitvu, svjedočanstva i nasljedovanje života svetoga Franje.

Misa za mlade

Nastavljamo i svaki mjesec sa misama za mlade. Zadnji susret je bilo oko 140 mladih. Tema susreta je bila kako Isus može preoblikovati naše rane i poraze u naše pobjede. Kasnije smo ostali u druženju i pjesmi. Bogu hvala!

Zahvalna večera za sve volontere ovogodišnjega Cromina

U prostorijama župe sv. Antuna u Zürichu održana je zahvalna večera za sve volontere ovogodišnjega Cromina. Proslavili smo sv. misu zahvalnicu, nakon koje smo ostali u ugodnom druženju. Još jednom, hvala svima koji su doprinijeli da ovogodišnji Cromin protekne u radosti i miru.

Pastoral za mlade obitelji

U našoj misiji pokrenuli smo i «Pastoral za mlade obitelji», koji će se održavati jednom mjesečno, gdje želimo mladim obiteljima kroz predavanje, molitvu, svetu misu i klanjanje ponuditi ohrabrenje u njihovu obiteljskom životu. Izazovi su sve veći, ali zato želimo biti blizu svim obiteljima.

«Iskra Božjeg milosrđa»

Imali smo i molitveni susret «Iskra Božjeg milosrđa» gdje smo se pridružili inicijativi molitve krunice Božanskoga milosrđa na svim trgovima svijeta. Molili smo na malom trgu ispred crkve Guthirt 28.9. 2023. točno u 15.00 sati. Lijep broj molitelja se je okupio. I imali smo određene nakane za koje smo molili.

Velika duhovna obnova i Dan zajedništva u misiji Zürich

U našoj misiji je bila i velika duhovna obnova koju je predvodio fra Augustin Čordaš, koji je na službi kao kapelan u Širokom Brijegu. Obnova je trajala od 14. do 17. rujna. A sve je završilo velikim svečanim misnim slavljem u 11. sati, koje se redovito održava u gradskoj dvorani u Dietikonu. Velik broj ljudi se je odazvao.

Bilo je mnoštvo ljudi koji su se marljivo pri misiji prijavili i kroz trud i žrtvu pomogli da sve protekne u najboljem redu. Upravo je fra Augustin to i naglasio u svojoj propovijedi, o jednoj vrsti otvore-

nosti za svakoga čovjeka da sjedne za zajednički stol. A mi smo svi bili jedna velika zajednica, kako za euharistijskim stolom, tako i za onim stolom gdje smo se pridružili zajedničkom ručku i pjesmi. Bilo je mnoštvo mladih, a zbor je svečano pjevao na svetoj misi.

Franjevačka mladež je radila sa mladima i organizirala «kutak za najmanje». Neki su mladi bili u tradicionalnim narodnim nošnjama. Program pjesme i veselja predvodila je grupa Indigo. Bogu hvala na svim milostima.

Dan naroda u Dietikonu

U nedjelju, 24. rujna, bilo nam je lijepo u zajedništvu koje obogaćuje. Slavili smo Gospodina zajedno s predstavnicima drugih naroda u crkvi sv. Agate. Ozračje lijepo, crkva potpuno ispunjena uz molitvu i pjesmu na različitim jezicima. Četvorica svećenika i brojna asistencija za istinsko slavlje. Nakon mise bilo je druženje u župnoj dvorani uz specijalitet iz različitih krajeva svijeta. Na kraju je folklorno društvo «Kranjčević» izvelo splet hrvatskih kola i primljeni su s oduševljenjem od svih nazočnih. Hvala svima na dobrom odazivu i suradnji i do slijedećeg susreta.

Svjedočanstvo vjere Ivana Santinija

U prepunoj dvorani mladih sv. Felixa i Regule, proslavljeni hrvatski nogometaš, Ivan Santini, podijelio je svoje životno svjedočanstvo o vjeri u Boga i čvrstom pouzdanju u njegovu providnost na svim putevima, iskušenjima i križevima koje je život pred njega stavljao. Bogu smo zahvalni što smo iz usta jednog nogometaša slušali o primjerima istinski življene vjere i u područjima gdje se ona ne smije javno prakticirati, snage sv. ispovijedi i osobne ustrajne molitve. Našem Ivanu želimo obilježiti Božjeg blagoslova na njegovom životnom putu!

NAŠI POKOJNICI

† Stipe Vukelja

1950. – 2023.

Stipe je rođen 28. srpnja 1950. u Novim Selima, općina Omiš, u obitelji od sedmero djece, od roditelja Ante i Ane r. Miljak. Djetinjstvo i mladenaštvo provodi u domovini, gdje je završio školu i stekao prvo radno iskustvo. Već

godine 1972. dolazi u Švicarsku i radio je kao sezonac u Baselu. Tu ostaje osam godina radeći u jednoj građevinskoj firmi. Potom godine 1980. dolazi u Zürich i zapošljava se u firmi Rapid, gdje je radio sve do svoga umirovljenja. Kršćanski brak sklopio je s Marijom r. Rodić 20. rujna 1981. u Novim Selima.

Stipe je bio vrlo aktivan član misijske zajednice, te se uskoro uključio i u crkveni zbor u misiji Zürich, gdje je ostao sve dok su mu to fizičke snage dopuštale. Vjeran i ustrajan. Tek što se umirovio 2015. godine pojavila se teška bolest s kojom se hrabro nisio i borio kroz osam godina. Snagu je crpio od Gospodina, s kojim se vrlo često družio primajući svete sakramente. Kroz sve to kroz što je prolazio nikada nije gubio vjeru i vedrinu, ostao je uvijek pozitivan i zahvalan Gospodinu. Ipak, kada su ga fizičke snage počele vidno napuštati poželio je vratiti se u domovinu, u svoja Nova Sela. Zajedno sa svojom Marijom učinio je to 19. svibnja 2023. a samo nekoliko dana kasnije Gospodin ga je pozvao k sebi. Umro je u krugu šire obitelji 4. lipnja 2023. godine. Pokopan je na groblju u Novim Selima 06. lipnja 2023. uz nazočnost članova šire obitelji, velikog broja vjernika, (veliki broj i onih s kojima se družio u Zürichu) te petoricom svećenika. I to je potvrda jednog jednostavnog, kršćanskog i ljudskog života.

Dragi Stipe, hvala ti za sve što si darovao našoj misijskoj zajednici za svoga boravka u HKM Zürich i mirno počivaj na svojoj hrvatskoj grudi. Iskrena sućut supruzi Mariji i svima ožalošćenima. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

MISIJA BASEL

Hrvatska katolička misija
 Almendstrasse 36, 4058 Basel
 Telefon / Faks: 061 692 76 40
 Mobilni: 076 331 63 79
 E-Mail: petar.topic@bluewin.ch
 www.hkm-basel.ch
 Misionar: fra Petar Topić
 Käferholzstrasse 38, 4058 Basel
 Suradnica: Marija Marušić

■ RASPORED MISA

- BASEL: Crkva sv. Mihaela, Allmendstrasse 34, svake nedjelje u 11.00 sati
- BASEL: Svakog prvog petka u mjesecu misa i ispovijed u 19.00 sati
- LIESTAL: Crkva Bruder Klaus, Mühlemattstrasse 3, svake nedjelje u 13.00 sati
- BASSECOURT: crkva St-Pierre, Rue de Prayé 6, svake 2. i 4. subote u mj. u 16.30 sati

Molitvena zajednica «Majka Tripud Divna»

Molitvena zajednica se okuplja svake 3. nedjelje u mjesecu u Baselu u 10.30 sati i (pred)moli kronicu s vjernicima, a poslije mise članovi ostaju u crkvi u kratkom razgovoru i dogovoru.

Kršteni u Misiji

Ruža Purkić, kći Kristijana i Ive r. Miškić, 8. srpnja 2023. u Baselu

Klara Maria Bošnjak, kći Ilije i Janje r. Šimić, 9. rujna 2023. u Baselu

Vjenčanja

Nenad Josić i Olga Demović, 17. lipnja 2023. u Baselu

Antonio Jukić i Josipa Sunčanin, 29. srpnja 2023. u Lužanima

Mikael Bijelić i Mirjana Batinović, 5. kolovoza 2023. u Orebiću

Raspored Hrvatske nastave

MUTTENZ BL - UTORKOM
 - Sekundarschule Hinterzweien 1, Schützenhausstrasse 15 - 4132 Muttenz BL
 1. - 4. razred: od 17.00 - 18.30 i
 5. - 8. razred: od 18.30 - 20.00 sati

BASEL - SRIJEDOM
 Sekundarschule, Wasgenring, Welschmattstrasse 30 - 4055 Basel
 1. - 4. razred: od 13.30 - 15.00
 i 5. - 8. razred: od 15.00 - 16.30 sati

LIESTAL - ČETVRTKOM
 Schulhaus ROTACKER, Widmannstr. 5 - 4410 Liestal
 1. - 4. razred: 16.00 - 17.30 i
 5. - 8. razred: 17.30 - 19.00 sati

RHEINFELDEN AG - PETKOM
 Schulhaus Hugenfelf, Bahnhofstrasse 20 - 4310 Rheinfelden
 1. - 4. razred: od 13.30 - 15.00 i
 5. - 8. razred od 15.00 do 16.30 sati.

Učiteljica je gospođa Zlata Maršić Ferić
 e-mail: zlata.marsicferic@gmail.com

Misijski Kalendar

Obavijesti o Prvoj pričesti i Krizmi

Prva pričest bit će u subotu, 11.05. 2024. u 14.00 sati u Baselu.

Krizma će biti u subotu, 1.6. 2024. u 14.30 sati u Baselu.

Vjeronauk za PRVOPROČESNIKE i KRIZMANIKE je subotom, 10.00-11.30 sati u Baselu, Allmendstr. 34 - crkva sv. Michaela.

Duhovna obnova

Duhovna obnova bit će u misiji Basel uključivo od petka, 17.11. do nedjelje, 19.11. 2023. koju će predvoditi fra Velimir Bavrka, franjevac provincije Bosne Srebrne, sada župnik u Vitezu.

Raspored Duhovne obnove:

Petak, 17.11. 2023. u 18.30 (krunica, duhovni nagovor, misa i klanjanje pred Presvetim).

Subota, 18.11. 2023. - prije podne - od 10.00 do 13.00 sati mogućnost za osobnu ispovijed i duhovni razgovor.

Subota, 18.11. 2023. - poslije podne u 17.00 sati (krunica, duhovni nagovor, misa i na kraju klanjanje pred Presvetim).

Nedjelja, Basel, 19.11. 2023. u 10.30 sati (krunica, misa i na kraju klanjanje pred Presvetim).

Nedjelja, Liestal, 19.11. 2023. u 14.00 sati (krunica, misa i klanjanje pred Presvetim).

Mise zornice - Rorate

Kroz Advent bit će svako jutro (osim petka) u 6.00 sati u Baselu u crkvi sv. Michaela.

Božićna ispovijed

Basel, u petak, 8.12. 2023. od 16.30 do 20.00 sati u crkvi sv. Michaela

Raspored misa na Badnju večer (polnočke)

Nedjelja, 24.12. 2023.

Basel, u 20.00 sati i u 23.00 sata

Nikolinje 9. 12. 2023. u Liestalu

Nikolinje je u subotu, 9.12. 2023. u crkvenoj dvorani u Liestalu (crkva Bruder Klaus, Rheinstrasse 20b) s početkom u 16.00 sati. Prvo će djeca s učiteljicom imati program u crkvi i nakon toga idemo u dvoranu koja je odmah uz crkvu. Molim roditelje da naprave i poneku, kolča, pite, meze, kako bismo se kasnije uz kavu i piće mogli družiti u dvorani.

Dvodnevno hrvatsko hodočašće Gospi u Einsiedeln

U subotu, 10. 6. i u nedjelju, 11. 6. 2023. godine misija Basel je sudjelovala na dvodnevnom hrvatskom hodočašću u Einsiedeln. Svečano misno slavlje je oba dana predslavio krčki biskup Ivica Petanjak. Misionar fra Petar Topić nije mogao sudjelovati zbog rane na nozi.

Posjet iz domovine

Don Marinko Mrkonjić, dekan Tuzlanskog dekanata i župnik župe Dragunja posjetio je misiju Basel na svetkovinu Srca Isusova, 16. 6. 2023. godine i navečer predslavio misu u Baselu.

Obitelj Müggler u posjetu Misiji

U nedjelju 18. 6. 2023. Misiju je posjetio bračni par Dominik Müggler i njegova žena Christa - koji vode Stiftung «Schweizerische Hilfe für Mutter und Kind». Sudjelovali su na svetim misama u Baselu i Liestalu i nakon mise predstavili svoj program: «Einmal-darüber-schlafen» (Prispavaj, jutro je pametnije) u sklopu pomoći ženama koje se odlučuju za pobačaj i u sklopu prikupljanja potpisa za narodnu inicijativu da se usvoji njihov program «Einmal-darüber-schlafen» u Švicarskoj.

Ljetna zamjena misionara

Velečasni don Alen Palatinuš, župnik župe sv. Gerarda u Vršcu zamjenjivao je misionara preko ljeta od 2.7. do 30.7. 2023. godine. Hvala mu velika.

Važna obavijest!

Svi koji planiraju crkveno vjenčanje iduće 2024. godine trebaju se odmah prijaviti svećeniku radi pripreme za vjenčanje ili brak.

Anđeli «Anđela svjetla»

Prije 12. godina Ivana, Ana i Ankica započele su pjevati u zboru mladih «Anđeli svjetla» kao curice, a danas drže u naručju svoju djecu koja su često na koru s njima za vrijeme pjevanja pod svetom nedjeljnom misom. Brzo će im se pridružiti i Dora.

Sudjelovali smo na 19. CROMIN-u

U organizaciji HKM Zürich na Duhovski je ponedjeljak, 29. svibnja 2023. održan 19. po redu susret ministranata i malih misijskih zborova - CROMIN. Preko petsto ministranata i članova malih misijskih zborova ispunilo je dvoranu sportskog centra Gries u Volketswilu. Prisutne je pozdravio fra Antonio Šakota, koordinator hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj, a svečanim euharistijskim slavljem predsjedao je fra Goran Azinović. Nakon svete mise uslijedili su pojedinačni nastupi malih misijskih zborova među kojima su nastupili «Anđeli svjetla» iz Basela i lijepo pjevali. Uslijedio je ručak, pa sportska natjecanja u trčanju, (skakanju) trčanju u vreći, nogometu. U svim disciplinama nastupili su i ministranti iz Basela i bili uspješni. Cestitamo im na sudjelovanju.

NAŠI POKOJNICI

Marko Anđelić 1958. - 2023.

Marko je rođen 25. 10. 1958. godine u Podboru (Rama, Prozor) kao drugo dijete od roditelja Ante i Ivke od njih 4 djece. Svoju mladost, školovanje i odrastanje proveo je u svojoj rodnoj Rami gdje se 1980. godine ženi s Ružom

Čališ. Iste godine rađa im se sin Ante, a poslije kći Antonija i sin Ivan.

Nakon vjenčanja Marko je morao krenuti «trbuhom za kruhom» u tuđinu. Prvo odlazi u Njemačku, pa onda u Švicarsku, u Basel, gdje 1995. godine dovodi svoju obitelj.

Svojim trudom i upornošću podiže svojih troje djece učeći ih kršćanskim vrednotama i da sami sutra budu obiteljski ljudi. Želja i htjenje su mu se ostvarili. Sve troje djece imaju svoje obitelji i Marko je sudjelovao na njihovim vjenčanjima. Za svoga daljnjeg života on je dobio i uživao sa svojih petero unučadi: Markom, Lukom, Paulom, Anom i Laustom i znao je da je i šesto unučić na putu. Marko je bio čovjek širokog srca, velikodušan i posebnog smisla za humor. Volio je ljude, druženja i s mladima i starima. Imao je širok krug prijatelja i kuća mu je uvijek bila otvorena i svi su bili dobrodošli. Nedjelja mu nije prolazila bez svete mise.

Nakon ženidbe najmlađeg djeteta 2017. godine Marko najviše vremena provodi sa svojom ženom Ružom u Rami, Zagrebu i moru. Tako je sve teklo do dijagnoze leukemije početkom 2023. godine. Svoje zadnje dane života proveo je u bolnici Unispital u Baselu. Sve do zadnjega daha uz njega je bila njegova obitelj, žena i djeca. Opremljen je sakramentima umirućih od svećenika Alena Palatinuša uz prisutnost cijele njegove obitelji i upravo taj dan, 15. 07. 2023. godine Marko je umro u 22.30 sata.

Marka ćemo pamtili kao dobrog muža i oca, divnog djeda, a iznad svega posebno dobrog čovjeka. Zato, unatoč boli i tuzi, želimo mu reći veliko hvala za sve učinjeno dobro.

Iskrena sućut supruzi Ruži, djeci Anti, Antoniji i Ivanu s njihovim obiteljima, bratu, sestrama, rodbini i prijateljima.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine! Počivao u miru Božjem!

Ivanka Njego 1955. - 2023.

Ivanka je rođena u Velikoj (Požega) 20. 10. 1955. godine. Rodila je rano kći Barbaru. U Švicarskoj je živjela i radila preko 30 godina. Dijelila je život s Josipom Čovićem. Umrula je u subotu, 19. 08. 2023. u bolnici Unispital

u Baselu, a sahranjena u petak, 25. 08. 2023. na Hörnli groblju u Riehenu. Iskrena sućut kćeri Barbari, Josipu Čoviću, bratu Franji, rodbini i prijateljima. Počivala u miru Božjem!

Hrvatska katolička misija
Zähringerstrasse 40, 3012 Bern
Telefon: 031 302 02 15
E-Mail: hkm.bern@bluewin.ch
www.hkm-bern.ch

Misionar: fra Gojko Zovko
Telefon: 031 331 56 52 Natel: 079 379 66 66
E-Mail: goja.z@bluewin.ch
Uredovno vrijeme: ponedjeljak, 10-17

Vjeroučitelj i orguljaš: Dominik Blažun
E-Mail: dominik.blazun@kathbern.ch
Telefon: 076 612 69 52

Raspored misa

- BERN: Bethlehem Kirche, Eymattstrasse 2B, 3027 Bern, svake nedjelje u 12.00
- BERN: župna crkva sv. Josef, Stäpfenstr. 25, 3098 Koeniz, svake subote u 19.00
- BIEL: Pfarrkirche Christ König, Geyisriedweg 31, svake 2. i 4. nedjelje u mj. u 17.00
- ROGGWIL: crkva Sv. Marije, Schulhausstrasse 11A, svake nedjelje u 9.00
- THUN: crkva sv. Marije, Kapellenweg 9, svake nedjelje u 14.30
- MEIRINGEN: Guthirt, Hauptstrasse, sva kog 1. poned. u 19.30 i 3. nedjelje u 17.00
- INTERLAKEN: župna crkva Heiliggeist, Schlossstr. 6, svake 1. i 3. srijede u 19.30

Molitvene pobožnosti

Bern: crkva St. Mauritius, Waldmannstrasse 60, 3027 Bern: molenje krunice svakoga četvrtka u 18.30 sati, a svakoga posljednjega četvrtka krunica u 18.30 sa svetom misom i klanjanjem Presvetom oltarskom sakramentu u 19.00 sati.

Bern: crkva St. Mauritius: svakoga prvoga petka u mjesecu krunica i ispovijed u 18.30, a sve-ta misa u 19.00 sati.

Na svim mjestima gdje se slavi misa pola sata prije mise molenje krunice i mogućnost za ispovijed.

Raspored vjeronauka

U HKM Bern se svake godine djeca 3. razreda pripremaju za prvu pričest i ispovijed (kao i ona većih razreda koja nisu primila sv. pričest). Isto tako djeca 8. i viših razreda za krizmu. *Pozivamo i drugu djecu da pohađaju vjeronauk, koji ćemo predavati i u sklopu Hrvatske dopunske škole.*

Bern, Hrvatski katolički centar,
Zähringerstrasse 40, 3012 Bern
Ponedjeljkom: 17.15 – 19.00 - prvopričesnici
Srijedom: 14.00 – 15.45 - krizmanici
Subotom: 10.00 – 11.45 -krizmanici

Langenthal, Kirchgemeindehaus,
Hasenmattstrasse 36
Srijedom: 14.00 – 15.45

Biel, Christkönig,
Geyesriedstrasse 31
Četvrtkom: 17.30 -19.15

Thun, St. Marien,
Kapellenweg 9
Petkom: 17.30 – 19.15

Misijska kronika

Krizma u HKM Bern

Krizmu u HKM Bern podijelio je banjolučki biskup mons. dr. Franjo Komarica. Ovaj put podijelio je krizmu i Evi Tunić, koju je krstio prigodom podjele sakramenta potvrde u Bernu 2010. godine.

Sakrament Potvrde primili su: Bilmez Ena, Lukač Gabrijel, Majić Ivan, Majić Marko, Ančić Pere, Knežević Antonela, Marelja Ivan, Prljević Gabrijel, Aznović Nika, Bošnjak Ana, Božić Ema, Matić Ena, Grgić Matej, Vučković Donat, Fumić Damir, Ševerdija Ivan, Barišić David, Paradžik Mateo, Paradžik Leoni, Suvalj Anita, Stipić Nikolina, Tunić Eva, Trgovac Nikolina, Trgovac Božica, Bajac Martina, Brušnjak David, Brezonić Igor, Matić Ana, Posavec Antea, Šimić Anastazija, Džini Marko.

Kršteni u Misiji

MATEO KUKURUZOVIĆ, sin Stjepana i Marine r. Peraić, 17. lipnja 2023. u Bernu

NELIO PRINCIP, sin Ivana i Anje r. Skoko, 1. srpnja 2023. u Bernu

LEO ŠITUM, sin Marka i Fabienne r. Sollberger, 1. srpnja 2023. u Bernu

RAFAELA TADIĆ, kći Dinka i Mateo r. Gudelj, 8. srpnja 2023. u Bernu

JAKOV GEREŠ, sin Ivana i Tine r. Topić, 2. rujna 2023. u Bernu

MATEJ ANDRIJANIĆ, kći Damira i Biljane r. Raić, 2. rujna 2023. u Bernu

FABIJAN ČURIĆ, sin Ive i Adriane r. Martinović, 17. rujna 2023. u Bernu

DARIO IVIĆ, sin Denisa i Natali r. Zečević, 23. rujna 2023. u Bernu

MIA RAHEL PILJIĆ, kći Dalibora i Mari Ann r. Lorejas, 30. rujna 2023. u Roggwilu

Od Cromina do prvakinje Europe

Naša marljiva ministrantica Ana Maria Crnogorčević preko Cromina stigla je do prvakinje Europe 2023. g. sa svojim klubom - FC Barcelonom. Za reprezentaciju Švicarske odigrala je 150 utakmica i dala 70 golova. Njezini početci bili su na našem Crominu gdje je igrala i za djevojčice i dječake, pa joj je misionar fra Gojko, koji je također bio dobar nogometaš sa B licencom Bavarškoga nogometnoga saveza, «zaprijetio» da mora svoj nogometni talent istinski iskoristiti.

Pri posjetu roditeljima uvijek dođe u crkvu i pročita čitanje. Hvala joj da kao Hrvatica daje svijetli primjer.

Dan Misije u Bernu

Kada je misionar fra Gojko došao u HKM Bern, 1.2.2003., uveo je Dan Misije na 2. nedjelju rujna. Te nedjelje bili su pozvani vjernici naše misije da iz svih dijelova dođu u Bern. Nakon sv. mise bilo je i narodno slavlje. Za te zgrade pozivali smo poznate osobe iz švicarske i domovinske Crkve.

Za ovogodišnji Dan Misije, u nedjelju, 10. rujna, posjetio nas je i predstavio sv. misu, ravnatelj Hrvatske inozemne pastve iz Zagreba, mons. dr. Tomislav Markić. Hvala mu!

U svijetu ima 183 hrvatske katoličke misije. Tom prigodom darovali smo 5000 CHF za najpotrebnije naše misije u svijetu. U koncelebraciji je bio i mons. Večeslav Tumir, hrvatski svećenik i zamjenik papinskoga nuncija u Bernu. Poslije sv. mise pozdravili su nas i mjesni župnik g. Hans Roder, kao i hrvatska veleposlanica u Bernu dr. Andrea Bekić. Lijepo vrijeme upotpunilo je tradicionalno narodno slavlje uz hrvatske specijalitete.

Proslava Velike Gospe i Dana selilaca (migranata) u St. Marien u Thunu

U crkvi sv. Marije u Thunu svake godine, u nedjelju iza blagdana Velike Gospe, koja je patron te župe, slavimo sv. misu dvojezično zajedno s domaćinima, nakon čega slijedi i prigodni apéro. Ove godine tako smo proslavili i Dan migranata zajedno s Španjolcima koji u toj crkvi, kao i Hrvati, slave svoje nedjeljne mise. Predvoditelj sv. mise je bio naš misionar fra Gojko. Naše marljive žene uvijek donesu domaćih specijaliteta za te prigode.

Kruh sv. Ante 100 plus

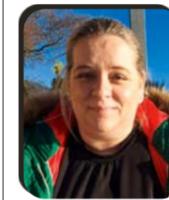
300 Marko Begčević, Tomislav Stipić, Iva Hrnjak-Bilić

200 Dr. Roman Guertl, Jure Ljubičić, Matej Ilić, Vlado i Ana Perak, Franjo Kukuruzović, Nikola Bilić, Sladan Petrović, Žarko i Kata Čelam, Kristijan i Jela Andrijančić, Drago Ivić, Leopold Landeka

100 Josip i Jelena Borozni, Igor Šarić, Nikola Čurić, Arthur Markus Eschler, Hans Rudolf Wasem, Mijo i Marcia Jerković, Ante i Iva Knežević, Boris Malenica, Ademir Bura, Franjo i Finka Erceg, Verica Kanešić, Tihomir Jovanović, Dario Bekić, Marijana Gospocic, Ivanko Martić, Juro Marković, Anda Orlovski, Ivana Oršolić, Gizela Gabić, Veronika Batinić, Toma i Jela Begčević, Mato Ilak, Josip Kovačević, Dario Maras, Fritz Stegmann, Marko Lučić, M. Pandža, Maro Princip, Jozo Radoš, M. Brainović, Ruža Šamarlić, Marija Gudelj, Damir Jaruzanin, Vesna Stucki, Kurier 24, LiF Trans GmbH, Ilija Kopčić, Ruža Graf, Stefo Patljak, Andrija i Gordana Majstorović, Darijo Bajić, M. Knežević, Nikola Andrijančić, Darko Crnogorac, Mario i Daniela Bajić, Marko Šarić, Ivana Jalica, Marko Josić, Ivka Šišić

Kata Trgovac

1972. – 2023.

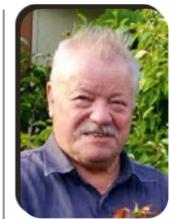
Rođena je u Derventi 22.1.1972. u obitelji sestara Eve, Anke i Mande te brata Ivana.

Nakon završene osnovne i srednje škole dolazi u ratnim vremenima u Švicarsku, gdje upoznaje budućega muža Nenada

Trgovca, te s njome sklapa brak 15.10.1996. Obitelj obogaćuju sinovi Nikola i Josip. Nenad je bio vrsni električar, kojega je misionar fra Gojko upoznao čim je došao u Bern 2005. godine, jer je bio uvijek spreman pomoći u svim aktivnostima misije. Postali su obiteljski prijatelji, osobito kada je Nenada 2011. pogodila opaka bolest, te se protiv nje hrabro borio sa svojom obitelji i prijateljima. Na dan devetnaeste obljetnice vjenčanja napustio nas je i svoju mladu obitelj. Kata je s velikom ljubavi odgajala svoju djecu, ali je nažalost 2021. godine i nju pogodila neizlječiva bolest, protiv koje se hrabro borila, kao i njen suprug, pune dvije godine, do 22.3.2023. Njezini sinovi, sestre, brat i mnogobrojni prijatelji bili su joj stalna potpora u bolesničkim danima. Misionar joj je redovno nosio pričest i dijelio bolesničko pomazanje. Dostojanstveno smo je ispratili u Bernu, a kasnije je pokopana u obiteljskoj grobnici pored muža Nenada u Gorici kod Zagreba. Gospođa Veronika Olujić, u ime sinova i prijatelja, na ispračaju u Bernu, na misi koju je predvodio misionar fra Gojko, izrazila je dirljivim riječima njenu majčinsku i kršćansku veličinu supruge, majke i prijateljice, jer je na sve nas ostavila neizbrisivi trag, kako se u tim teškim životnim i obiteljskim tragedijama dostojanstveno boriti i nositi svoj križ. Mladim sinovima, koji su prerano ostali bez roditelja, želimo da hrabro nastave i slijede njihov roditeljski kršćanski dostojanstveni primjer, a svi mi da im zahvalimo da su nam svojim životom dali dobar primjer podnošenja patnje, ali unatoč svemu i ljepotu života u zajedništvu s drugima u našoj misiji. Pokoj vječni daruj joj Gospodine.

Ivan Klančar

1943. – 2023.

Rođen je 13.11.1943. u Sbelovskoj Gori u Sloveniji. Nakon osnovne izobrazbe završio je kao diplomirani izolacijski tehničar u Ljubljani, gdje je radio dok 1967. nije došao u Švicarsku. Godinu dana kasnije sklopio je brak sa suprugom Maricom, koja je s njim došla u Švicarsku. Bračnu sreću upotpunjuju sin Jani i kćerka Dora, koja je nažalost kao mala obolila, te su ju roditelji istinski njegovali do njene smrti 2017. Kao marljivi radnik i specijalist Ivan je osnovao 1979. firmu WKB Isolierung AG, gdje su radili mnogi Hrvati. Kasnije će sin Jani preuzeti firmu, a Ivan sa suprugom uživati mirovinu u lijepoj obiteljskoj kući.

Ivan je bio presjednik slovenske katoličke misije u Bernu, ali i redoviti član i posjetitelj naših nedjeljnih misa, kao i dobar prijatelj misionara fra Gojka, koji ih je često posjećivao, ispovijedao i nosio kasnije sv. pričest. Uvijek je pomagao karitativne akcije naše misije. Pokopan je u obiteljskom grobu u Schönbühl uz ispračaj slovenskoga misionara Davida i hrvatskoga fra Gojka. Pokoj vječni daruj mu Gospodine.

Jozo Babić Tomić

1943. – 2023.

Rođio se 8.10.1943. u Lješevu kod Kiseljaka u BiH. Nakon osnovnoga školovanja, bravarskoga zanata radi i kao taksista u Sarajevu. Vjenčaje se sa suprugom Anom Oroz 1967. te dvije godine kasnije odlaze u Njemačku. Nakon deset godina vraćaju se u Sarajevo, gdje grade obiteljsku kuću. Obitelj obogaćuju djeca Marina, Mario i Goran. Ipak 1984. Jozo odlazi u Švicarsku, gdje ga slijedi obitelj 1990. te se nastanjuju u Bernu. Godine 2006. doživljava srčani udar te biva dvije godine kasnije umirovljen.

Sa suprugom Anom i djecom ostaje u Bernu. Redovito su dolazili na nedjeljne sv. mise i pomagali u našoj Misiji i sudjelovali na našim misijskim hodočašćima. Zadnje dvije godine bolesti je urušila njegovo zdravlje, ali je sve hrabro podnosio. Misionar ih je redovito posjećivao, nosio sv. pričest i bolesničko pomazanje. Sahranjen je u Bernu, nakon mise zadušnice u prisustvu mnogih naših vjernika. Pokoj vječni daruj mu Gospodine.

Izlet krizmanika u Europapark

Svake godine nakon sv. potvrde, naši krizmanici posjete poznati Europapark u Njemačkoj. To smo učinili 24.6.2023. Lijepo vrijeme i novoizgrađeni objekti u Europaparku upotpunili su i ove godine radost i veselje naših krizmanika.

Hrvatska katolička misija
Paradiesstrasse 38, 9000 St. Gallen
Telefon: 071 277 83 31, Faks: 071 277 83 36
Natel: 079 444 85 49
Misionar: fra Mićo Pinjuh
Katehistica i orguljašica: Prof. Jelena Kućak Vujnović
www.hkm-stgallen.ch
E-Mail: info@hkm-stgallen.ch

■ RASPORED MISA

- BALGACH: Katholische Pfarrkirche, svake subote u mjesecu u 18.30 sati
- WIL: Kapuzinerkirche (St. Antonius), svake nedjelje i zap. blagdana u 9.30 sati
- JONA: Kath. Pfarrkirche (St. Franziscus) u Kempratenu, svake nedjelje u 12.00 sati
- ST. GALLEN: Kath. Pfarrkirche St. Maria (Neudorf), svake nedjelje i zapovjednog blagdana u 18.00 sati, te krunica (u korizmi križni put) i sv. misa svake srijede u 18.30 (Wallfahrtskirche Heiligkreuz)

Nikolinjska slavlja u Misiji

Naša Misija se i ove godine, vjerna svojoj desetljetnoj tradiciji, sustavno i ozbiljno priprema na susrete sa Svetcem daronoscem – svetim Nikolom iz Myre. Ovogodišnji slavljenički niz organizirat ćemo nešto drukčijim redosljedom. Prvi susret ćemo prirediti u Oberuzwilu, u subotu 2. prosinca 2023. Nikolinjsko slavlje u Balgachu upriličit ćemo tjedan dana kasnije tj. 9. prosinca, te u Joni u nedjelju 10. prosinca 2023. godine.

Višenacionalni susret u Balgachu – od ideje do izgledne tradicijske prakse

Ideju o godišnjem, višenacionalnom susretu, prošle godine je ponudio P. Gregor Syska, voditelj župe Svetih triju kraljeva u Balgachu. Budući da se radilo o popriličnoj novini za vjernike katoličke župe Balgach, dogovorili smo se da taj pokušaj bude probni, te da ćemo, nakon iskustva s tim prvim susretom, razgovarati o njegovoj daljnjoj budućnosti. Tada smo se također složili da bi te susrete, ako se pokažu održivima, trebalo organizirati na početku nove školske godine - druge nedjelje u rujnu. Susretu su se, uz domaće vjernike, odazvale još dvije misijske zajednice drugih jezičnih skupina - hrvatska i talijanska. Iako je susret i ove godine, zahvaljujući nemalim naporima i naših predstavnika u pripremnim procesima, dobro organiziran, odaziv vjernika je, prema nepodijeljenom mišljenju, mogao biti i veći. Vjerujući da je riječ o početnom nesalazanju i uobičajenom oprežu prema drugima i drukčijima, ideja, u svakome slučaju, zavrjeđuje dodatne promidžbene napore i kako bi postala privlačnim oblikom integracijske suradnje i suživota različitih katoličkih zajednica koje žive na tim prostorima.

SVEČANA PROSLAVA 50. OBLJETNICE MISIJE

Konačno smo, višemesečnim napornim i sustavnim radom na više razina, uspjeli posložiti iznimno zahtjevu programsku cjelinu svečane proslave 50. obljetnice utemeljenja Hrvatske katoličke misije St. Gallen. Proslavu smo, sukladno temeljnim programskim odrednicama, podijelili na dva susljedna dana. **Za subotu, 11. studenoga 2023. planirana je prigodna akademija u višenamjenskoj sportskoj dvorani Breite u Oberuzwilu (Morgenstrasse 10) u 18.00 sati. Na akademiji će, uz neophodne protokolarnе proslave uglednih gosta iz Domovine i tuzemstva, biti predstavljena i obljetnička Monografija. Za glazbeni ugođaj, primjeren razini ovoga povijesnog događaja, brinut će se klapa Hrvatske ratne mornarice «Sveti Juraj», uz povremenu glazbenu potporu misijskih pjevačkih skupina. Svečano euharistijsko slavlje, posvećeno ovoj obljetnici, upriličit ćemo u nedjelju, 12. studenoga 2023. u prekrasnoj Gospinoj bazilici St. Maria u Neudorfu (Rorschacherstrasse 255) u 11.00 sati. Misnom slavljem će predsjedati ugledni hrvatski duhovni pastir mons. Pero Sudar iz Sarajeva. S njim će, uz živuće,**

Vjenčanja

Matej Jozak i Ivana Kljajić,
13. svibnja 2023. u Dugom Selu

Ivan Antunović i Ivona Čačić,
19. svibnja 2023. u Požegi

Mario Fuzul i Ana Škorput,
17. lipnja 2023. u Splitu

Ivan Kutleša i Angelina Čurić,
2. srpnja 2023. u Splitu

Niko Radić i Katarina Jurić,
20. srpnja 2023. na Ledincu

Ivo Čurić i Lucija Sara Nikić,
22. srpnja 2023. u Zagrebu

Ivan Mamić i Marija Čaleta,
29. srpnja 2023. u Splitu

Patrik Puškarić i Tamara Petrović,
29. srpnja 2023. u župi Stupnik - Lučko

Matej Pejak i Paulina Markić,
29. srpnja 2023. u Zagrebu

Anit Jukić i Ivana Zeba,
29. srpnja 2023. u Zagrebu

Dujo Roguljić i Josipa Čaleta,
5. kolovoza 2023. u Trogiru

Dario Čuk i Ana Knežević,
6. kolovoza 2023. u Zaprešiću

Dario Klarić i Barbara Marijanović,
8. kolovoza u Bukovici

Mihael Milić i Ana Stojak,
8. kolovoza 2023. u Zadru

Željko Lubina i Antonija Mandura,
23. rujna 2023. u Bregenzu

bivše i sadašnje, misionare u HKM St. Gallen tijekom minulih pet desetljeća, radosno slaviti i brojni gostujući svećenici. Klapa Sv. Juraj i članovi naših misijskih zborova će, bez ikakve dvojbe, svečanom euharistijskom slavlju podariti primjerenu liturgijsku i očekivanu slavljeničku svježinu. Ugledna pjevačka skupina iz Domovine će, kao svoj umjetnički doprinos ovoj polustoljetnoj obljetnici, neposredno nakon mise održati prigodni koncert duhovnog i domoljubnog sadržaja. Nakon iznimno zahtjevnog i raznovrsnog programa u crkvi, slavljem će nastaviti planiranim domjenkom u velikoj župnoj dvorani uz crkvu.

Kršteni u Misiji

Mateo Seago Matin i Andrejin,
2. travnja 2023. u Kempratenu

Luka Leano Klarić Slavkov i Marijin,
16. travnja 2023. u Wilu

Dorotea Sauter Boasova i Anđelkina,
23. travnja 2023. u Kempratenu

Lukas Nikolić Julijanov i Matejin,
13. svibnja 2023. u St. Gallenu

Eva Budimir Marijeva i Andrejina,
10. lipnja 2023. u Kempratenu

Mia Perić Franjina i Gracijina,
17. lipnja u Bazenheidu

Mateo Matković Matin i Sarajin,
8. srpnja 2023. u St. Gallenu

Saphira Jovana Lima Passos Jalisch,
8. srpnja 2023. u Kempratenu

Valentina Lubina, Željko i Antonijina,
23. rujna 2023. u Bregenzu

Cro-Min 2023.

Naša Misija je i ove godine, vjerna svojoj devetnaestogodišnjoj duhovnoj tradiciji, djelatno sudjelovala na 19. susretu hrvatskih ministranata i malih pjevačkih zborova, koji je organiziran na Duhovski ponedjeljak, 29. svibnja 2023. godine u Volketswilu (ZH). Uz 100-tinjak mladih sudionika u programu, s djecom i mladima je došlo i 50-ak roditelja. Budući da je opsežno izvješće sa susreta objavljeno u lipanjskom broju MOVIS-a, ovim slikopisom samo želimo osvjježiti spomen na taj, svakoga truda i posvemašnje potpore vrijedan, duhovno-odgojni događaj i susret.

Od pouzdana papina čuvara – do svećeništva i Kristova oltara

Tako bi se mogao ukratko sažeti put našega Ivana Šarića koji je, u subotu, 25. ožujka ove godine - u 32. godini svoga života - zaređen za svećenika Biskupije St. Gallen. Svećenik obred ređenja, u do kraja ispunjenoj biskupijskoj prvostolnici u St. Gallenu, obavio je don Ivanov crkveni poglavar mons. Marcus Büchel. Svećeničkom ređenju u katedrali, uz njegovu užu i širu obitelj, nazočili su brojni Ivanovi i obiteljski prijatelji i znanci, brojni članovi Hrvatske katoličke misije St. Gallen, 50-ak svećenika i dakona, te oko 1200 vjernika različitih jezičnih skupina. Glazbeno-liturgijski program je bio dvojezičan – njemački i hrvatski. Liturgijskoj ljepoti u katedrali, te sutradan na Ivanovoj mladoj misi u crkvi sv. Martina u Bruggenu, gdje je s mladomisnikom suslavilo 30-ak svećenika, svakako je doprinijela klapa Hrvatske ratne mornarice «Sveti Juraj» svojim skladnim višeglasjem. Posebnu pozornost vjernika tijekom ređenja, privukli su don Ivanovi dojučerašnji kolege – članovi Papinske švicarske garde, koji su obredu ređenja nazočili u svojim službenim, lako prepoznatljivim odorama. I sam papa je, preko biskupa Büchela, kada mu je pri susretu u Rimu spomenuo da će uskoro zarediti bivšega pripadnika njegove garde, svom nekadašnjem čuvaru rado poslao prigodnu čestitku. Don Ivan Šarić, sin Stjepanov i pokojne Ljube rođene Ljubičić, rođen je i odrastao u Wilu. Svete sakramente kršćanske inicijacije – krštenje, prvu svetu pričest i potvrdu – primio je u Hrvatskoj katoličkoj misiji St. Gallen. Među elitnu 135-oricu posebnih čuvara prvosvećenika Katoličke crkve, stupio je 1. veljače 2012. i ostao do kraja lipnja 2015. Tijekom gardijske službe bilo mu je povjereno čuvanje Apostolske palače, ulaza u Vatikan i samoga pape. Svećenički poziv i odluku da se uključi u teološki studijski proces, osjetio je tijekom gardijske službe u Rimu. Ivan je, kao svećenik, djelatan u pastoralnoj zajednici, koja okuplja župe Brugen, Winkeln, Abtwil i Ebgelburg. Don Ivanu želimo obilje Božjega blagoslova i dobro suradničko ozračje u pastoralnim zajednicama, koje su mu povjerene.

Dijamantna obljetnica Ivana i Mire Marinović

Ivan je rođen 7. lipnja 1942. u Vrbju blizu Nove Gradiške, a Mira rođ. Mandić, 14. svibnja 1946. u susjednom selu Sičice u istome kraju. Ivan je, nakon uspješnoga završetka gimnazije u Novoj Gradiški, studij veterine nastavio u Zagrebu. Dijamantni slavljenci su se poznavali od djetinjstva, budući da su, iako iz različitih sela, bili članovi iste župne zajednice Vrbje. Njihovo početno mladenačko prijateljstvo, postupno je preraslo u istinsku ljubav koja je, onodobnog studenta veterine i mladu srednjoškolkicu, dovela pred oltar župne crkve u Vrbju na blagdan Velike Gospe 1963. godine. Gospodin je njihovo sakramentalno bračno zajedništvo blagoslovio dvojicom sinova – Željkom i Zlatkom. Ivan je, po završetku studija, odlučio riješiti jednogodišnju vojnu obvezu. Po povratku iz vojske, budući da nije bio ljubitelj određene boje, za njega se nije nigdje našlo odgovarajuće radno mjesto u onodobnoj državnoj tvorevini. To je prinudilo mladoga oca dvojice maloljetnih sinova da u siječnju 1969. spakira svoje kovčege i krene u Njemačku, gdje se mogao zaposliti u struci. Mira mu se pridružila u svibnju iste godine, dok su dječaci ostali s bakom i djedom – Mirinim roditeljima – u Zagrebu. Nakon trogodišnjega boravka u Njemačkoj Marinovići su došli u Švicarsku, kamo su 1975. godine došla i djeca, kako bi nastavili započete obrazovne procese. Sinovi su na visokim učilištima završili obrazovanje, zasnovali svoje obitelji, podarivši djevu i baki tri prekrasne unučice – Laru, Elinu i Lolu. Svoju dijamantnu obljetnicu proslavili su u crkvi sv. Franje u Kempratenu u nedjelju 10. rujna ove godine. Nazočno vjerničko mnoštvo je, skladnom pjesmom i molitvom, rado sudjelovalo u ovom iznimnom obljetničkom slavlju koje je predvodio domaći misionar fra Mićo Pinjuh. Ivanu i Miri, vrijednim članovima naše misijske zajednice, uz iskrene čestitke na ovoj 60-godišnjoj obljetnici, želimo obilje Božjega blagoslova, dobro zdravlje, dug i lijep život u okruženju njihove skladne, uže i šire, obitelji.

Palina Đorđević 1948. – 2023.

Palina Đorđević rođena Perić, rođena je u Vrnakovolu na Kosovu, 21. travnja 1948. Sakramentalni brak s Nikolom Đorđevićem sklopila je 14. studenoga 1966. u Letnici. Bog im je u skladnom braku podario 4 djece, od kojih su dobili 8 unučadi. Palina se ozbiljno razboljela prije 5 godina. S bolešću se hrabro i strpljivo nosila sve do 27. srpnja ove godine kada je, opremljena svetim sakramentima i okružena svojom velikom obitelji, usnula u stanu svoje kćeri Anđe. Oproštajnu svetu misu zadušnicu u kapucinskoj crkvi u Wilu, slavio je domaći misionar u St. Gallenu, fra Mićo Pinjuh. Pokopana je na mjesnom groblju u Klokočevcu u Hrvatskoj 2. kolovoza 2023. Dok dušu pokopne Paline toplo preporučujemo milosrdnoj Ljubavi Božjoj, njezinoj djeci i unučadi iskazujemo istinsku, ljudsku i kršćansku sućut.

Šime Antunović 1970. – 2023.

Šime Antunović rođen je u Kaknju, 12. prosinca 1970. Djetinjstvo i mladost proveo je u Haljinićima nedaleko od Krajeve Sutjeske. Bio je najmlađe dijete svojih roditelja Mije i pokopne Mande koji su, prije njegova, imali: Željka, Anđu i Bernarda. U Kaknju je završio strukovnu školu obrade metala. Po dolasku u Švicarsku 1992., najprije se zaposlio u tvrtki Vögele Schuhe Uznach, a od 2021. u logistici tvrtke Stihl Kettenwerk AG u Wilu. Šimo i Ingrid su se upoznali u Švicarskoj. Crkveno su se vjenčali u župi Sv. Ivan Zelina, 20. rujna 2004. Gospodin je njihovo bračno zajedništvo blagoslovio s dvoje djece – Dorotejom (2000) i Dorianom (2004.). Neugodna bolest dijagnosticirana je 2021. godine. Šimo je o bolesti nerado govorio, jer nije želio time opterećivati svoju obitelj. U vječnost je tiho preselio u Hospizu u St. Gallenu 16. kolovoza ove godine. Pokopan je, u krugu najuže obitelji, na mjesnom groblju u Wilu, 22. kolovoza 2023. Pokopne obrede su suslavili hrvatski misionar fra Mićo Pinjuh, P. Raphael iz samostana Dreibrunnen i mladi svećenik don Ivan Šarić. Pokojni Šimo je bio veliki zaljubljenik u šport – nogomet, košarku, vožnju bicikla. U mladosti je igrao za Wil, gdje je s obitelji živio punih 26 godina. Godinama je igrao sa seniorima i veteranima FC Wil družeći se s njima u slobodno vrijeme. Sa skupinom hrvatskih prijatelja rado je igrao košarku i družio se. No, uz sve te sportske obveze, na prvome mjestu mu je uvijek bila njegova obitelj. Bio je iznimno komunikativna osoba, što najzornije potvrđuje činjenica da se rado družio s najrazličitijim ljudima. Vjerske, svjetonazorske i druge razlikovne odrednice, nisu ga sprječavale da se s drugima i drukčijima lijepo slaže i druži. Te temeljne karakteristike njegova ljudskoga značaja, ljudi su iznimno cijenili i poštivali ga zbog toga. Iddaburg i Einsiedeln su mu bila omiljena svetišta koja je, svojim biciklom, često pohađao. Posebnu ljubav njegovao je prema Gospinu svetištu u Medugorju, gdje su mu križni put uz Križevac i Brdo ukazanja bila najomiljenija mjesta. S tih mjesta je dolazio duhovno i tjelesno osvježen, smireniji i strpljiviji. Dok Šiminom obitelji izričemo iskrenu sućut, njegovu plemenitu dušu preporučujemo milosti i ljubavi Božjoj.

MISIJA LUZERN

Hrvatska katolička misija
Matthofring 2/4, 6005 Luzern
Telefon: 041 360 04 47
Natel: 079 541 35 08
E-Mail: misija@hkm-luzern.ch i
hkm.luzern@bluewin.ch
www.hkm-luzern.ch
www.facebook.com/HKMLuzern
www.instagram.com/hkmluzern
Misionar: fra Branko Radoš
Suradnica: s. Ana Marija Biško

RASPORED MISA

- LUZERN: crkva sv. Karla, St. Karlstrasse, svake nedjelje i zapov. svetkovine u 12.00
- ENGELBERG: Espenkapelle, po dogovoru srijedom ili četvrtkom u 20.00 sati
- HITZKIRCH: Marienkapelle, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SARNEN: Dorfkapelle, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SCHENKON: Kapelica Namen Jesu, svakog 1. i 3. petka u mjesecu u 19.00 sati

Duhovna misao

Životno poslanje

Nakon dugogodišnjeg zajedničkog života u učenju i meditiranju, trojica učenika napuštaju svojeg učitelja i krenuše u svijet kako bi izvršili svoje poslanje. Po dogovoru deset godina kasnije sva se trojica vratila izvijestiti učitelja o svojem poslanju. Stari pustinjač ih zamoli da sjednu jer bijaše tako onemoćao da se nije mogao pridici. Učenici su zanosno pričali svoja iskustva. «Ja sam napisao nekoliko knjiga – reče prvi učenik ponosno. Prodane su u nekoliko milijuna primjeraka. Prevedene na mnoge svjetske jezike. Doista mogu kazati da sam izvršio svoje poslanje!» «Ti si svijet ispunio papirom» – kratko zaključio učitelj. «Ja sam održao na tisuće propovijedi – ponosno će i drugi učenik. Nastupao sam u najvećim svetištima. Moje se propovijedi slušaju i preko radija i televizije. Neću pretjerati ako kažem da sam jedan od najpoznatijih propovjednika. «Ti si svijet ispunio riječima», reče učitelj. Tada se javi treći učenik: «Ja sam ti, učitelju, donio ovaj jastučić da možeš osloniti svoje umorne noge». «Ti si očito pronašao Boga» – smiješeći se zaključio učitelj.

Zaneseni «silnim djelima» koja činimo, neri-jetko, nažalost, zaboravimo običnog čovjeka pored nas.

Kršteni u Misiji

Clara Andrić, kći Igora i Martine r. Šitum – 17. lipnja 2023. u Knutwilu
Valerija Švaić, kći Stjepana i Emilije r. Stojčić – 2. srpnja 2023. u Luzernu
Ivano Jurčević, sin Ivana i Nikoline r. Kesten – 2. rujna 2023. u Luzernu

Misijska kronika

Novi oltar – Zajednica časnih sestara sv. Rite nakon 60 godina pastoralnog rada – obilazak i briga za bolesnike i smještaj za siromašne djevojke – krajem travnja 2023. godine je nažalost zbog nedostatka novih zvanja bila prinuđena zatvoriti svoju kuću u Luzernu. Kompletan namještaj iz kućne kapelice – oltar, ambon, tabernakul, dvadeset stolica s klecima te crkveno ruho – preuzela je naša misija. Tabernakul i crkveno ruho su prosljeđeni potrebnim župama

u našoj domovini, a ostalo je na uslugu vjernicima misije. Valja posebno izdvojiti vrijedni oltar u kojemu su relikvije sv. Brudera Klauza,

sv. Rite i sv. Marije Goretti. Sestre sv. Rite zahvaljuju da će se bar na takav simboličan način nastaviti njihova nazočnost u Luzernu.

Hodočašće u Rim – Od 16. – 20. svibnja 2023. hodočastili smo na grobove apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla. Organizaciju smo povjerali agenciji ATI iz Pule. Duhovni voditelj je bio fra Branko, a stručna voditeljica prof. dr. Anđela Jeličić Krajcar koja nam je na jednostavan i razumljiv način približila sveta mjesta kao i sve druge posebnosti Vječnog grada. Obišli

smo četiri velike papinske bazilike: sv. Petra, sv. Pavla, sv. Ivana Lateranskog i Marije Velike. Sudjelovali smo na papinoj općoj audijenciji, te molili kod relikvija križa Kristova, grobu bl. Katarine Kotromanić Kosača, katakombama sv. Kalista, te drugim crkvama. Predzadnjeg smo dana boravili u Papinskom hrvatskom Zavodu i crkvi sv. Jeronima slaveći sa hrvatskim svećenicima svetu misu i pristupajući sakramentu pomirenja. Uz sakralna mjesta obišli smo i sve najvažnije rimske znamenitosti: Koloseum, Piazzu Venezia, Piazzu Spagna, Fontanu Trevi, Cirkus Maximus, Forum Romanum... Puni dojmova i zahvalni za ove milosne dane petog smo se dana u večernjim satima letom vratili u Švicarsku. Hodočastilo je 55 vjernika.

Lange Nacht der Kirche – U petak, 2. lipnja 2023. u sklopu akcije «Lange Nacht der Kirche» koja je organizirana u brojnim župama u Švicarskoj u crkvi Sv. Marije u Emmenbrücke okupili su se vjernici stranih misija: talijanske, španjolske, portugalske, poljske, albanske i naše hrvatske. Našu zajednicu prezentacijom je predstavila Mirela Kolenda, a pjesmama zbor mladih Vis Natanael. Nakon dvosatnog programa kojega je animirao vikar biskupije vel. Hanspeter Wasmer druženje je uz kulinarske specijalitete nastavljeno u prostorijama talijanske misije.

Krizma – U nedjelju, 4. lipnja 2023. u crkvi sv. Karla u Luzernu na krizmano se slavje okupila misijska zajednica. Nazočilo je oko tisuću vjernika. Na početku misnog slavlja mons. Ivana Čurića, pomoćnog đakovačko-osječkog biskupa u ime 35 krizmanika pozdravili su Nina Topić i Niko Jurčević. Misu su pjevanjem animirali članovi misijskog zbora mladih Visa Natanael. Poslije navještaja evanđelja voditelj misije je prozvao kandidate za krizmu koji su ustajanjem izrazili spremnost da po snazi Duha Svetoga svoj životni put nastave s Bogom. Na kraju mise biskupu, voditelju misije i časnoj sestri za lijepu organizaciju u ime roditelja zahvalili su Antonija Drmić i Željko Jurčević. Prigodan dar biskupu su predali Karolina i Nikola Martinović. Ovogodišnji krizmanici su: Marko Martinović, Dario Garić, Nikola Martinović, Gabriel Golub, Luka Djak, David Drmić, David Nađivan, Josip Udovičić, Leon Đaković, Niko Jurčević, Rafael Lučić, Ante Bojčić, Marko Bando, Luka Jelančić, Gabriel Dovođa, Luka Volić, Vivienne Markanović, Sara Đondraš, Maša Vezaj Vidaković, Maria Josipović, Emeli Marjanović, Karolina Martinović, Dea Dujić, Sofija Lovrinović, Lena Augustinović, Anna Erić, Anastasia Nevistić, Lara Taraba, Gabrijela Ivančić, Lea Bikić, Julia Jakovčić, Katja Jakovčić, Vanessa Domić, Nina Topić i Lana Kolak.

Tijelovska procesija – U četvrtak, 8. lipnja 2023. vjernici Luzerna različitih nacionalnosti okupili su se na slavje svetkovine Presvetog tijela i krvi Kristove. Slavje je započelo svetom misom u franjevačkoj crkvi. Nakon mise upričena je veličanstvena Tijelovska procesija u kojoj su bili prvopričesnici, ministranti, čuvari Kristova groba, limena glazba, pripadnici vojске i švicarske garde, te drugih udruga. Slijedeći Presveti oltarski sakrament prošli smo kroz grad pjevajući i moleći. Procesija je završila pred crkvom sv. Leodegara gdje je podijeljen blagoslov. Svetu misu i procesiju predvodio je fra Branko. Grad su preplavili naši vjernici u prepoznatljivim kockastim majicama i šalovima. Bilo je lijepo nakon mise pred crkvom čuti «Došli smo ti majko draga», «Rajska Djevo Kraljice Hrvata», ali i «Kome bi šumilo more moje sinje da Hrvatske nije...»

Hodočašće Brudera Klauzu – U subotu, 26. kolovoza 2023. organizirano je tradicionalno 31. misijsko zavjetno hodočašće Brudera Klauzu koje je započelo prigodnom molitvom i blagoslovom hodočasnika-pješaka u crkvi sv. Karla u Luzernu. Uz molitvu, pjesmu i razgovor nakon višesatnog pješčenja stotinjak hodočasnika na čelu s voditeljem misije oko 15 sati je stiglo u Sachseln. Ni jaka kiša koja ih je pratila u zadnjem dijelu nije pokvarila dobro raspoloženje. Na misi su im se pridružili hodočasnici pristigli prometnim sredstvom. Prinoseći zavjetnu svijeću i hrvatsku zastavu na simboličan smo način prinijeli cijelu misijsku zajednicu i naš narod moleći za sve žive i pokojne, pogotovo poginule hrvatske branitelje. Prekrasnim pjevanjem svetu misu su animirali članovi Natanaela – misijskog zbora mladih. Nakon svete mise smo se uputili u Ranft gdje smo imali euharistijsko klanjanje i blagoslovom s Presvetim. Uslijedilo je ugodno druženje, pjesma i ples uz zakusku koju su nam pripremile naše obitelji iz Obwaldena. Obogaćeni Božjom blizinom i gostoprimstvom naših vjernika sretni smo se vratili svojim domovima.

Početak vjeronauka – Ovogodišnju vjeronaučnu pouku započeli smo u subotu, 2. rujna 2023. na sportskom centru u Emmenu. Nakon molitve, pjevanja i same vjeronaučne pouke, djeca i roditelji su se nastavili družiti kroz igru i tjelesnu okrijepu. Dan poslije u župnoj crkvi sv. Karla slavljena je sveta misa i podijeljen blagoslov djeci. Oni najmanji su u crkvu ušli u procesiji noseći svoje školske torbe koje su potom odložili ispred oltara. U prinosu darova uz uobičajene kruh, hostije, vino i vodu prinijeli su i svijeću, hrvatsku i švicarsku zastavu, školsku torbu, mobitel, loptu i roditelje, te tako na simboličan način Bogu predali sve trenutke svoga života, kako one ozbiljne - učenja i studiranja, tako i one bezbrižne - igre i razonode. Misu su pjevanjem uveličali članovi misijskog zbora mladih.

Misijski Kalendar

Tribina za odrasle

Četvrtak, 26. listopada 2023. i 30. studenog 2023. u 19.00 sati

Susret mladih

Petak, 27. listopada 2023. u 19.00 sati
Subota, 18. studenog 2023. u 17.00 sati

Mise za pokojne

Svi sveti, 1. studenog 2023. u 12.00 sati
Dušni dan, 2. studenog 2023. u 19.00 sati

Susret ministranta

Subota, 4. studenog 2023. u 17.00 sati

Susret čitača

Subota, 11. studenog 2023. u 19.00 sati

Blagoslov bračnih jubilaraca

Nedjelja, 12. studenog 2023. u 12.00 sati

Dan naroda

Nedjelja, 19. studenog 2023. u 11.00 sati

Sjećanje na Vukovar

Nedjelja, 19. studenog 2023. u 18.00 sati

Nikolinje

Subota, 2. prosinca 2023. u 17.00 sati

Božićne ispovijedi

Schenkon – 15. prosinca 2023.
Hitzkirch – 3. i 17. prosinca 2023.
Sarnen – 10. prosinca 2023.
Luzern – 12. prosinca 2023.

Vjenčanja

Ivan Milašinić i Martina Mutapčić –
Zagreb, 19. svibnja 2023.

Ivan Leko i Marijana Matijević –
Kutjevo, 23. lipnja 2023.

Marko Žuljević i Mirijam Bilić –
Zagreb, 22. srpnja 2023.

Anđelko Janjić i Matea Ivanković –
Sveta Nedelja, 22. srpnja 2023.

Marin Miletić i Ana Zelenika –
Široki Brijeg, 28. srpnja 2023.

Josip Šošić i Veronika Kajinić –
Osijek, 29. srpnja 2023.

Randy Ebnöter i Maja Maglica –
Opatija, 29. srpnja 2023.

Josip Marjanović i Antonija Artmagić –
Sivša, 30. srpnja 2023.

Antonio Marijanović i Victoria Vidak –
Novi Travnik, 30. srpnja 2023.

Božo Cakalin i Ivana Žilić –
Turbe, 30. srpnja 2023.

Josip Lovrenović i Anita Dovođa –
Turbe, 4. kolovoza 2023.

Antun Pejić i Laura Galić –
Štitar, 5. kolovoza 2023.

Matijas Lovrić i Marija Topić –
Tolisa, 8. kolovoza 2023.

Ivan Maroš i Lidija Kafadar –
Sempach, 9. rujna 2023.

Hrvatska katolička misija
Terbingerstrasse 51a, 3930 Visp
Telefon: 079 446 45 21

Misionar: fra Vladimir Ereš
E-Mail: fra.vlado@gmx.ch

RASPORED MISA

- LAUSANNE: župna crkva St. Redempteur-a, Av. de Rumine 33, svake 1. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati (ili po dogovoru).
- VISP: (kapelica ispod župne crkve sv. Martina), svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 12.00 sati (ili po dogovoru).
- YVERDON: kat. Župna crkva St. Pierre, svake 3. nedjelje u mjesecu u 16.00 sati (ili po dogovoru).
- CLARENS: crkva sv. Terezije, svake 3. nedjelje u mjesecu u 18.00 sati (ili po dogovoru).
- ŽENEVA: župna crkva St. Julian, rue Virginio-Malnati 3, Meyrin, svake 1. nedjelje u 15.15 sati (po dogovoru s fra Vladom). Ali, ako fra Andrija može, tada, u dogovoru s vjernicima, svake 1. i 3. subote u 19.00 sati, a 1. nedjelje nema mise.
- SION: Franj. samostan, Av. St. Francois 18, Sion, 2. nedjelje u 16.30 sati (ili po dogovoru).

Razgovor s biskupom u Sionu

U četvrtak, 31. kolovoza 2023. u biskupijskom uredu biskupa mons. Jean-Marie Lovey-a, bio je i bisk. vikar Richar Lehner, obavljen je razgovor sa fra Vladom o budućnosti misije. Nakon «odrađenog» ugovora od dvije godine u švicarskim župama Täsch i Randa slijedi nastavak na nekoj drugoj župi. U dvosatnom razgovoru primijetilo se biskupovo naglašeno «naginjanje» ka integraciji i priključenju Hrvata-katolika švicarskim župama. Fra Vlado je naglasio da s tim treba biti vrlo oprezan i ništa ne poduzimati na silu, te dodao da je on do daljnjega voljan voditi misiju, pa makar i dobrovoljno, uz rad na švicarskoj župi.

Kršteni u Misiji

Damjan Matijević, sin Darija i Tamare r. Jović, 19. kolovoza 2023. u Vispu

Vjenčanja

MIŠEL GAŠIĆ i MARIJA ĐOGAŠ
27. svibnja 2023. u Slavonskom Brodu
FERDINAND TSCHANZ i RUŽICA HRGOTA
22. srpnja 2023. u Splitu
ANTONIO LATIĆ i ANTONELA ZRAKIĆ
5. kolovoza 2023. u Osijeku
KRISTIJAN JURIŠIĆ i IVONA GRGIĆ
12. kolovoza 2023. u Čepinu
DANIEL MARIĆ i NADJA SCHNIDRIG
2. rujna 2023. u Laldenu (Visp)
FRANO KNEŽEVIĆ i ELIA ROMERO
9. rujna 2023. u Yverdonu

Prva sv. pričest 2023.

Kako svake, tako i ove godine, organizirali smo sakrament Prve sv. ispovijedi i pričesti. Kandidati iz kantona Wallis imali su ih sa svojim švicarskim i drugim prijateljima iz škole u župama i školama gdje žive. Znamo da je nekoliko prvopričesnika bilo. Onima koji su se u misiju prijavili, upriličili smo, istina skromno, ali vrlo svečano slavlje u svojim zajednicama. Tako su u Yverdonu Lorena Filipović i Vladimir Špoljarić, u Sionu Marija Lučić i Marko Dadić primili sakramente svoje Prve sv.

ispovijedi i sv. pričesti. U svečanoj povorci ušli su u crkvu, pobožno slavili sveta otajstva te se ponizno i ponosno pričestili. Svi su kandidati lijepo pripremljeni, a svojim su umiljatim glasom pozdravili svoje roditelje i druge članove obitelji, kao i sve vjernike. Prigodna čitanja i molitva vjernika potvrdili su posebnost ovog slavlja. Svi smo se osjećali ugodno a dotične zajednice su «osvježene» ovakvim svečanostima. Svuda je bilo vrlo lijepo i dostojanstveno. Naravno da se popodne slavilo i veselilo.

Prvopričesnici i njihove obitelji i rodbina u Yverdonu.

Pomoć domovini

Potražnja za humanitarnom pomoći iz domovine je česta. Na mnogo načina se potražitelji obraćaju misionaru i preko nekih vjernika kroz misiju. Uvijek redovito provjeravamo preko dotičnog župnika je li baš određena obitelj ili osoba u nevolji? Vrlo često otkrijemo da nije sve istina u opisu potrebe i molbe. Ipak, kroz provjerene savjete, ima osoba koje su stvarno u nevolji. Mi nemamo velikih sredstava niti možemo «pokrivati» neke velike potrebe, nego možemo «pomalo»

udijeliti. Tako to i radimo. Tek minulo ljeto pokazalo je kako je lijepo i dobro «malom poniznom i skromnom čovjeku» udijeliti 50 ili 100 franaka. Koja se radost i utjeha doživi. Tako da smo, iz naše mogućnosti i vašega dara, dragi vjernici, ovog ljeta takvima udijelili 1450 franaka. Hvala svima vama koji osjećate potrebu, želju i sklonost da dalje darujemo. Neka dragi Bog udijeli svima dobra a vama kao darovateljima neka podari blagoslova i zadovoljstva.

Sv. krizma 2023

Budući da svake godine sve manje i manje imamo krizmikanika, a krizmanici iz Wallisa se krizmavaju na švicarskim župama sa svojim školskim kolegama, odlučili smo, ima par godina, naše preostale kandidate, nakon temeljite pripreme, priključiti u susjednu Hrvatsku katoličku misiju Bern. Zahvaljujući susretljivosti tamošnjeg misionara fra Gojka, koji nas je objeručke prihvatio, ugostio i pridružio svojim krizmanicima, mi smo tu nazočni s našim kandidatima. Tako je to bilo i ove godine.

Imali smo sedam krizmanika:

Martina Bajac i **Anastazija Šimić** iz Clarens/Montreux, **Igor Brezonjić** i **Ana Matić** iz Yverдона, **David Brušnjak** iz Chesieresa, **Antea Posavec** iz Vispa i **Marko Džinić** iz Lausanne.

Sakrament sv. krizme našim, kao i domaćim misijskim krizmanicima, podijelio je mons. Franjo Komarica, biskup banjolučki. Organizacija, program i liturgijski dio bio je vrlo dobro pripremljen a vjerni puk se pripremio na dužu propovijed i na svečanu sv. misu. Nakon svečanosti zajednička fotografija krizmanika sa obitelji ostaje za povijest. Nakon misnog slavlja svatko je krenuo svojim putem na ručak i druženje. Zahvaljujemo svima na razumijevanju, a kandidate za sljedeću godinu već pozivamo i pripremamo.

Fotozapis

Prvi festival hrvatskog folkora u Švicarskoj

Iz broja u broj ćemo objavljivati foto zapise velikih događanja u prošlosti naše misije. Da se podsjetimo iz zlatnoga doba misije:

Prvi festival hrvatskog folkora u Švicarskoj bio je 29. siječnja 2010. u mjestu Roche (Montreux). Dakle, naša zanimljiva hrvatska zajednica odlučila se na neobičan pothvat. Udaljena poprilično od svake misije uspjela je u ovom «čudu». Ona se nalazi u 5 kantona i broji oko 4 000 duša, u 1800 obitelji. Organizirala je tri festivala folklor, na koja su se odazvale sve (osim dvije) grupe. Na ovom je bilo prisutno 15 hrvatskih folklornih grupa iz Švicarske. Ova je fotka za sjećanje i na ponos.

Hrvatska katolička misija
Postfach 307
7004 Chur

Telefon: 081 641 11 33
E-Mail: hkmgr@bluewin.ch

Misionar: fra Vine Ledušić

■ RASPORED MISA

■ **CHUR:** Heiligkreuzkirche, Masanserstrasse 161, 7000 Chur, svake nedjelje u 16.00 sati (zimsko računanje vremena) ili u 17.00 sati (ljetno računanje vremena).

■ **BUCHS:** Pfrundgutstrasse 5, 9470 Buchs, svake nedjelje u 12.15.

■ **HEILIGKREUZ/MELS:** Staatsstrasse 111, 8888 Heiligkreuz, svake nedjelje u 10.00 sati.

■ **DAVOS:** Praviganweg, navečer u 20.00 sati: 13.10.2023.; 10.11.2023. i 8.12.2023.

■ **ST. MORITZ:** Via Maistra 43, navečer u 20.00 sati: 6.12.2023.

■ **LANDQUART:** Kantonsstrasse 20, 7302, misa za sezonske radnike, po dogovoru, subotom u 17.00 sati.

Misijski Kalendar

SVI SVETI, 1.11. 2023.

HEILIGKREUZ/MELS, Staatsstrasse 111, 8888 Heiligkreuz, misa u 12.15

PROSLAVA SVETOG NIKOLE – NIKOLINJE, subota 25.11. 2023.

Domat/Ems Gemeindesaal, Tircal 11, u 18.00 sati

DOMJENAK ZA MISIJSKE VIJEĆNIKE I ČITAČE

HEILIGKREUZ/MELS, Staatsstrasse 111, 8888 Heiligkreuz, subota večer, 2.12.2023.

Hrvatska nastava u Švicarskoj Konfederaciji

Na području naše misije Hrvatska dopunska škola se održava u Churu na lokaciji Schulhaus Giacometti, Tittwiesenstrasse 120.

Nastava se održava srijedom od 13.00 do 14.30 sati za učenike od 1. do 4. razreda, odnosno od 14.30 do 16.00 sati za učenike od 5. do 8. razreda.

Kontakt od učiteljice: manuela.jadanec@gmail.com

Fra Zlatko, dobro nam došao!

Neizostavni dio našega svećeničkoga života čine i promjene, to jest premještaji, kako ih znamo zvati. Tako će, uskoro, u našu misijsku zajednicu stići novi svećenik, fra Zlatko Ćorić, koji će nam se u redcima koji slijede i predstaviti.

Hvaljen Isus i Marija!

Ja sam fra Zlatko Ćorić, rođen sam u Mostaru 20. veljače 1990. godine, gdje sam i živio sve do svog ulaska u samostan. U Mostaru sam pohađao osnovnu i srednju školu, te naposljetku diplomirao na Agronomskom i Prehrambeno tehnološkom fakultetu. Za vrijeme studija pristupio sam bratstvu OFS-a u Mostaru, gdje sam aktivno djelovao kroz četiri godine sve do polaska u postulaturu Hercegovačke franjevačke provincije. Godine 2013. u Tomislavgradu obukao sam franjevački habit i stupio u novicijat, a nakon novicijata svoju formaciju nastavljam u našem samostanu u Zagrebu gdje i diplomiram 2019. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Te iste godine polažem i svoje doživotne zavjete u Međugorju, te sam zaređen za đakona na Širokom Brijegu. Sakrament

svetog reda primio sam u crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru, gdje sam i slavio svoju Mladu misu 2. kolovoza 2020. godine. Svoju svećeničku službu od tada vršim u samostanu na Širokom Brijegu gdje sam između ostalog predavao vjeronauk u školi, vodio pastoralnu brigu za filijalnu crkvu na Privalju, te se najviše posvetio radu sa studentima i mladima. Mir i dobro!

JEDAN DAN PREPUN SUNCA

Stvarnost je uvijek malo drugačija od onoga što nam se učini na prvi pogled. Prvopričesnici, krizmanici, ministranti, djeca, mladi i njihovi roditelji okupili smo se na kraju školske godine i pred ljetno ferije kako bi proveli dan u druženju, molitvi, radosti i zabavi. Put nas je te subote, 24. lipnja 2023., uz blagoslov svetoga Ive, odveo i do Skyline Parka. Bio je to predivan dan prepun lijepih trenutaka. Mnogi smo na povratku sa simpatijama komentirali jedan bračni par iz naše zajednice koji je zagrljeno, u tišini, dugo uživao u osami. Svi koji su prolazili pored njih šaputali su: Kako se samo vole, kao da su se tek zaljubili.

Ali kako rekoh: stvarnost je uvijek malo drugačija od onoga što nam se učini na prvi pogled. Odmarali su dugo na klupi u osami jer je gospođa prošlu noć do 3.00 sata ujutro pekla različite slatkiše i peciva kako bismo mi svi uživali u njima tijekom cijeloga dana i zato ju je svladao san. Ljubav čini čuda.

I stvarnost je uvijek malo drugačija. Zapravo se i ne sjećam je li bilo puno sunca. Ali znam da je bilo puno radosnih i sretnih lica koja su taj dan sijala poput sunca. Uostalom fotografija govori više od tisuću riječi. Iza ovih nasmiješenih lica stoji puno rada i savršena organizacija detalja. Hvala svima koji su se trudili i sudjelovali. Neka još dugo takvo sunce obasjava našu zajednicu.

Vivien May, kći Benyamina Oyal i Danijele Oyal r. Crepulja, Heiligkreuz, 19.3. 2023.

Kršteni u Misiji

Lena Galovac, kći Josipa Galovac i Daniele Galovac r. Vidaković, Chur, 24.9. 2023.

Vjenčanja

Marijana Gagulić i Marko Perković, 29. srpnja 2023. u Zagrebu

Martina Bokanović i Josip Zeba, 22. srpnja 2023. u Župi sv. Brcka, Brckovljani

Dorian Franjkić i Melanie Pfiffner, Mels, 30.9.2023.

Hrvatska katolička misija
Klosterliweg 7, 8500 Frauenfeld
Natel: 079 101 42 84
E-mail: kromission.frauenfeld@gmail.com
www.hkm-frauenfeld.ch
www.facebook.com/HKMTThurgauSchaffhausen
Misionar: fra Miljenko Mika Stojić

RASPORED MISA

- FRAUENFELD: crkva Klösterli, svake nedjelje u 12.00 sati
- SCHAFFHAUSEN: crkva sv. Petra, St. Peter-strasse, svake nedjelje u 17.30 sati
- ARBON: župna crkva sv. Martina, svake 1. i 3. subote u mjesecu u 19.00 sati
- KREUZLINGEN: Bernrainkirche, svake nedjelje u 10.00 sati

Molitvena večer (krunica, prigoda za sakrament pomirenja, sv. misa i klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu) svakog 1. i 3. četvrtka u mjesecu u 18.30 u Schaffhausenu, svakog 2. četvrtka u mjesecu u 18.30 u Kreuzlingenu te svakog 4. četvrtka u mjesecu u 18.30 u Frauenfeldu.

Vjeronauk za djecu

Vjeronauk se održava u sklopu Hrvatske nastave u Kreuzlingenu i Schaffhausenu u dogovoru s učiteljicama.

Biblijsko-molitvena zajednica

Biblijsko-molitvena zajednica «Bog je ljubav» ima susrete ponedjeljkom od 19.00 do 21.00. Svi koji žele sudjelovati dobro su došli. U isto vrijeme ima sadržaj za djecu. Na ovaj program pozivamo i svu drugu djecu čiji roditelji nisu članovi Molitvene zajednice.

Molitvena zajednica je pomogla da su se i djeca aktivirala u vjeri. Zato, hvala našoj Molitvenoj zajednici što svojom molitvom i sudjelovanjem doprinosi dobiti naše misijske zajednice. Hvala i vama, djeco, hvala vašim roditeljima, koji zajedno s vama sudjeluju u programima Molitvene zajednice «Bog je ljubav»!

Bolesnici doma i u bolnici

Javite misionaru kada je netko bolestan, bilo da je doma, u bolnici ili u staračkom domu. Posjetit ću bolesnika čim prije budem mogao. Neki boluju, a misionar ne zna, i možda se pitaju zašto ih ne posjetim. Rado ću posjetiti bolesnike. Ako je netko bolestan i ne može doći u crkvu na ispovijed, samo pozovite i doći ću doma, u bolnicu ili u starački dom.

Proslava sv. Franje Asiškog

Münsterlingen, 1. listopada 2023. u 9.30
Frauenfeld, 1. listopada 2023. u 12.00
Schaffhausen, 1. listopada 2023. u 17.30
Arbon, 14. listopada 2023. u 19.00

Listopad – molitva za misije i novčana pomoć Misionarkama ljubavi u Makedoniji

U listopadu molimo za misije i misionare. Ove godine Misijska nedjelja je 21. listopada. Svoje novčane priloge poslat ćemo Misionarkama ljubavi (red koji je utemeljila sv. Majka Tereza) u Makedoniji. Oni rade u vrlo teškim uvjetima, a po svome zavjetu i poslanju idu k onima koji su najbjeđniji među bijednima. Svoje priloge možete dati u kolekti 21. 10. 2023., misionaru osobno ili uplatiti na naš bankovni račun:

Kroatische Katholische Mission, Klosterliweg 7, 8500 Frauenfeld, Konto: 80-500-4, IBAN: CH53 0483 5066 1728 9100 0 (Credit Suisse AG), s naznakom: ZA MISIJE.

Hvala vam svima na vašim darovima za ove misionarke i njihov plemeniti rad.

Hodočašće djece i roditelja u Einsiedeln, 28. listopada 2023.

Otkako u našoj Zajednici u Schaffhausenu postoji i djeluje Molitvena zajednica «Bog je ljubav», spontano se stvorila i skupina dječice koja dolaze na molitvu istodobno kad i njihovih roditelji, a dolaze i neka djeca čiji roditelji nisu u Molitvenoj zajednici «Bog je ljubav». SVA DJECA SU POZVANA I DOBRODOŠLA! S njima rade članice Molitvene zajednice i djeci približavaju Isusa, vjeru, Bibliju i molitvu njihovim rječnikom i na način kako oni to razumiju.

Hvala onima koji rade s dječicom, a sve ostale roditelje potičemo da dođu s djecom ponedjeljkom u 19 sati na ovaj vrlo lijepi i koristan susret. Iz ove grupe iznjedrila se ideja o ovom hodočašću djece i roditelja u Einsiedeln. Tko želi neka se prijavi. Nadamo se provesti lijep i koristan dan za djecu i roditelje u Gospinu svetištu u Einsiedelnu.

Dan kruha

Schaffhausen, nedjelja 29. 10. 2022. u 17.30 – zahvala dragom Bogu za kruh i sve plodove Zemlje i ljudskog rada. Hvala svima koji pripremaju jela od brašna, te svima koji će doći na Dan kruha na sv. misu i druženje u Župnu dvoranu.

«Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća i sestre zajedno živjeti» (v. Psalm 133, 1). Naša vjera poziva nas na zajedništvo, a zajedništvo svakom dobro dođe. Učimo se primati i darivati na razne načine.

Nikolinjska slavlja

Arbon, 18. 11. 2023. u 17.00
Frauenfeld, 9. 12. 2022. u 17.00
Schaffhausen, 10. 12. 2023. u 17.00

Zornice u došašću

Schaffhausen: srijedom u 6.00 sati
Točniji raspored u božićnom broju Movisa.
Frauenfeld: 8. 12. (petak) u 6.00 sati

Priprava za brak

Sljedeće godine, 2024., kada slavimo 30. obljetnicu utemeljenja naše Misije, imat ćemo pripravu za kršćanski sakramentalni brak. Stoga molimo sve one koji se namjeravaju crkveno vjenčati u 2024., 2025. ili 2026. godini ili kasnije da se prijave na ovu pripravu za brak.

Priprava za brak zapravo počinje mnogo ranije: redoviti vjeronauk u župi, osobno zanimanje za takve sadržaje preko tiska i interneta, dolaženje na sv. misu s Misijskom zajednicom i molitvena druženja. Sve su to koraci koji pomažu mladim ljudima da u sebi duhovno rastu, da uđu u kršćanski mentalitet te upoznaju stvarnost i bit kršćanskog sakramentalnog braka.

U praktičnom vjerničkom životu uz sudjelovanje u sv. misama te programima i susretima Misijske ili župne zajednice mladi ljudi upoznaju osobu i nauk Isusa Krista i nauk Crkve. Bitno je u srcu imati otvorenost za takve sadržaje. Tko pozna osobu Isusa Krista i njegov nauk, taj neće imati problema oko usvajanja kršćanskih stavova o braku, bračnom životu i ljubavi, radanju i odgoju djece.

Tko ne poznaje osobu Isusa Krista i njegov nauk, taj se ne snalazi u izlaganju kršćanskih sadržaja o braku i svemu što je s brakom povezano. To sam toliko puta doživio u dosadašnjim pripravama za brak. Stoga molim sve mlade koji se namjeravaju spremati za kršćanski sakramentalni brak da dolaze na sv. misu i druge sadržaje koje nudimo u našoj Misijskoj zajednici. Tako će olakšati ovaj put priprave i sebi i nama. Nemoguće je sklopiti kršćanski brak ako se ne prakticira kršćanstvo.

Sakrament braka je ozbiljna životna stvarnost i kršćani se za nju ozbiljno spremaju. Oni koji to rade samo reda radi, prave velik nered i sebi, i Crkvi, i braku, i obitelji. A ne valja ništa raditi samo radi reda i običaja, a bez osobnog uvjerenja.

Stoga, dragi mladi članovi naše Crkve i naše Misijske zajednice, počnite se pripremati na vrijeme i postići ćete mnogo više: bit ćete sretniji i zadovoljniji u braku i cijelom vašem životu.

Lani je izašao Papin dokument koji upravo naglašava važnost temeljitije i dulje priprave za brak. Papa je izjavio: «Nije fer da se tako dugo ljudi spremaju za sveto ređenje, a za brak samo par susreta».

Sve koji žele pristupiti ovoj pripravi za brak pozivam da se prijave do 15. 11. 2023.

A prije prijave – vi koji ne dolazite u crkvu na sv. misu – počnite dolaziti, jer kršćanski brak ne može sklopiti onaj tko nema kršćanski mentalitet.

Vjenčanja

Željko Majer i Marijana Klobučar Rupčić
Zagreb, 8. srpnja 2023.

Mijo Anić i Ljiljana r. Trgovac
Schaffhausen, 23. rujna 2023.

Misijska kronika

Korizmena akcija 2023.: Pomoć djeci s posebnim potrebama u Hrvatskoj

Ove godine odlučili smo pomoći bolesnoj djeci i mladima. Pomoći ćemo im preko ustanova i udruga koje se brinu o takvoj djeci u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini.

Izabrali smo ove udruge i ustanove: u Hrvatskoj, Centar «Zlatni cekin», Slavonski Brod, i Udrugu «Betlehem» (voditelj P. Marko Glogović), a u Bosni i Hercegovini Udrugu djece s posebnim potrebama «Budi mi prijatelj», Stalac, i Centar za djecu «Sv. Rafael», Vitez (vode ga časne sestre), te Caritas Srijemske biskupije (za djecu s posebnim potrebama). Hvala vam svima na svakom vašem daru. Izvješće o poslanim donacijama u sljedećem broju Movisa.

Obiteljski piknici u Schaffhausenu i Arbonu

Ove godine imali smo lijepu priliku za obiteljske piknike i održali smo ih 1. srpnja u Schaffhausenu, a 2. rujna u Arbonu. Hvala svima koji su došli i kušali ugraditi svoje biće, sile, snagu i ljubav u zdanje Misijske zajednice, koja ne postoji bez nas, a mnogi to ne shvaćaju. Sv. misa, druženje uz jelo i glazbu, razgovor i srce ispunjeno radošću i snagom za buduće dane. Zajednica – to divno biće na koje možemo računati u svim našim teškim danima: materijalno, financijski i duhovno-molitvenom potporom.

Nismo zaboravili ni naše ljubimce – štice nike ustanova za djecu s posebnim potrebama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Željeli smo njih usrećiti, ali usrećili smo sami sebe, iako nismo postali sebični. Ljubav raste dijeljenjem. Pozivamo sve da pokušaju doživjeti ove osjećaje koji izlaze iz obraćena srca i vode još dubljem obraćenju – vode Kristu, a s njim je svaka kombinacija dobitna.

18. Dan misijskog zajedništva – hodočašće Gospi u Santa Maria

Ove godine hodočastili smo Gospi u crkvu Santa Maria u Schaffhausenu u nedjelju 3. rujna 2023. Slavili smo sv. misu u 13:30 te imali kratko euharistijsko klanjanje s blagoslovom, a potom smo se družili u crkvenom dvorištu i župnoj dvorani.

Misijsko vijeće i svi naši vrijedni suradnici i ovaj put su pokazali da se daju za Zajednicu i da spremno «ostavljaju srce na terenu».

Kao i do sada, sve što smo toga dana prikupili, i na sv. Misi i na ručku, ide za djecu s posebnim potrebama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Hvala vam svima u njihovo ime!

NAŠI POKOJNICI

Nikola Markovinović 1939. – 2023.

Nikola je rođen 12. 9. 1939. u Boričevcu kod Gornjeg Lapca. Prije početka 2. svjetskog rata njegovi su protjerani iz Boričevca i otišli su u Ivanjsku i Bjelovar.

U Švicarsku je došao 1968. godine. Ondje je upoznao svoju suprugu Đurđu r. Čukman te su se 1970. godine vjenčali. Imaju dvoje djece: Roberta (1971.) i Nikolinu (1973.), te dvije unuke u Australiji: Jessicu i Alissu. Nikola je umro 17. 6. 2023. i pokopan je 23. lipnja 2023. na groblju Waldfriedhof u Schaffhausenu.

Marko Vidaković 1949. – 2023.

Marko je rođen u Lici, u mjestu Lipice, u općini Brinje, 1. prosinca 1949. Vjenčao se sa suprugom Marijom Vidaković 1970. U Švicarsku je došao 1973. godine, a Marija je dugo godina u GF-u. Imaju sina Tomasa (1976.) i kćer Kristinu (1980.), a posebna radost bila su im unučad: Tin, Lana i Anamarija. Umro je od srčanog udara 26. srpnja 2023. na godišnjem odmoru u Klenovici. Pokopan je 29. srpnja 2023. u Dugom Selu.

Ivanka Repić (Mira) 1947. – 2023.

Ivanka je rođena u Gospiću, 1947. U Švicarsku je došla 1968. godine i sljedeće godine upoznala svoga muža Juraja. Radila je u Migrosu, Schaffhausenwolle i u Druckeri Thyngen. Nakon muževe smrti (1991.) živjela je sa svojim sinom Željkom u Schaffhausenu sve do svoje smrti, 17. kolovoza 2023. Pokopana je 22. kolovoza 2023. na groblju Waldfriedhof u Schaffhausenu.

Marija Maločić 1956. – 2023.

Pokojna Marija rođena je 1956. godine u obitelji Gojević, u Kijevu, u Hrvatskoj. Godine 1973. vjenčala se s Ivanom Maločom u Kijevu. Dobili su dva sina: Roberta i Daniela.

U Švicarsku je došla 1974. godine. Radila je u bolnici u Münsterlingenu kao kuharica i čistačica. Nakon toga živjela je u klinici u odjelu Mansio. Pokopana je 15. rujna 2023. na groblju sv. Ulricha u Kreuzlingenu.

Mara Glavaš 1960. – 2023.

Mara je rođena 10. lipnja 1960. u obitelji Stjepana i Jele Marušić. Odrasla je zajedno s tri brata i dvije sestre. Mlada se udala i dobila troje djece. Radila je i živjela za njih, boreći se kao lavica, kako reče jedna njezina prijateljica. Djeca su joj bila radost: Marija, Mario i Sanela.

Djeca su je obradovala svojim potomstvom u kojem je doista uživala: Luka, Karlo, Mario, Julije, Viktorija, Nino i Iva.

Mara je radila u COOP-u kao vrijedna radnica i dobra suradnica i prijateljica. Voljela je druženja i hodočašća. Voljela je biti u Misiji i s članovima Misijske zajednice. Za nju je to «biti» značilo «služiti». Lijepo je čuti od starijih ljudi koji citiraju Marinu uslužnost: «Sjedite Vi, ja ću Vam donijeti kavu i mezu.» Njezino služenje je koristilo Zajednici i valja ga nasljedovati. Mara nas je napustila i preselila u vječnost u petak 22. rujna 2023.

Hvala Mari uime Misijske zajednice za služnje kroz tolike godine. Hvala joj za hrabrost, optimizam, pozitivno zračenje i ljubav koju je nosila u srcu i širila u našoj Misijskoj zajednici.

Obiteljima, rodbini i prijateljima pokojnika izražavamo sućut. Pokoj vječni daruj im, Gospodine!

Hrvatska katolička misija
Bahnhofplatz 1, 5400 Baden,
Telefon: 062 822 04 74; Faks: 062 822 57 75
Natel: 079 819 87 15
E-Mail: niko.leutar@kathaargau.ch
www.hkm-aargau.ch

Misionar: fra Niko Leutar
Suradnici: Mario Lovrić i Sanja Nevistić
s. Tereza Paluca (orguljašica i vod. zborova)

■ RASPORED MISA

- AARAU/BUCHS: crkva sv. Ivana, Bühlstrasse 8, svake nedjelje u 9.30
- WETTINGEN: crkva sv. Ante, Zentralstrasse 59, svake nedjelje u 12.30 te krunica i sv. misa svakog četvrtka u mjesecu u 19.30, a svakog prvo četvrtka krunica i klanjanje Presvetom u 19.30
- MENZIKEN: crkva sv. Ane, Mühlebühlstrasse 5, svake 2. i 4. nedjelje u 16.00 sati.
- ZOFINGEN: crkva Krista Kralja, Mühlthalstrasse 15, svake 1. 3. i 5. nedjelje u mjesecu u 16.00
- RHEINFELDEN: crkva sv. Josipa, Hermann-Keller-Strasse 10, svake 4. subote u mjesecu u 17.45
- BAD ZURZACH: crkva sv. Verene, Hauptstrasse 42, prva subota u mjesecima: veljača, ožujak, svibanj, lipanj, rujna, listopad i studeni - u 18.00 krunica, a u 18.30 sv. misa
- OBERENTFELDEN: crkva sv. Martina, Erlenweg 5, svakog petka krunica i misa u 19.30 sati, a svakog 1. petka krunica, misa i klanjanje Presvetom.

Kršteni u Misiji

Iva Marković, kći Gorana i Ivane r. Jurakić, (Rohr), 3. lipnja 2023. u Wettingenu
Leonardo Marchesin, sin Fabia Alessandra i Diane r. Tomić, (Lenzburg), 10. lipnja 2023. u Niedergösgenu
Mia Mišić, kći Roberta i Nikoline r. Barać, (Neuenhof), 10. lipnja 2023. u Wettingenu
Leonora Lukić, kći Bojana i Nikol r. Rakitić, (Dietikon), 24. lipnja 2023. u Wettingenu
Iva Bernadić, kći Mihaela i Slavice r. Antić, (Oftringen), 1. srpnja 2023. u Zofingenu
Ana Ivančić, kći Slavka i Anite r. Ivančić, (Lenzburg), 6. kolovoza 2023. u Grabovici
Marian Steiner, sin Marca i Adriane r. Štitić Tadić, (Erlinsbach), 19. kolovoza 2023. u Erlinsbachu
Monika Kovačević, kći Marinka i Sanele r. Jurakić, (Mülligen), 26. kolovoza 2023. u Wettingenu
Rafael Petrić, sin Gorana i Monike r. Marijanović, (Oftringen), 2. rujna 2023. u Zofingenu
David Bičvić, sin Danijela i Anđeline r. Perković, (Klingnau), 16. rujna 2023. u Wettingenu
Lara Lozić, kći Igora i Matee r. Lončarević, (Tegerfelden), 23. rujna 2023. u Wettingenu
Laura Gosarić, kći Patrika i Katarine r. Tavić, (Eiken), 23. rujna 2023. u Rheinfeldenu

Misijski Kalendar

Bračni jubilarci

U nedjelju, 29. listopada 2023. godine, na svim svetim misama molit ćemo i blagosloviti sve one koji u ovoj godini slave svoju obljetnicu braka. Molim ovogodišnje bračne jubilarce da se prijave u Misiju zbog organizacije.

Svi Sveti i Dušni dan

Sveta misa na Sve Svete 1.11. 2023. bit će u Wettingenu u 19.30 sati, a na Dušni dan 2.11. 2023. u Buchsu u 19 sati.

Prodaja adventskih vijenaca

Zajednica žena će i ove godine pripremiti i prodavati adventske vijence u nedjelju Krista Kralja 26.11. 2023. godine. Sva dobit ide u humanitarne svrhe. Hvala ženama koje pripremaju i svojski se trude oko ovoga projekta kao i vama koji ih podržavate.

Nikolinje

Proslava Nikolinja predviđena je za subotu, 2.12. 2023. godine u Bärenmatte u Suhru.

BOŽIČNE ISPOVIJEDI

Menziken, 29.11. 2023. od 17.30 sati
Buchs, 7.12. 2023. od 18 sati
Wettingen, 11.12. 2023. od 18 sati
Zofingen, 14.12. 2023. od 17.30 sati
Rheinfelden, 16.12. 2023. od 17.45 sati

MISE ZORNICE U DOŠAŠĆU

Srijedom - 6., 13. i 20. prosinca 2023. u 6.30 sati u Buchsu
Petkom - 8., 15. i 22. prosinca 2023. u 6.30 sati u Wettingenu

Prva pričest 2024.

Prva sveta pričest bit će u subotu, 18. svibnja 2024. godine u 11 sati u crkvi svetoga Ivana u Buchsu. Molim roditelje koji žele da im dijete bude poučeno na materinskom jeziku i pripremljeno za Prvu svetu pričest i ispovijed, da popune prijavnice koje mogu podići kod misionara. Kandidati su djeca trećeg razreda osnovne škole.

Sveta krizma 2025.

Sveta krizma će biti u subotu, 24. svibnja 2025. godine u crkvi svetoga Ante u Wettingenu u 11 sati. Kandidati za krizmu već se pripremaju vjeronaučnom obukom za ovaj veliki dan.

Raspored održavanja vjeronauka za prvopričesnike i krizmanike (župna kateheza):

Baden - srijedom u prostorijama Misije (Bahnhofplatz 1) od 14 do 15 sati – prvopričesnici, a od 15 do 16 sati – krizmanici
Aarau - srijedom u prostorijama Misije (Laurenzenvorstadt 71) od 17 do 18 sati – prvopričesnici, a od 18 do 19 sati – krizmanici

Vjeronauk nedjeljom prije ili poslije svete mise – za svu djecu

Buchs - 1.-9. razred (dvije skupine), 1. i 3. nedjelja u mjesecu od 10.30 do 11.15 sati
Wettingen - 1.-9. razred (dvije skupine), 2. i 4. nedjelja u mjesecu od 11.15 do 12 sati
Menziken - svi, 2. i 4. nedjelja u mjesecu od 17 do 18 sati
Zofingen - svi, 1. i 3. nedjelja u mjesecu od 17 do 18 sati

Duhovna obnova za 29. zavjetno hodočašće sv. Vereni u Bad Zurzach i Dan Misije

Duhovna obnova je prigoda za povratak Bogu, za produbljanje i življenje većom hrabrošću vlastite vjere, za osnaživanje pripadnosti Crkvi, «učiteljici ljudskog roda».

Program!

Wettingen: četvrtak, 12. 10. 2023. od 18.30 do 21 sati u crkvi sv. Ante
Aarau: petak, 13. 10. 2023. od 18.30 do 21 sati u crkvi sv. Petra i Pavla
Bad Zurzach: subota, 14. 10. 2023. od 16 do 19 sati u crkvi i na grobu sv. Verene
Suh: nedjelja, 15. 10. 2023. u 12 sati u Zentrum Bärenmatte (Turnhallenweg 1)

Voditelj duhovne obnove, hodočašća i proslave Dana Misije bit će fra Sretan Ćurčić.

Vjenčanja

Marin Lokas i Safija Giumma, 10. lipnja 2023. u Šibeniku
Stjepan Vidić i Jelena Jazvić, 21. srpnja 2023. u G. Dubici
Tomislav Bajo i Marija Bojić, 22. srpnja 2023. u Opatiji
Mario Kesten i Kristina Tomić, 26. srpnja 2023. u Sukošanima
Ivo Stipić i Jelana Grgić, 29. srpnja 2023. u Sesvetama
Ivan Barbarić i Anja Gagulić, 29. srpnja 2023. u Garevcu
Božo Cakalin i Ivana Žilić, 30. srpnja 2023. u Potkraju
Ivan Medić i Maja Kuprešak, 30. srpnja 2023. na Humcu
Stjepan Laštro i Tanja Tomić, 4. kolovoza 2023. u Trogiru
Danijel Stanušić i Anita Stojak, 5. kolovoza 2023. u Vrbovcu
Marko Mijatović i Anita Jeleč, 5. kolovoza 2023. u Orašju
Marko Jurković i Josipa Mijatović, 5. kolovoza 2023. u Veljacima
Robert Šimić i Jela Župarić, 6. kolovoza 2023. u Slavovskom Brodu
Marc Steiner i Adriana Štitić Tadić, 19. kolovoza 2023. u Erlinsbachu
Branimir Jurišić i Jelena Tomičić, 26. kolovoza u Wettingenu
Daniel Jovanović i Nikolina Brnjić, 9. rujna 2022. u Suhru
Ivan Mravak i Maja Švraka, 9. rujna 2023. u Küsnachtu
Ilija Tipura i Antonija Klindić, 9. rujna 2023. u Zagrebu
Barić Jurica i Ana Petrović, 15. rujna 2023. u Menzikenu
Mato Gašić i Arianna Isabel Barbosa, 16. rujna 2023. u Rheinau

Misijska kronika

Blagoslov školaraca

Za sretan početak nove školske i vjeronaučne godine slavili smo u nedjelju, 27. kolovoza 2023. u Buchsu, Wettingenu i Menzikenu svetu misu i zazvali Božji blagoslov na sve školarce i njihove roditelje.

Mala Gospa – Gospin rođendan

Na blagdan Male Gospe, rođendan Blažene Djevice Marije, 8. rujna 2023., hodočastili smo Gospi. U večernjim satima molili smo krunicu, slavili svetu misu i u procesiji izmolili po sedam Očenaša, Zdravo Marijo i Slava Ocu. Ovaj put se jedna skupina hodočasnika uputila pješice iz Aarau, ispred crkve sv. Petra i Pavla, a druga skupina iz Wettingena ispred crkve sv. Ante.

Utorak, 16. 5. 2023. u jutarnjim satima, poletjeli smo iz Züricha za Lisabon. U glavnom gradu Portugala vidjeli smo jedan dio kulturnih objekata, kao: samostan sv. Jeronima, katedralu Sé, a u crkvi sv. Ante (rodna kuća sv. Ante Padovanskog) imali sv. misu, toranj Belem, spomenik portugalskim osvajačima. Nakon ručka smo se uputili prema Fatimi. Nas 88 hodočasnika po dolasku u Fatimu prvu smo večer sudjelovali na krunici u kapelici Ukazanja i u procesiji sa svijećama idući za Marijinim kipom.

Drugi sunčani dan u Fatimi, predvođeni stručnim voditeljem Vladom Rukavinom, započeli smo upoznavanjem svetišta, bazilike, crkve presvetog Trojstva koja može primiti oko 9000 vjernika, svetom misom, posjetom muzeju krunica, pobožnosti križnog puta na kojem smo upoznali i mjesta ukazanja Andela i Gospe. Potom odlazimo u selo Aljustrel i razgledanje mjesta gdje su djeca vidioći (Jacinta, Franjo i Lucija) rođeni. Tijekom večere priredili smo slavljeničko iznenađenje za našu dragu zubaricu Nenu, koja je 13. 5. proslavila svoj 80. rođendan, te smo joj čestitali, zapjevali i večer zasladili finom tortom. Nakon krunice u Kapelici ukazanja Gospin kip nosili su naši hodočasnici, njih šestorica a mi ostali smo ih pratili u procesiji sa svijećama idući za Gospinim kipom.

Treći dan našeg hodočašća smo započeli svetom misom. Na putu prema Španjolskoj, dolazimo u Porto. Grad je različito obojenih fasada i vinskih podruma na ušću rijeke Douro u Atlantik. Katedrala Porta (Sé) glavna je vjerska građevina s terasom s koje se pruža prekrasan pogled na grad. U večernjim satima štižemo u Santiago de Compostellu. U petak, 19. svibnja posjetili smo katedralu u Compostella u kojoj su zemni ostaci apostola sv. Jakova. U svetištu smo slavili i svetu misu. Santiago de Compostella je

Pomoć Domovinskoj crkvi

I ove godine nakon svetih misa u nedjelju 9. 9. 2023., prema ustaljenoj tradiciji, iako malo ranije od uobičajenog termina, skupljali smo pomoć Domovinskoj crkvi. Ove godine pomoć je upućena ocima isusovcima za obnovu bazilike Srca Isusova u Palmotićevoj u Zagrebu. Tom prigodom u gostima nam je bio rektor i voditelj obnove P. Damir Kočiš. Prikupljeno i poslano je 8833 CHF. Hvala svima!

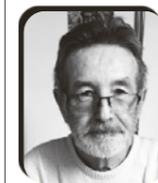
Zahvala

Za vrijeme ljetnog odmora u našoj Misiji u zamjeni je bio fra Miro Jelečević, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Fra Miri iskreno zahvaljujem!

Miroslav Sep

1951. – 2023.

Miroslav je rođen u Sremskim Karlovcima (Vojvodina) 6. rujna 1951. od oca Antona i majke Ruže r. Bemiler. U rodnom mjestu je odrastao i završio školovanje. Sa dvadeset godina, točnije 1971. dolazi u Švicarsku

i zapošljava se u Kantonolnoj bolnici u Aarau. Od 1974. do 2012. radi u autokući Germann. Dana 16. svibnja 1974. se vjenčao sa svojom izabranicom Alojzijom r. Možina, u Aarau, u crkvi sv. Petra i Pavla. U braku im je Bog darovao kćer Sibylle (1978.). Njihova kćerka Sibylle u braku sa Dragom Lovrićem daruje im unučice Miu (2005.) i Ivu (2007.). One im postaju radost, ponos i sreća. No, godine 2018., nakon teške bolesti, gubi suprugu Alojziju. Jedno vrijeme ostaje u Aarau da bi se godine 2020. vratio u Bjelovar kako bi njegovao svoju staru majku do njene smrti 11. ožujka ove godine u 92. godini života. Miroslav umire dana 17. kolovoza 2023. Sahrnjen je uz svoju suprugu u Aarau Rohru 25. kolovoza 2023. godine. Kćeri Sibylle, zetu Dragi, unukama Miji i Ivi iskrena sućut. Počivao u miru Božjem!

Bernard Barnjak

1989. – 2023.

Bernard je rođen u Menzikenu gdje je i kršten, pričešćen i krizman. Odrastao je u Reinachu s ocem Zoranom, majkom Lucijom i sestrom Katarinom. U Reinachu završava i školovanje te osniva sa svojom suprugom Kati-

com brak. U njemu im Bog daruje dvoje djece, blizance, sina Mateja i kći Lucy Maru. Voljen i poštovan, živi obiteljski život. Volio je svoj Reinach, ali nikada nije zaboravio rodni kraj svojih dragih roditelja, svoju Hrvatsku, svoju Bosnu, svoje Rastovce. Pjesme iz rodnog kraja znao je i pjevao ponosnim scem i punim plućima. Volio je naše običaje i našu vjeru. Bio je veliki radnik, borac, uporan, marljiv. Na prvom mjestu su mu bili njegova obitelj, rodbina, vjera u Boga, prijatelji, kumovi i njegovi bajkeri. Njegov osmijeh, njegov čvrsti stisak ruke kao da nam je govorio tu sam, na mene se možeš osloniti. Nažalost, napustio nas je iznenada dana 24. lipnja 2023. u Domovini gdje je bio poslovno. Sahrnjen je na groblju Rastovci u Novom Travniku 26. lipnja 2023. U Menzikenu, uz mnoštvo rodbine, prijatelja i poznanika, slavili smo misu zadušnicu za njega 8. srpnja 2023. Ocu Zoranu, majci Luciji, supruzi Katici, sinu Mateju i kćerkici Lucy Mari, sestri Katarini iskrena sućut i neka dragi Bog da snagu i vjeru u ponovni susret sa svojim voljenim Bernardom. Počivao u miru Božjem!

Fotozapis - Europapark, 17. lipnja 2023.

Hrvatska katolička misija
Landhausstrasse 15, 6340 Baar
Telefon: +41 767 71 43
E-Mail: hkm@zg.kath.ch

Misionar: fra Slavko Antunović
Langgasse 18, 6340 Baar
Natel: +41 79 939 13 93
E-Mail: slavko.antun@gmail.com

Suradnica: s. Anđela Pervan

Uredno vrijeme: utorkom i petkom od 10.00 do 12.00 i od 15.00 do 17.00 sati.
Ostalim danima prema dogovoru.

■ RASPORED MISA

- ZUG: Pfarrkirche - Gut Hirt, Baarerstr. 62, svake nedjelje u 11.00 sati.
- ALTDORF: kapelica sv. Josipa, Missionshaus, St. Josefs-Weg 15, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati.
- PFÄFFIKON: Pfarrkirche, Mühlematte 3, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 14.30 sati.
- SCHWYZ: Kapuzinerkirche, Herrengasse 33, svake 2. i 4. subote u mjesecu u 17.00 sati.
- EINSIEDELN: svake 1. subote u mjesecu u 18.00 sati.

Misijski Kalendar

Svi Sveti 1. studenog 2023.

Zug (Gut Hirt), sv. misa u 11.00 sati
Pfäffikon, sv. misa u 14.30 sati

Völkersonntag, 5. studeni 2023.

Zug (Gut Hirt), u 10.00 sati

Proslava Nikolinja u Zugu

Nedjelja, 3. prosinca 2023. sv. misa u 11.00 sati, poslije mise program u dvorani župe Gut Hirt.

Božićni raspored ispovijedi

Zug, 8.12.2022. (Gut Hirt), u 11.00 sati
Raspored ispovijedi na ostalim mjestima (Altdorf, Pfäffikon, Schwyz) objavit ćemo na vrijeme.

Božićni raspored svetih misa

Badnjak, 24.12.2022.
Pfäffikon, u 20.00 sati
Brunnen (St. Theresienkirche), u 22.00 sati
Baar (St. Martin), u 00.30 sati

Božić, 25.12.2019.

Zug (Gut Hirt), u 11.00 sati

Sv. Stjepan Prvomučnik

Zug (Gut Hirt), u 11.00 sati

Sveta Obitelj

Zug (Gut Hirt), u 11.00 sati

Nova godina – Marija Bogorodica

1.1.2023. Zug (Gut Hirt), u 11.00 sati

IZ MISIJE ODLAZI S. ZDENKA, A DOLAZI S. ANĐELA

s. Zdenka Čavar

s. Anđela Pervan

Iz misije nakon 22 godine odlazi s. Zdenka Čavar i vraća se u domovinu, ali ne u zasluženu mirovinu nego na novo radno mjesto u Međugorje. Umjesto nje kao pastoralna suradnica došla je s. Anđela Pervan koja je već svojim prvim nastupom na misijskom hodočašću u Einsiedelnu 2. rujna o.g. započela svoje djelovanje. Dobro nam došla.

Budući da bi nam trebao cijeli MOVIS kako bismo, samo u kratkim crtama, opisali djelovanje s. Zdenke u misiji, ovdje ispunjavamo njezinu želju: «Što manje ili najbolje ništa».

VKKZ je u 14. točaka doista lijepo prikazao njezino djelovanje, ali niti to nećemo objaviti u MOVIS-u, nego samo kratki zaključak tog svjedočanstva na njemačkom i hrvatskom jeziku.

Schwester Zdenka arbeitete mit unermüdetlichem Einsatz, Freude und grossem Engagement. Sie unterstützte den Missionarsleiter in sämtlichen administrativen und organisatorischen Belangen. Sie arbeitete jederzeit selbständig, speditiv und zuverlässig.

Schwester Zdenka pflegte einen vertrauensvollen Zugang zu den kroatischen Gläubigen. Sie hat sehr viel Wert auf den persönlichen Kontakt mit den Familien gelegt. Ihr Verhalten gegenüber Vorgesetzten, internen und externen Stellen war jederzeit zuvorkommend, freundlich und korrekt. Wir können Schwester Zdenka in jeder Hinsicht ein sehr gutes Zeugnis ausstellen.

Schwester Zdenka verlässt die Kroatienmission Zug per 31. August 2023, weil sie in ihr Heimatland zurückkehrt. Wir

bedauern ihren Austritt sehr und danken die wertvollen Leistungen und wünschen ihr für den weiteren Lebensweg viel Freude und Gesundheit.

Sestra Zdenka radila je neumorno, s radošću i velikim angažmanom.

Pomagala je voditelju misije u svim administrativnim i organizacijskim poslovima. Radila je samostalno, savjesno i pouzdano. Sestra Zdenka je njegovala srdačan odnos povjerenja prema hrvatskim vjernicima i pridavala veliku važnost osobnom kontaktu s obiteljima.

Njezin odnos u svakom trenutku bio je ljubazan, prijateljski i korektan prema nadređenima i prema svim ostalim. O sestri Zdenki doista možemo dati najbolje svjedočanstvo u svakom pogledu.

Sestra Zdenka 31. kolovoza 2023. službeno završava svoj rad u misiji i vraća se u domovinu. Žao nam je zbog njenog odlaska, zahvaljujemo joj za sve učinjeno, želimo joj puno radosti i zdravlja na novom radnom mjestu i u životu.

Vereinigung der Kath. Kirchgemeinden des Kantons Zug VKKZ

Kad joj tako biranim riječima zahvaljuju službeni predstavnici ove mjesne Crkve, kako onda mi kao misija uopće možemo pronaći prave riječi zahvale?

Zato jednostavno: sestro Zdenka hvala ti!

Proslava sv. Ive u Pfäffikonu

U nedjelju koja je najbliža svetkovini Rođenja sv. Ive 25. lipnja proslavili smo svoga Zaštitnika u Pfäffikonu. U 14.30 sati u crkvi smo molili litanije sv. Ive, potom se uputili vani i obišli u procesiji oko crkve noseći Svečevu zastavu i pjevajući prikladne pjesme. Slijedila je sveta misa u crkvi, a nakon mise apero u prostorijama župe.

Sv. misa na otvorenom sa župljanima Gut Hirt

Ove godine prve nedjelje u mjesecu rujnu slavili smo sv. misu skupa sa župljanima župe Gut Hirt u Guggiwäldli iznad crkve. Slavili smo misu za obitelji, a budući da je to i početak školske i vjeronaučne godine upričen je i blagoslov učenika, školskih knjiga i torbi.

Kršteni u Misiji

- Gabriela Teskera, kći Ivice i Kristine r. Babić, 9. rujna 2023., Zug (Gut Hirt)
- Mateo Kafadar, sin Tomia i Stefani r. Leutar, 23. rujna 2023., Schwyz (Kapuzinerkirche)
- Tea Jovanović, kći Davora i Marine r. Salar, 18. studeni 2023., Zug (Gut Hirt)
- Marin Klarić, sin Igora i Ane r. Đoković, 29. listopada 2023., Zug (Gut Hirt)

Vjenčanja

- Josip Marjanović i Antonija Artmagić 30. srpnja 2023. u Sivši
- Dario Čuk i Ana Knežević 6. kolovoza 2023. u Zaprešiću
- Niko Kegelj i Jelena Daničić 29. srpnja 2023. Busovača
- Nikola Ćorić i Valentina Rajić 13. svibnja 2023. u Opatiji
- Diego Napolitano i Franziska Jurišić 10. lipnja 2023. u Opatiji
- Mihael Milić i Ana Stojak 8. kolovoza 2023. u Zadru
- Filip Grganović i Nina Kojić 9. rujna 2023. u Okrugu Gornjem
- Luka Mandić i Katarina Ignac 16. rujna 2023. u Zagrebu
- Marko Greganović i Iva Penava 15. srpnja 2023. u Đakovu

26. HODOČAŠĆE HKM-ZUG GOPSI VELIKOG HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA EINSIEDELN, 2. RUJNA 2023.

MISIJA TICINO

Hrvatska katolička misija
Al Mai 18, 6528 Camorino
Telefon: 091 840 23 06
Mobilni: 079 203 92 40
E-Mail: hkm-ticino@gmail.com
www.hkm-ticino.ch

Misionar: fra Slaven Mijatović

▪ Raspored misa

- ASCONA: crkva u Collegio Papio, svake nedjelje u 9.00 sati
- BIASCA: Chiesa parrocchiale, svake nedjelje u 11.30 sati
- GIUBIASCO: Chiesa san Giobbe, svake nedjelje u 13.00 i svakog I. petka u 19.00 sati
- LOCARNO: Chiesa Nuova, via Cittadella 17, svakog četvrtka u 19.00 sati
- LUGANO: S. Lucia, Massagno, svake subote u 19.00 sati

Misijski Kalendar

PROMJENA RASPOREDA SV. MISE U ASCONI

Zbog obnove župne crkve u Asconi bili smo zamoljeni promijeniti termin sv. mise u Asconi.

Umjesto dosadašnjeg početka sv. mise u 9.30, sada misa počinje u 9.00 sati. Ovaj termin trajat će do daljnjega – dok se ne dovrši obnova crkve u Asconi.

BOŽIĆNI PROGRAM

Božićni program u našoj zajednici bit će kao i svake godine posvećen zajedničkoj ispovijedi i pripravi za Božić.

Za sada smo osigurali dvoranu u Luganu za Nikolinje ali nakon Covid pauze – izgubili smo dvoranu u Giubiasco, pokušali naći dvoranu u Asconi – pa je sve poremetilo nevrijeme koje je uništilo i tu dvoranu.

UPIS DJECE NA VJERONAUKE

Upis djece na vjeronauke za Prvu pričest i krizmu još je u tijeku. Molim roditelje da prijave djecu na vrijeme radi kvalitetne priprave.

VAŽNOST OČUVANJA DUHOVNIH VRIJEDNOSTI

Svjedoci smo mnogih nemilih vijesti s područja BiH i Hrvatske koji donose strah i nemir. Mnoga ubojstva – sukobi među navijačima i ratovi nisu vijesti koje čovjeka ostavljaju ravnodušnim. Lagano možemo reći da se to nas ne tiče. Ali ti događaji su preblizu da se nas ne bi doticali. Postoji li lijek ovakvim porušenim odnosima među ljudima?

Mi vjernici upiremo pogled u Evanđelje i čitav Novi zavjet. Tamo sv. Pavao daje zajednici u Filipima, Filipljanima, lijep savjet – kako održati zajednicu u dobrom raspoloženju, u miru. On kaže: «Ima li u Kristu kakve utjehe, ima li kakva ljubazna bodrenja, ima li kakva zajedništva Duha, ima li kakva srca i samilosti, ispunite me radošću: složni budite, istu ljubav nježite,

jednodušni, jedne misli budite; nikakvo suparništvo ni umišljenost, nego – u poniznosti jedni druge smatrajte višima od sebe; ne starajte se samo svaki za svoje, nego i za ono što se tiče drugih!»

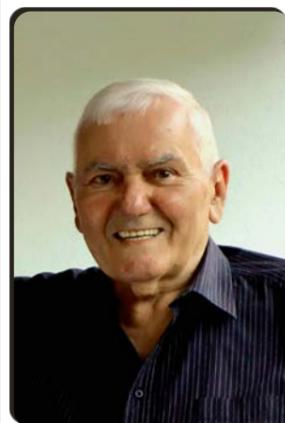
Eto lijeka za zajednički život: poštovanje. Jedni druge smatrajte višima od sebe. Tamo gdje je sebičnost, egocentrizam pobijedio poštovanje među ljudima – tamo se događaju nemili događaji: svađe, ubojstva, sukobi i ratovi.

Blago onim ljudima i obiteljima i narodima koji njeguju poštivanje nedjeljne sv. mise i nauka Evanđelja. Jer teško će čovjek Evanđelja i narod prožet Evanđeljem drugima činiti zlo. Poštivanje u kojem čovjek čovjeka smatra višim od sebe, to je lijek.

NAŠI POKOJNICI

✠ Anto Majić

1936. – 2023.

Anto Majić rođen je u Potočanskom Lipiku (BiH) 13.5.1936. godine od oca Luke i majke Lucije. Došao je u Švicarsku davne 1969. godine te kao sezonac radio u hotelu. Godine 1992. pridružuje mu se i ostatak obitelji. Anto je, sa svojom suprugom Mandom (preminula 2009.), svijetu darovao troje djece: Lucija, Mirko i Luka. I uvijek je bio posvećen svojoj obitelji, posebno unučadi kojih ima sedmero. Svoje umirovljeničke dane proveo je blizu svoje djece koji su ga pazili – a on je uzvraćao svojom očinskom i djedovskom ljubavlju.

Preminuo je u klinici Varini 26.7.2023. Nakon sv. mise ispraćaja u Locarnu tijelo mu je preveženo u Popovaču gdje je sahranjen 29.7.2023. Obiteljima Lucije, Mirka i Luke iskrena sućut. A za pokojnika molimo, Pokoj vječni daruj mu, Gospodine.

Dan Misije Ticino – radost zajedništva

Dan Misije Ticino održan je 1. listopada 2023. godine u mjestu Gudo.

Tradicionalno okupljanje hrvatske zajednice počelo je svetom misom koju je predvodio misionar. Pozvao je prema Evanđelju na zajedništvo i poštovanje među članovima.

Misijsko vijeće zatim je organiziralo ručak za sve prisutne. U popodnevnom satima na neobično vrućem listopadskom danu, nastupila je kolo grupa pod vodstvom učiteljica Maje i Marije. Djeca su izvodila plesove koje pažljivo uče sa svojim učiteljicama.

Anda je za svu djecu organizirano malo natjecanje – «olimpijada» – u njima primjerenim sportovima: trčanje, trčanje u vrećama, pucanje penala za djecu i odrasle ... Popodnevni sati tako su prošli u ugodnim časkanjima, druženjima i sportskim aktivnostima. U svakom slučaju, dan vrijedan da se provede zajedno.

MISIJA SOLOTHURN

Reiserstrasse 83, 4600 Olten
Telefon: 062 296 41 00
Fax: 062 296 41 01
E-Mail: s_coric@bluewin.ch
www.kroatenmission-solothurn.ch

Misionar: fra Šimun Šito Ćorić

Hrvatska kuća
Reiserstrasse 83, 4600 Olten
Telefon: 062 296 41 00
Fax: 062 296 41 01

RASPORED MISA

- SOLOTHURN: crkva Hl. Geist-Kirche (Hrv. crkva), Wengi Brücke, uvijek prema dogovoru
- DULLIKEN: crkva sv. Vendelina, Bahnhofstrasse 44, svake nedjelje u 12.00
- SOLOTHURN: crkva sv. Marije, Allmendstr. 60, svake nedjelje u 14.30 sati
- BALSTHAL: župna crkva, St. Annagasse 2, 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati.

Molitvene skupine

- Crkva sv. Martina u Zuchwilu, svakog četvrtka u 18.30 sati.
- Crkva sv. Vendelina u Dullikenu, krunica svakog četvrtka u 19.00 sati.
- Župna crkva u Balsthalu, krunica svake srijede u 19.00 sati.
- Hrvatska kuća u Oltenu, «Molitvena zajednica Krvi Kristove», prvi petak u mjesecu u 19.00 sati.
- Hrvatska kuća u Oltenu, «Molitvena zajednica Sv. Franje», druga nedjelja u mjesecu u 18.00 sati.

PRATITE OBAVIJESTI NA NAŠOJ MREŽNOJ STRANICI I NA FACEBOOK-U

www.kroatenmission-solothurn.ch

Pozor! nova e-mail adresa za Vaše kontakte s Misijom SO i fra Šitom: s_coric@bluewin.ch

VRILI UREDNICI NAŠIH STRANICA

Naše dvije misijske internetske stranice - www.kroatenmission i HKM Solothurn facebook - već više godina uređuju i vode svojom dobrotom dvoje sjajnih mladih ljudi: ANJA PRANJIC (Slobodan i Marica), rođena u Zagrebu, a radi kao «Portfolio Manager» te JOSIP MANDIĆ (Drago i Slavica), rođen u Zenici, a radi kao programer i LKW-Chauffeur. Ponosni smo na njih oboje i od srca im zahvaljujemo, a uvjereni smo da će Gospodin njihov trud strostruko nadoknaditi!!!

GRADIMO CRKVU NA PLITVICAMA!

Malo je komu Bog dao kao našem narodu takve bisere kao što su Plitvice, koje posjeti godišnje oko milijun i pol ljudi, a na njima nema ni kapelice ni crkve. Ona komunistička država to nije dopuštala, a onda je rat u tim područjima učinio goleme štete, pa ne zaboravljamo ni važnost Plitvica u stvaranju hrvatske države (Krvavi Uskrs 31.3.1991). Kako je naša misija financirala gradnju dviju crkava u Kongu u Africi, sad ćemo pod vodstvom Gospičko-senjske biskupije i njenog biskupa mons. Zdenka Križića akobogda podići crkvu na Plitvicama!

U interesu što bolje organizacije, u HKM Solothurn osnovali smo Odbor za izgradnju crkve na Plitvicama, a čine ga uz misionara šest obitelji koje su u misiji dosad najviše doprinosile za potrebe u Domo-vini. To su (po abecedi): Ivo i Sara Antunović, Štefo i Štefica Babić, Luka i Marija Stanković, Marijan Tadić, Anđelko i Ojdana Vidov te Željko i Željka Vukić.

Stoga, svim žarom pozivamo sve vas u misiji Solothurn, prijatelje i poznanike, sve koji imate bar neka primanja, da osobno doprinesete ovoj prevažnoj svetoj gradnji prema vašim mogućnostima. Svoje priloge možete slati odjednom ili u više navrata preko naše misijske uplatnice s naznakom «Za crkvu na Plitvicama» ili direktno. Sve vas pojedinačno vodit ćemo imenom, prezimenom i darom, te na kraju predati u arhive Gospičko-senjske biskupije, buduće crkve na Plitvicama i naše misije.

Poglavito molim naše bolje stojeće ljude, ali i mlade koji imaju bilo kakva primanja da i oni ostave traga svojim imenom i budu sudionici ovoga blagoslova prema svojim mogućnostima! Jer ovo je nešto za buduća stoljeća u interesu našega naroda i za sve posjetitelje Plitvica iz stotina drugih naroda! Kao i u svim drugim sagrađenim crkvama, i za nas graditelje ove crkve i sve naše potomke i/ili nasljednike - stoljećima ispred nas stizati će blagoslovi zbog sudionništva u ovom svetom projektu. Neka vam svima sve to Gospodin strostruko nadoknadi! Zahvaljujemo mu od srca da je baš nas zapala ovakva jedna čast, pa ne mogu zamisliti baš nikoga među nama tko u njoj neće sudjelovati! *Vaš, Fra Šito Olten, na blagdan Velike Gospe 2023.*

BOŽIČNA VEČERA ZA SVE

Nedjelja, 17. prosinca od 16.00 sati!
Uz domaće specijalitete i druženje:
Hrvatska kuća, Olten.

MISIJSKO HODOČAŠĆE 2024.

Ars - Le Puy - Albi - LOURDES - La Salette - Avignon ...

Od srijede jutro 8. svibnja do nedjelje noći 12. svibnja 2024. trajat će naše misijsko hodočašće kroz Francusku, uključujući čuvena francuska svetišta i poznata turistička odredišta, a posebno za Lourdes. Prenočit ćemo dvaput u Lourdesu, a po jednom na odlasku i na povratku u slavim starim gradovima Le Puy i Avignonu. Da bismo osigurali što bolji i svetištima bliži smještaj, već primamo prijave, a uplate početkom veljače 2024.

DVIJE SLAVNE OBLJETNICE

Ove godine navršava se 800 godina *Pravila franjevačkog reda*, te 800 godina prvih božićnih jaslaca. Pravilo Reda manje braće koja traju do danas potvrdio je Papa Honorije III. 29. studenog 1223., a na ideju božićnih jaslaca došao je iste godine sv. Franjo, te se taj pobožni običaj proširio po cijelom svijetu. U spomen tih dvaju obljetnica Hrvatsko kazalište u CH priprema mjuzikl o sv. Franji i fratrima pod naslovom «DOBRI ČOVJEK S LA VERNE».

NAŠI POKOJNICI

Franjo Grabovac 1953. - 2023.

Franjo, zvani Barba i Nane, rođen je u Vitezu od oca Dragutina i majke Marije r. Mlakić. Osnovno i srednjoškolsko obrazovanje stekao je u Vitezu, a studij strojarstva u Novom Sadu. Oženio se prvi put 1978. te iz tog braka imao sina Ivicu koji je poginuo 2008 g. i kćerku Jelenu. Godine 1987. dolazi u Švicarsku i 1990. ženi se s Lucijom r. Petrović. Zajedno imaju sina Marina, friško oženjenog s Marinom r. Šeric. U misiji je sa svojom Lucijom pomagao gdje je god mogao. Volio je umjetnost, pisao poeziju i bavio se kiparstvom. Zadnje godine je sudjelovao u održavanju vrta Hrvatske kuće u Oltenu i u njemu već otprije ostavio kipove «Sv. Franjo i vuk» i «Volak». Od Franje će ipak biti najveća uspomena kip «Sv. Jeronim» u prirodnoj veličini. Ostatak će nam nezaboravan, a vjerujemo da mu je Bog već dao vječno mjesto svjetlosti i mira!

DOBRO JE ZNATI... Da bismo djelovali

VIJESTI IZABIRE I KOMENTIRA: FRA ŠITO

HRVATSKA VRTNA GALERIJA

Pri nedavnom dolasku HRT-a u Olten, novinari su u snimljenoj emisiji istakli 'pravu hrvatsku galeriju umjetnina' u vrtu Hrvatske kuće. To nas je potaklo da barem one glavne navedemo ovdje: replika Krstionice kneza Višeslava (9. stoljeće), statue sv. Jeronima (u prirodnoj veličini), Kardinale Stepinca, Franje Tuđmana, Međugorske Gospe, sv. Franje i vuka i «Jadranskoga kvrgavog volka», kameni slikovni spomenici kraljici Katarini Kosača, Petru Zrinskom i Krsti Frankopanu, obelisk u spomen na mučki ubijenih 200 hrvatskih regruta u austrougarskoj službi, 15. kolovoza 1800. kod alpskog prelaza Veliki St. Bernard u mjestu Saint-Rhemy sa švicarske strane... Ipak najintrigantnije su dvije replike od gotovo metra velikih epigrafskih spomenika iz 2. i 3. stoljeća nadenih u Tanaisu na ušću Dona, na mjestu današnjeg Azova, na kojima se prvi put spominje ime - Hrvat (uklesano na grčkom jeziku). Originalni im se čuvaju u jednom arheološkom muzeju u Moskvi, a uspjeli smo ih dobiti dobrotom prijatelja još prije petnaestak godina.

NEPOZNATE BASNE

Vodeći hrvatski nakladnik ALFA iz Zagreba objavio je u biblioteci «Knjiga za mladež» «NEPOZNATE BASNE» fra Šimuna Šite Ćorića. Knjiga sadrži više od stotinu i trideset originalnih basna, opisujući ponašanja najrazličitijih životinja, uz napomenu: «Ako se zamijeni biće u basni, basna priča o ljudima, često i o tebi». Autor već na korici piše: «Kad sam se prvi put susreo s basnama gospara Ezopa, koji je u njima pet-šest stoljeća prije Krista opisivao

raznolike ljudske životne okolnosti i načine ponašanja, poželio sam otići u njegovu domovinu i upoznati ga iz blizine. A onda je jednog proljeća došlo vrijeme da se nađem na njegovu rodnom otoku Samu, prošećem njegovim stazama kroz bogata zelenila i bolje se upoznam s njime. Tom prigodom došao sam do ovih dosad nepoznatih basna koje odnosima i govorom biljaka, životinja i stvorova kude ljudske poroke, licemjerja, podlosti i druge mane, a ističu vrline, sposobnosti i čestitosti.» Knjigu je ilustrirao s dvadesetak atraktivnih ilustracija umjetnik Vlado Franjević iz Lichtensteina, čiji se likovni radovi nalaze u privatnim i javnim zbirkama širom svijeta. Pogovor knjizi potpisuje glasoviti fratar Prof. dr. fra Ante Vučković, likovnu opremu Irena Lenard, a glavni urednik izdanja je hrvatski književnik Božidar Petrač.

NA VRHU TOP-LISTE PRODANIH ALBUMA PRVI PUT - SVEČENIK

Kompilacija 50 originalnih pjesama (Croatia Records) koje izvodi fra Šito Ćorić nalazi se na broju jedan Top-liste prodaje domaćih albuma. Ovim rezultatom, prvi puta je jedno izdanje duhovne glazbe na vrhu liste najprodavanijih naslova zauzeo jedan svećenik. Top-lista prodaje Hrvatske diskografske udruge nastaje na osnovu kompiliranja podataka sa 164 prodajna mjesta iz Hrvatske i internetskih trgovina diskografskih kuća.

Kršteni u Misiji

Viktorija Breščaković, kći Blaške i Vesne r. Todić, 25. ožujka 2023. u Solothurnu
Ilay Đogaš, sin Marinka i Iris r. De Jong, 3. travnja 2023. u Obergoesenu
Sofija Ivanković, kći Marija i Marine r. Konjevod, 22. travnja 2023. u Dullikenu
Zoe Ilić, kći Adriana i Dragane r. Ivanović, 3. svibnja 2023. u Solothurnu
Ines Jurić, kći Marka i Slavice r. Gudelj, 25. lipnja 2023. u Dullikenu
Madaea Hodžić, kći Ardela i Sandre r. Nišandžić, 1. srpnja 2023. u Trimbachu
Sara Briševac, kći Alena i Isidore Flandia, 1. srpnja 2023. u Dullikenu
Leonardo Grgić, sin Tade i Marcelle r. Monaco, 30. srpnja 2023. u Dullikenu
Leo Matošević, sin Dragana i Ljubice r. Puškarić, 2. rujna 2023. u Dullikenu
Jasmina Golubinska, kći Mateusa i Marte r. Zembrzuska, 17. rujna 2023. u Dullikenu
Julia Perić, kći Danijela i Jelene r. Biljanović, 23. rujna 2023. u Solothurnu
Ena Šikalo, kći Darka i Ana Marije r. Iličić, 23. rujna 2023. u Solothurnu

Vjenčanja

Marinko Đogaš i Iris De Jong, 3. travnja 2023. u Obergoesenu
Mario Konjevod i Valentina Crepulja, 13. svibnja 2023. u Iloku
Valentino Marelja i Luana Zani, 15. travnja 2023. u Solothurnu
Patric Rebmann i Manda Matković, 15. travnja 2023. u Walterswilu
Ivan Opačak i Karla Šabjan, 20. svibnja 2023. u Belsiču
Tomislav Jandrok i Ana r. Valjak, 27. svibnja 2023. u Zagrebu
Matej Pranjić i Monika r. Grlić, 1. srpnja 2023. u Ruglici
Darko Petrović i Magdalena Maršić, 15. srpnja 2023. u Bošnjacima
Miroslav Garić i Mirela Božić, 22. srpnja 2023. u Potočanima
Ivo Jurkić i Tatjana r. Pivač, 29. srpnja 2023. u Osijeku
Patrik Puškarić i Tamara Petrović, 29. srpnja 2023. u Zagrebu
Oliver Andrijašević i Serena C. Karlen, 31. srpnja 2023. u Dubrovniku
Robert Majić i Josipa Šokčević, 4. kolovoza 2023. u D. Tramošnici
Piotr Tokarski i Jelena Martić, 4. kolovoza 2023. u Zagrebu
Robert Šimić i Jela Župarić, 6. kolovoza 2023. u Županji
Ante Šarić i Iva Pavić, 25. kolovoza 2023. u Mostaru
Josip Grgić i Angela Mikulić, 16. rujna 2023. u Balsthalu
Kristijan Tadić i Katarina Majstorović, 16. rujna 2023. u Solothurnu
Marc Marić i Marinela Durmiš, 23. rujna 2023. u Umagu
Florian Luca Burri i Doris Pranjić, 14. listopada 2023. u Solothurnu
Tomislav Oršolić i Maša r. Papić, 28. listopada 2023. u Solothurnu

POVJESNIČAR KOJEMU NIJE STALO DO ISTINE, NIJE PRAVI POVJESNIČAR I NE BI SE SMIO BAVITI TOM ZNANOŠĆU

Mons. dr. Ivica Petanjak, krčki biskup

RAZGOVARAO: VLADO ČUTURA

Današnje suvremeno društvo opterećeno je brojnim teškoćama, unatoč boljemu životnom standardu, «možda» i lagodnijemu životu, ali bez radosti. Pandemija, ratovi i prirodne nepogode čine čovjeka nesigurnim ako nema uporište u Bogu. K tome, hrvatski narod još se suočava s temama prošlosti partizanskih zločina, depopulacijom, posljedicama Domovinskog rata, rasprodajom.... O tome progovara krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak, čija je obitelj prolazila i proživjela patnje partizanskoga i komunističkoga terora.

Nikada se nismo sramili ...

Rođeni ste u obitelji protjeranih roditelja, čija je zemlja spaljena, rodbina ubijena, a oni su kao djeca razmješteni po kućama u Slavoniji (vlak bez voznog reda). Zrin, Gvozdansko, Španovica...? Hrvatski narod je ubijan, mjesta su rušena, pa i u obrambenom Domovinskom ratu, ali s Božjim pouzdanjem nije iskorijenjen. Kako se s time nositi?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Pitanje se može uzeti osobno i općenito. Osobno: kako se nosim ja i kako se nosimo svi mi potomci Zrinjana koji nikada nismo upoznali svoje djedove, koji smo odrasli samo uz bake i jasno uz svoje roditelje koji su u vrijeme tih događaja bili djeca, koji smo živjeli s etiketom državnih neprijatelja ili onih koji su drugačiji, čija je cjelokupna imovina nakon rata konfiscirana i do danas nije vraćena,

povratak zabranjen. Mi smo u svojim obiteljima tisuću puta slušali o tim događajima i naučili smo već kao djeca da ono što čujemo u obitelji ne smijemo govoriti na ulici, u školi, na poslu, ći s time u javnost. Naučili smo kako živjeti i kako preživjeti kao drugačiji, ali nas to «drugačije» nije satrlo i nije nas obeshrabilo, nego nas je činilo ponosnima. Nikada se nismo sramili, nego smo se, unatoč sustavu u kojemu smo živjeli, osjećali ponosni što nismo prihvatili taj sustav i da jesmo u njemu, jer ne možeš pobjeći iz njega, ali nismo od njega. Živiš u njemu i ravnaš se njegovim zakonima onoliko koliko je potrebno da živiš, ali se ravnaš nekim drugačijim načelima koja daju smisao tvome životu da možeš živjeti i ondje gdje nije lako, gdje život visi o tankoj niti, gdje je uvijek u opasnosti. Nešto slično što se govorilo za prve kršćane: u svijetu, ali ne od svijeta. Tu bi sad bio odgovor i na jedno i na drugo. Ono što je održalo naše protjerane i raseljene obitelji bila je vjera u Isusa Krista. Vjera i mukotran rad od jutra do sutra. Radilo se teško i naporno, ali se navečer nije propuštala molitva u obitelji, nije se izostajalo s nedjeljne svete mise i poštivali su se kršćanski blagdan i sve se stiglo i unatoč siromaštva živjelo se radosno.

Istina kad-tad izađe na vidjelo

Često pratimo selektivnu ili bolje rečeno ideološku povijest koju pojedinci proglašavaju 'dogmom', a ne znanošću. Koliko je na Crkvi da odgaja povjesničare istine, jer samo istina oslobađa, a ne prepisivače?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Isus je rekao: »Istina će vas osloboditi!« Istina kad-tad izađe na vidjelo, ali uvijek ostaje onaj gorki okus da mnogi ne dožive taj dan nego napuste ovaj svijet, a da se istina nije smjela reći i da se istina kao takva nije pokazala istinom, nego se laž prodaje pod istinom. Povjesničar kojem nije stalo do istine, ne bi se smio baviti poviješću i nije povjesničar, jer nije u službi istine, nego u službi određene ideologije. Crkva kao ustanova se trudi i trudila se sve ovo vrijeme biti i glas onih bez glasa, onih

koji su okarakterizirani kao drugačiji, čak kao narodni neprijatelji. Ali smo svjedoci da se istina teško probija i da laž koja se duboko ukorijeni, a praćena je osobnom korišću, nije lako iskorijeniti.

Narodni neprijatelji...!

Dolazite u Zrin, rodno mjesto Vaših roditelja, što je s imovinom protjeranih Hrvata sa spaljene zemlje, slično je i s Udbinom i drugim mjestima?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Što se tiče imovine protjeranih, stanje je isto kao što je bilo za vrijeme komunizma. Što se tiče samoga mjesta Zrin, još uvijek je na snazi presuda Kotarskog suda iz Dvora na Uni, od 7. veljače 1946., u kojoj između ostalog stoji da se: »Konfiskuje celokupna imovina pokretna i nepokretna svih stanovnika mjesta Zrin narodnih neprijatelja i to bez obzira gdje se takova imovina nalazi.«

Čovjek današnjice više nema strpljenja

Na koji način probuditi ili njegovati osjećaj domoljublja, protjeranih, iseljenih...? Je li dovoljno da ostane samo nominalno, zapravo kako oživjeti hrvatsku ljepotu, te potaknuti narod da se vrati?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Nije zahvalno uspoređivati vremena, ali je činjenica da čovjek današnjice više nema strpljenja, ne želi čekati, ne vjeruje da sutra može biti bolje, nego ono što traži hoće odmah i sad. Kad vas netko zove na telefon hoće odgovor odmah. Kad vam napiše mail i nešto pita hoće odgovor odmah. Kao da je on jedini na svijetu i kao da vi nemate nikakvog drugog posla ni obaveza nego samo čekate njegov poziv i odmah ispunjavate njegove želje. Nije prošlo ni trideset godina od Domovinskoga rata, a kao da je bio prije tristo godina. U ratu smo bili na istoj strani, zajedno, branila se Domovina pod svaku cijenu, toliki su je platili svojim životom i trajnim ožiljcima, a onda je mnogima postala pretijesna. Kaže se da je »u susjedovom dvorištu uvijek trava zeleni-

ja.« Je li to istina ili privid trebalo bi pitati one koji su otišli. Činjenica je da nisu morali otići svi koji su otišli i da su mnogi i ondje vrlo dobro živjeli. Vrijeme će pokazati je li se isplatilo otići i je li odlazak, koji se najčešće opravdava gospodarstvenim stanjem, donio i blagoslov i sreću obitelji i hoće li oni koji su otišli dan svoga odlaska blagoslivljati ili...? Je li ekonomsko blagostanje jedino što nas pokreće i što daje smisao našem životu? Odgovor je osoban.

Demografska slika je uznemirujuća!

Demografska slika je pomalo zabrinjavajuća, kao Biskupu, koje je Vaše promišljanje?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Demografska slika nije samo zabrinjavajuća, nego je vrlo uznemirujuća. Razlozi su višestruki i sigurno se neće promijeniti na bolje, ili bar ne onako kako bismo željeli. Najveći problem je u tome što su zemlju napustile mahom mlade obitelji, koje se najvećim dijelom neće više vratiti. Pa ako se netko i vrati, to će biti tek kap u moru. Druga objektivna stvarnost jest da školovanje i studij traju dugo, da ne mogu odmah pronaći željeni posao, kasno se žene i udaju, a mnogi više i ne stupaju u brak jer su se navikli na neku svoju komociju i slobodu, a ako i stupe u brak, teško se prilagođavaju jedno drugome, jer se nitko ne želi odreći stečenih navika, što se očituje u čestim rastavama. Tu onda dolazi još stresni život, napetosti, posao, karijera i djeca više nisu blagoslov, nego sve više postaju teret ili kao još jedan posao i obaveza više.

Ako je duh prazan, sve drugo je isprazno

Današnja zabrinutost pojedinca i društva, osobito u ovo vrijeme kad je obitelji potrebna utjeha i ohrabrenje. Kako to osvijetliti Otajstvom Kristovim?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Rekao bih to kratko: Blago onom tko danas uistinu vjeruje u Isusa Krista. Taj je veliki sretnik i taj je pronašao dragocjeni biser. Ne vidim što ovom našem europskom društvu i vrijednostima koje promiču javni mediji, može donijeti stvarni smisao života osim Isusa Krista. Naš narod, naše prognanike i naše obitelji, u vrijeme kada je gospodarstveno stanje bilo tisuću puta teže i gore nego danas, održala je vjera i život po evanđelju. Bili su siromasi u tijelu, ali bogataši u duhu. Kad imaš u duši i srcu motiv i razlog zašto živiš sve se može pobijediti i nema te sile koja te može uništiti. Možeš i neprijatelja izluditi. Ako je duh prazan, sve drugo je isprazno. Ne postoji na svijetu istinska sreća i smisao postojanja izvan Isusa Krista. Samo povratak k njemu bit će povratak k sebi. Samo zajedništvo s njim stvorit će bolji svijet.

Tko je s Bogom najsigurniji je čovjek

Stavljajući 'sve' u suodnos nesigurnosti (kako kaže filozof Alan Watts – ne možeš biti sretan, dok ne nađeš način da prihvatiš da je tvoj život pun nesigurnosti). Kako tu nesigurnost prihvatiti iz perspektive Crkve, a i u vrijeme Isusova rođenja bila je nesigurnost? Gdje je tu vjera?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Što je danas sigurno? Samo ovog ljeta nagledali smo se poplava neviđenih razmjera, neizmjenjnih požara, razornih potresa, rat na našem pragu. Koje će vas osiguravajuće društvo osigurati i jamčiti da ćete otići na međeni mjesec u neku egzotičnu zemlju, da ćete otići na nogometnu utakmicu, na godišnji odmor, na posao u vašemu gradu,... i da ćete se vratiti živi i zdravi. Sav nam je život nesiguran. Prihvaćamo ga takav kakav jest, kao jedan izazov. Možda će sve trajati godinama, možda neće ni koji dan. Iz perspektive vjere se prihvatiti bez problema: živi tako da svakog časa, u svemu u čemu jesi, gdje god da jesi, što god da radiš, što god da ti se dogodi, gdje god se nađeš, možeš stati pred lice Božje. Ako si u Božjim rukama, i ako s Bogom gradiš i radiš, najsigurniji si čovjek na svijetu.

Današnji svećenik plod je današnjeg vremena

Duhovnost, crkvenost i vjera izazovi su današnjem kleru, a to se prenosi i na narod Božji. Na neki način kao da svi tumače Božju volju, ali sve prilagođavaju svojim ograničenim spoznajama. Na koji način prihvatiti Boga, vjerovati mu i ne bojati se?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Svećenik ne pada s neba, nego dolazi iz ovog svijeta koji nas okružuje – plod je današnjega vremena. Jedan svećenik, šaleći se na svoj račun, običava reći: »Imam dva oca i dvije majke.« On sin jedinac ima dva oca i dvije majke, jer su se roditelji rastali i oboje se ponovno oženili i tako on ima oca i majku, maćehu i očuha. Koliko je svećenika danas iz rastavljenih obitelji, iz ateističkih, iz miješanih brakova, iz obitelji u kojima je bilo nasilja. Nijedna životna dob neće se tako duboko i trajno urezati u ljudski život kao djetinja i dob rane mladosti (puberteta). Ona obilježava čovjeka za sva vremena. Tu je prežalosna činjenica što roditelji koji se rastavljaju i koji ne žive u slozi i ljubavi, ne misle na trajne posljedice koje će njihovo ponašanje ostaviti na njihovoj djeci. Mnogi su svećenici zauvijek obilježeni svojim djetinjstvom i mladošću. Mnogi od njih nisu imali ono što smo mi dobili u tradicionalnim kršćanskim obiteljima od prve molitve *Anđele čuvaru mili* pa sve redom, nego su postali svećenici na jedan uistinu čudesan način, gdje je Božja milost bila na djelu ondje gdje se nitko ne bi nadao. Takvi svećenici ne mogu se pozivati na tradiciju, jer je sami nemaju, ali mogu dati ono što su oni doživjeli i mogu imati razumijevanja za ljude ovog vremena. S pravom kažete da je naša spoznaja ograničena, ali se i s ograničenom spoznajom može postići puno ako smo otvoreni Duhu Božjemu i ako dopustimo da evanđelje najprije progovori nama, a onda i drugima. Postoji Sveto pismo, vjerske

nastavak teksta na 34. str. ►

► nastavak teksta s 33. str.

istine, koje su trajne, ali vjera je moja osobna. Vjera se ne može naučiti. Svećenik bi se morao truditi da prenosi čisto evanđelje, ali on ne može sebe i ne smije sebe izuzeti iz njega, jer on ga može pravo prenijeti samo ako ga ispravno živi, ali mu nije uvijek lako izdignuti se iznad onoga što je njega obilježilo. Zato je Riječ Božja u određenoj mjeri i riječ ljudska. Oslanja se na čovjeka i nosi obilježja onoga koji je izgovora.

U Africi je najveća radost

No, vratimo se u okvire Crkve u Hrvata. Depopulacija, iseljavanje, odlazak iz zemlje koja je krvlju natopljena u svojoj slobodi... Čovjek odlazi onamo gdje mu je lagodnije i sigurnije, a što je s prihvaćanjem križa u svojoj zemlji, na svojoj grudi, u svojoj obitelji?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Ne osjećam se nadležnim odgovoriti na tu pitanje, jer bi ono bilo previše osobno, budući da nemam osobno iskustvo u tom pogledu. Zadnjih sam godina prošao dosta svijeta i bio na različitim kontinentima. Ni jedna zemlja me nije toliko privukla da bih otišao u nju živjeti. Sve što mi treba za dušu i tijelo imam u Hrvatskoj u izobilju. Sa svakoga putovanja se veseliji vraćam u Hrvatsku. Kad bi okolnosti bile drugačije onda bih jedino u Afriku otišao, jer tamo ljudi imaju malo, ali su sretni. Takvu radost i veselje, koju sam ondje doživio, nisam susreo nigdje u bogatom svijetu. A kad je riječ o prihvaćanju križa, to je temelj kršćanstva i naše vjere. Prelazimo olako preko činjenice da je Isus i nakon uskrsnuća, tj. kad je zaživio potpuno drugačijim načinom života zadržao obilježja razapinjanja i križa. Rane su njegov prepoznajni znak, jer su trajno obilježje njegove neizmjerne ljubavi prema nama. Ne prestajem govoriti da nema ljubavi koja ne košta. Nema ljubavi koja ne razapinje. Nema ljubavi koja ne krvari. I što budeš više ljubio to će više boljeti. Ljubav i bol idu pod ruku jedna s drugom. Ne mogu se razumjeti jedna bez druge. U ovom je odgovor na sva vaša pitanja. Tko želi danas biti razapet? Tko želi ljubiti do boli? Tko želi za ono što ljubi krv proliti? Žrtva se više nigdje ne spominje. Ona nema mjesta u sadašnjem shvaćanju svijeta, osim ako se može dobro unovčiti. Ona ima smisla samo ako ju se može dobro naplatiti. Zato su se u nekim sportovima sportaši pretvorili u dobrovoljne robove. Bit ćeš plaćen, ali ćeš i platiti. To je žrtva koja je danas jedina u modi.

Država čeka da generacije pomru

Podrijetlom ste iz kraja iz kojega su katolici protjerani, kuće porušene – što im poručiti? Kako do pravde? Gdje je pravda koja odudara od prava? Sve je pravo, a gdje je pravda?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Govorimo o vremenskom odmaku od osamdeset godina. To

je jedan ljudski vijek. Djedovi su pobijeni za vrijeme i nakon Drugog svjetskog rata. Tada su oni bili mladići između 20. i 40. godine života. Bake su većinom dosta duboku starost doživjele, ali su i one pokojne. Sada su već i mnogi naši roditelji pokojni, tako da njima i ne treba neka posebna utjeha. Vjerujemo da su je našli u Gospodina. Za pretpostaviti je da država i računa s tim biološkim satom koji otkucava, pa misle treba se još malo strpjeti dok svi svjedoci prve generacije pomru. Tu izlazi na vidjelo perfidnost svake državne vlasti, koja će svaki svoj dug naplatiti do posljednjeg centa, i neka nisi platio račun tjedan dana već dolazi zatezna kamata, ali kad ona treba platiti dug i vratiti što je dužna, onda može proći i cijelo stoljeće i nikome ništa. Sve ide od prvostupanskog do drugostupanskog suda i oni igraju pin pong, jedan vraća drugome, plaćas suđenje, vrijeme prolazi. A što se tiče ljudskih sudova i prava vriedi ona koju sam kao student čuo od prof. Bonaventure Duda: »Od kad je Isus Krist visio na križu, svaki je ljudski sud upitan!«

Stranci dubokoga džepa kupuju hrvatsku zemlju

Djelujete u biskupiji koja je 'razbucana', jer iseljenih ima na svim kontinentima. Slične su i druge biskupije Crkve u Hrvata. Na koji način tu osnažiti ljude u nadi, u vjeri – dati im jednu sigurnost?

Mons. dr. Ivica Petanjak: Istina je da je Krčka biskupija «razbucana», ali prvenstveno kao otočka biskupija. S ovih otoka se najviše iselilo nakon Drugog svjetskog rata u Ameriku. Nas nije zahvatio ovaj posljednji iseljenički val nakon Domovinskog rata, jer se sadašnje stanovništvo najvećim dijelom bavi turizmom, a od tog se danas može dobro živjeti. Ovo nije područje iseljavanja, nego useljevanja. Doseljavaju stranci dubokog džepa i kupuju hrvatsku zemlju i doseljavaju strani radnici koji rade ono što neće domaći i nije im loše.

Za koga su ginuli branitelji?

Dotaknimo se i Hrvata katolika u BiH. Neke su župe izbrisane s «lica zemlje», Vaša poruka za hrvatsko jedinstvo i hrvatsko iseljeničtvo?

Mons. dr. Ivica Petanjak: To je tragedija našega naroda. Više puta sam čuo kardinala Puljića koji vapi: »Za koga su ginuli naši branitelji, ako nas više nema?! Ako svoju zemlju prepuštamo drugima.« Očito da su one vrijednosti koje su stoljećima bile stožer društva, naroda, obitelji, kao što su vjera i domoljublje, za koje se ginulo, ali se ostajalo, danas izgubile na svojoj vrijednosti i da su ih nadomjestile neke druge vrijednosti, koje nisu duga vijeka i koje ne mogu dati ono što nemaju u sebi, te će se pokazati promašenima. Kršćanin je po svome uvjerenju optimist, jer je evanđelje riječ Isusa Krista, a njegova su sva vremena, pa i naše. U našem narodu još uvijek ima veoma dobrih pojedinaca i obitelji

koji uistinu žive od svoje vjere i u svojoj vjeri i to je jedan veliki kapital za budućnost. Određeni broj je otpao i otpast će. Mnogi će udariti glavom o zid i progledati i obratiti se, ali će do tada i mnogi propasti. Dobro je što su naši ljudi dobrim dijelom i kao iseljenici ostali povezani s Crkvom i žive sakramentalnim životom. Ostaje samo jedno veliko pitanje: hoće li oni sljedećoj generaciji uspjeti prenijeti svoju vjeru i svoja uvjerenja, ili će se utopiti i asimilirati u ono društvo koje sve više gubi kršćanske korijene i nema ispravne odrednice, nego živi od danas do sutra – a to znači nigdje. Ponovno su pred nama vremena koja očekuju hrabre pojedince koji će usmjeriti svijet prema vječnim, neprolaznim zbiljama. Ako se vratimo na početak ovoga razgovora, rekao sam da je nas u ovom stavu održalo to što smo bili «drugačiji» i što smo se ponosili tim što smo «drugačiji», makar nam to «drugačiji» nije išlo u prilog, ali nas je to održalo do danas. Kršćanin je drugačiji. I mora biti drugačiji i treba biti drugačiji. Čak nas na to potiču i sredstva javnoga priopćavanja, koja se s nama svaki put izruguju i stavljaju na stup srama, kad naš život i naše ponašanje nisu u skladu s evanđeljem. Kršćanin je u svijetu, ali nije od svijeta. On je drugačiji od svijeta. To je naša misija i poslanje i u tome je naše spasenje i naš nacionalni opstanak kao naroda.

Biskup od roditelja «iz vlaka bez voznog reda»

Krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak koji je prije biskupskog imenovanja bio franjevac kapucin, rođen je 1963. od oca Stjepana i majke Kate, rođ. Babić, u zgradi Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu, koja je nakon nacionalizacije stanovito vrijeme služila i kao rođilište. Njegovi su roditelji dionici mučeničke sudbine hrvatskoga grada Zrina i njegovih stanovnika. Pred kraj II. svjetskog rata, 1945. mjesto su spalili partizani, a oko 800 stanovnika hrvatskoga podrijetla pobili su i protjerali te donijeli rješenje da im se oduzima cjelokupna pokretna i nepokretna imovina te da im se zabranjuje povratak. Među njima su Stjepan i Kata Petanjak, zajedno s većim brojem sumještanima iz Zrina, 1945. došli u Drenjski Slatnik, filijalu župe Drenje, da bi 1971. preselili u Drenje. Za svećenika je zaređen 24. lipnja 1990. Bio je prefekt sjemeništaraca u Centru za zvanja u Varaždinu, zatim bolnički kapelan u KBC Firule, Split i župni vikar u župi Gospe od Pojšana. Poslijediplomski studij završio je u Rimu na Gregoriani, gdje je i doktorirao. Obnašao je različite službe u provinciji i biskupijama gdje je djelovao. Krčim biskupom ustoličen je 2015. godine. ■

Slobodni birati – iseliti ili ostati

Poruka pape Franje za 109. Svjetski dan selilaca i izbjeglica (24. rujna 2023.)

Draga braćo i sestre!

Današnji migracijski tokovi izraz su složenog i razgranatog fenomena. Njegovo razumijevanje iziskuje pažljivu analizu svih aspekata koji karakteriziraju različite faze migracije – od odlaska do dolaska – uključujući i eventualni ponovni povratak. Želeći pridonijeti tom naporu i nastojanju oko razumijevanja te stvarnosti, odlučio sam Poruku za 109. Svjetski dan migranata i izbjeglica posvetiti slobodi koja uvijek treba obilježavati odluku o napuštanju vlastite zemlje. «Slobodni otići – slobodni ostati» («Liberi di partire, liberi di restare») glasio je naziv inicijative solidarnosti koju je prije nekoliko godina pokrenula Talijanska biskupska konferencija kao konkretan odgovor na izazove suvremenih migracija. Neprestano oslušivanje glasa partikularnih Crkava omogućilo mi je otkriti da jamčenje te slobode predstavlja raširenu i zajedničku pastoralnu brigu.

»Anđeo se Gospodnji u snu javi Josipu: «Ustani, reče, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekne jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi» (Mt 2, 13). Bijeg Svete obitelji u Egipat nije bio njihov slobodan izbor, kao što to, uostalom, nisu bile ni mnoge seobe koje su obilježile povijest Izraelskog naroda. Migracija bi uvijek trebala biti slobodan izbor, ali, u stvarnosti, u mnogim slučajevima, pa i danas, tomu još uvijek nije tako. Sukobi, prirodne katastrofe ili jednostavno nemogućnost da žive dostojanstveno i u blagostanju u vlastitoj zemlji prisiljavaju milijune ljudi na iseljavanje. Već je 2003. godine sveti Ivan Pavao II. izjavio kako »stvaranje konkretnih uvjeta za mir, kad je riječ o migrantima i izbjeglicama, znači prije svega ozbiljno poraditi na tome da se osigura pravo na ostanak, odnosno pravo na dostojanstven i miran život u vlastitoj domovini« (Poruka za 90. Svjetski dan selilaca i izbjeglica, 3).

»Uzmu sa sobom svoje blago i dobra što ih bijahu stekli u zemlji kanaanskoj te stignu Jakov i sve njegovo potomstvo u Egipat« (Post 46, 6). Teška glad nagnala je Jakova i cijelu njegovu obitelj da pobjegnu u Egipat, gdje im je njegov sin Josip osigurao opstanak. Progoni, ratovi, vremenske nepogode i siromaštvo ubrajaju se među najvidljivije uzroke današnjih prisilnih migracija. Migranti bježe zbog siromaštva, straha, očaja. Kako bi se otklonilo te

uzroke i time stalo na kraj prisilnim migracijama, prijeko je potrebno zajedničko zalaganje sviju, svakog pojedinog prema njegovoj odgovornosti. To zalaganje počinje time da se zapitamo što možemo, ali jednako tako i što moramo prestati činiti. Moramo nastojati zaustaviti utrku u naoružanju, ekonomski kolonijalizam, otmčinu tuđih dobara i devastaciju našeg zajedničkog doma.

»Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. Sva bi imanja i dobra prodali i porazdijelili svima kako bi tko trebao« (Dj 2, 44-45). Ideal prve kršćanske zajednice čini se tako dalekim kad se uspoređi s današnjom stvarnošću! Da bi migracija postala istinski slobodan izbor, moramo nastojati osigurati svakome pravičan udio u općem dobru, poštivanje temeljnih prava i pristup cjelovitom ljudskom razvoju. Samo na taj način moći će se svima pružiti priliku da žive dostojanstveno i da se ostvare osobno i kao obitelj. Jasno je da je to ponajprije zadaća zemalja porijekla i onih koji u njima obnašaju vlast, koji su pozvani voditi dobru, transparentnu, pošteni i dalekovidnu politiku u službi sviju, a posebno najranjivijih. Te zemlje, međutim, moraju biti stavljene u položaj da to čine a da se pritom ne nađu u situaciji da im se otima prirodne i ljudske resurse i da ne bude vanjskog uplitanja koje pogoduje interesima malobrojnih. A tome gdje okolnosti dopuštaju izbor iseliti ili ostati, važno je, ipak, osigurati da odluka, kakva god da ona bila, bude informirana i dobro promišljena, kako bi se spriječilo da mnogi muškarci, žene i djeca postanu žrtve rizičnih zabluda ili beskrupuloznih trgovaca ljudima.

»Te jubilejske godine neka se svatko vrati na svoju očevinu« (Lev 25, 13). Proslava jubileja predstavljala je za Izraelski narod čin kolektivne pravde: svakome je omogućen »novi početak, uz brisanje svih dugova, vraćanje zemlje i pružanje mogućnosti da ponovno uživa slobodu vlastitu svakom članu Božjeg naroda« (Kateheza, 10. veljače 2016.). Dok se približavamo jubilejnoj 2025. godini, dobro je podsjetiti na taj vid jubilejskih slavlja. Prijeko je potreban zajednički napor pojedinih zemalja i međunarodne zajednice, kako bi se svima zajamčilo pravo da ne moraju emigrirati, odnosno mogućnost da žive u miru i dostojanstveno u vlastitoj zemlji. To pravo nije još uvijek uzakonjeno, ali je od te

meljne važnosti te njegovo jamčenje treba shvaćati kao dio zajedničke odgovornosti svih država za jedno opće dobro koje nadilazi nacionalne granice. Naime, budući da zemljina dobra nisu neograničena, razvoj ekonomski siromašnijih zemalja ovisi o sposobnosti zajedničkog dijeljenja koje se može generirati između svih zemalja. Sve dok to pravo ne bude zajamčeno – a do toga je još dug put – mnogi će i dalje morati emigrirati u potrazi za boljim životom.

»Jer ogladnjev i dadoste mi jesti; ožednjev i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnušte me; oboljev i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni« (Mt 25, 35-36). Ove riječi zvuče kao stalno upozorenje da u doseljeniku prepoznamo ne samo brata ili sestru u potrebi, nego samoga Krista koji nam kuca na vrata. Stoga, dok radimo na tome da osiguramo da svaka migracija bude plod slobodnog izbora, pozvani smo u najvećoj mogućoj mjeri poštivati dostojanstvo svakog doseljenika, a to znači pratiti i usmjeravati migracijska kretanja na najbolji mogući način, gradeći mostove, a ne zidove, šireći kanale za sigurnu i redovitu migraciju. Gdje god da odlučili graditi svoju budućnost, u zemlji u kojoj smo rođeni ili drugdje, važno je da uvijek postoji zajednica spremna prihvatiti, štiti, promicati i integrirati svakoga bez razlike, ne izostavljajući nikoga. Sinodalni put na koji smo krenuli kao Crkva navodi nas da u najranjivijima – a među njima je mnogo migranata i izbjeglica – vidimo posebne suputnike koje trebamo voljeti i brinuti se o njima kao o braći i sestrama. Samo zajedničkim hodom možemo daleko stići i doći do zajedničkog cilja našeg puta.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 11. svibnja 2023.

FRANJO

KUD LI ŠUMIŠ, SVIJETU RECI ...

Hrvatska je malena zemlja, ali ima neizmjerljivo bogatstvo povijesnih i kulturnih znamenitosti, kao i iznimne prirodne ljepote. Možemo se dičiti što je na UNESCO-ov Popis svjetske baštine, u koji su upisana jedinstvena svjetska kulturna i prirodna blaga, uvršteno čak 27 materijalnih i nematerijalnih «dragulja» naše Domovine. Dok stručnjaci brinu kako bi se oni zaštitili i očuvali, mi ćemo o njima promišljati i od njih nešto naučiti.

Bukove prašume i izvorne bukove šume Karpata i ostalih regija Europe

Drvo nazvano obična bukva prirodno raste samo u Europi i nigdje drugdje u svijetu. Bukva je izuzetna jer se lako prilagođava raznim klimatskim uvjetima i vrstama tla. Zato na različitim područjima bukove šume stvaraju zajednice koje su jedinstvene po sastavu biljaka i životinja. No razvojem civilizacije u Europi su postupno nestajale brojne šume, a tako i bukove, ili njima gospodari čovjek pa im je narušena izvornost. Ipak, na našem kontinentu još uvijek postoje i netaknute, iskonski očuvane drevne bukove šume. Kako bi se zaštitile i očuvala, uvrštene su u UNESCO-ov popis svjetske baštine pod nazivom «Bukove prašume i izvorne bukove šume Karpata i ostalih regija Europe», a o njima zajedno brine 18 europskih država, na čijim se prostorima nalaze. Od 2017. god. na tom su popisu i izvorne bukove šume Hrvatske iz dvije cjeline: u dijelu Nacionalnog parka Sjeverni Velebit

i na dvije lokacije Nacionalnog parka Paklenica, u strogo zaštićenim rezervatima. Osim prirodne ljepote, one su iznimno važne i zato što su u njima sačuvani narušeni šumski ekosustavi pa su utočište brojnim biljnim i životinjskim vrstama od kojih su neke vrlo ugrožene u svijetu, poput risa, vuka i medvjeda ili planinskog božura, božikovine i šumskih orhideja. Iskonske bukove šume što su ih naši predci sačuvali netaknutima, danas imaju neprocjenjivu vrijednost. No u našoj svakodnevnici okruženi smo raznim stvarnostima, i materijalnim i duhovnim, kojima često ne pridajemo zasluženu važnost, sve dok ne primijetimo da polako nestaju. Zemlje koje su se udružile kako bi sačuvala bukove šume, primjer su nam i nadahnuće kako nam valja u zajedništvu promišljati, sačuvati i razvijati vrijednosti koje će biti neprocjenjive i generacijama koje tek dolaze.

O A I A I A
G SP N P P Č C

Uhrvatskim bukovim šumama očuvala se i jedna od najrjeđih orhideja Europe, a mnogi je smatraju i najljepšom, te je strogo zaštićena vrsta. Umetni ponuđene samoglasnike da doznaš njezin naziv.

Učimo
Nadahnuti
Evangelijem
Svoje
Cijeniti
Osobitosti

MINISTRANJSKI KUTAK

Koje su prednosti zajedničkog rada?

Promisli: U čemu je razlika između osobne i zajedničke molitve?

Tema za razgovor u zajednici: Zajedništvo u Crkvi.

Smisao života u šutnji

(Poučan primjer)

Jednoga dana dođoše ljudi k osamljenu redovniku i upitaše ga: «Koji je smisao tvoga života u šutnji?» Redovnik bijaše upravo zaposlen zahvaćanjem vode iz dubokoga studenca. Reče svojim posjetiteljima: «Pogledajte u studenac! Što vidite?» Ljudi su gledali u dubok studenac. «Ne vidimo ništa», rekoše. Nakon kratkog vremena pozove pustinja opet svoje posjetitelje: «Gledajte u studenac! Što vidite?» Ljudi su opet gledali dolje.

Mladi
Osnaženi
Vjerom
Izgrađuju
Svijet

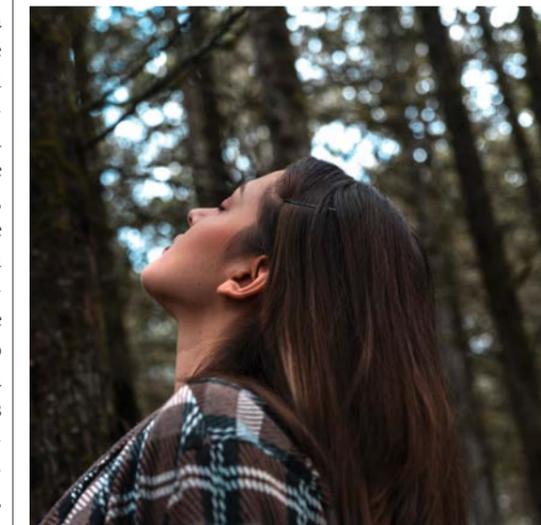
STRANICU UREĐUJU:
NIKOLA KUZMIČIĆ, DIPL. TEOLOG
I KRISTINA BITANGA,
MAGISTRA NOVINARSTVA

POZIV NA ŠUTNJU

Živimo u vremenu koje je zagađeno bukom. Odasvud nas salijeću zvukovi, tonovi i glasovi. Stalno smo izloženi slušanju nečega ili nekoga - na ulici, u javnim prostorima, pa čak i u vlastitim domovima. Stalno smo izloženi buci. Ljudi našeg doba boje se tišine. Smišljaju razne načine da rastjeraju tišinu koja je prijateljica istine. Tišina nam omogućuje da jasnije i ispravnije shvatimo sebe. Zato u tišini naše istine postaju očitije, naše radosti veselije, naše žalosti tužnije, naši strahovi jeziviji i promašaji besmisleniji. U tišini nas naše dvojbe još više zbuduju, a pitanja još jače traže odgovor. Tišina ne laže. Tišina nas potiče da se zamislimo nad sobom i nad našim odnosima. Isus nas potiče da se svakodnevno opredjeljujemo za tišinu, da se povučemo. Da za tren maknemo od sebe sve što nam odvraća pozornost i da uđemo u intimu svoga srca. Da doživimo kvalitetniju dimenziju postojanja. Kad u svom životu na trenutak ušutkamo sve sporedno, bit ćemo u mogućnosti čuti ono što je bitno. Čut ćemo Duha Božjega koji nam neprestano progovara i potiče nas na dobro. Šutnja je zaboravljena vrlina, kao da nam postaje neugodna. Kao da osjećamo potrebu neprestano nekome nešto govoriti, nekoga zabavljati ili nekoga poticati. Šutnja doista zna biti neugodna, ali samo onda kada smo s osobom koju ne poznajemo i u koju nemamo povjerenja. Kršćanska zajednica bi se trebala prepoznavati i prihvaćati kroz zajedničku šutnju. Pogotovo u molitvenoj šutnji pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Svi živo pamtimmo događaj šutnje na zagrebačkom Trgu Bana Jelačića kada su mladi, predvođeni Papom Benediktom XVI., pali na koljena. Ta šutnja i ta molitva bila je rječitija od svega što se u tom trenutku moglo izreći. U takvoj molitvenoj šutnji otvaramo se nadahnuću Božjemu. Dopuštamo mu da nam progovori, odnosno da srcem čujemo ono što nam govori. Šutnja ima još dvije dimenzije što ih prepoznamo i u Isusovu životu. Prva od njih je čekanje da nešto sazrije i dođe pravo vrijeme. Živimo u mentalitetu koji želi sve i odmah. Ipak, valja nam se odgojiti za strpljivost i čekanje pravoga trenutka kako ne bismo, požurivši, napravili više štete nego koristi. Druga dimenzija šutnje, što biva sve aktualnija, je ne pristajanje uza zlo. Ako se ne možemo suprotstaviti zlu riječju ili djelom, mudrije je dostojanstveno šutjeti i ne ulaziti u jalove rasprave s onima kojima nije stalo do istine, nego samo do skandala ili nadmudrivanja. Valja nam se opredijeliti za šutnju, koju je i Isus izabrao pred onima koji su ga lažno optuživali prije razapinjanja. No to nije prkosna šutnja što omalovažava sugovornika, nego molitvena šutnja koja teži za ozračjem u kojemu je moguć dijalog i suradnja.

U tišini polazimo od Boga i dolazimo k Bogu.
(Kardinal Sarah)

Povlačenje u osamu u Bibliji

- Mojsije je boravio 40 dana i noći u samoći na brdu Sinaj (Izl 19,20; Pnz 9,9).
- Ilija je boravio u samoći u pećini dok ga Bog nije osnažio i usmjerio (1 Kr 19,3-14).
- Isus je proveo četrdeset dana u pustinji, posteći i moleći. Često se povlačio na samotna mjesta, bez svojih učenika, kako bi bio sa svojim Ocem i kako bi molio (Mt 4,1-2; 14,13; 26,39-44; Mk 6,31-32).

Poruka mladima

Tišina vodi k molitvi. Stavom šutnje i slušanja stvaramo prostor za najintenzivniji susret s Bogom, njegovom blizinom i ljubavlju.

Lijepa li si ... Lovrečina Grad

«Uistinu, sada vidimo sami sebe!» Redovnik reče: «Slušajte! Kada sam malo prije zahvaćao vodu, ona se uzburkala i zato niste vidjeli ništa. Sada je voda mirna. To je iskustvo tišine: Vidiš samoga sebe!»

Autor nepoznat

EVANĐEOSKI ODGOVOR

Red kapelicom svetoga Benedikta na Halmacu kod Nerezina na otoku Lošinj, okupila se na misno slavlje za njegov blagdan 11. srpnja ove godine nevelika skupina vjernika. Kapelica je posve malena pa je pred nju postavljen oltar. Vjernici su se, koliko im je bilo moguće, zavukli u hlad okolne borove šume, posjedali na suhozid i poveće kamene. Iako je već kasnije poslijepodne, sunce još uvijek prži, obasjava oltar i mladog svećenika koji stoji za njim. Za misnih čitanja svećenik traži mjesto gdje bi se mogao skloniti, pa sjeda na grubo oblikovane kamene pristupne stepenice podno oltara. Dok ga promatram i potom slušam kako čita evanđeoski ulomak toga dana te propovijeda, pitam se je li sveti Benedikt u ono vrijeme, prije gotovo tisuću i petsto godina, živio na jugu Apeninskog poluotoka, mogao pomisliti da će jednom pred kapelicom izgrađenom njemu u čast, jedan mladi svećenik govoriti o njemu pred nekim ljudima koji su našli razloga okupiti se na misno slavlje u ovom kraju podalje od putova. Naravno, odgovor se neposredno daje. Sveti Benedikt je u ono zahtjevno vrijeme, uz bitno ograničene mogućnosti, našao način da okupi i potakne ljude kojima je stalo da se potrudu oko očuvanja, na mnoge načine ugrožene, kulturne baštine te raznovrsnih umijeća. I nije mu bilo dovoljno da ih samo očuva, nego mu je bilo stalo i da ih unaprijedi. Koje će značenje njegov trud i trud njegove subraće imati u budućnosti, on o tome zasigurno nije odviše razmišljao. Činio je sve što je smatrao smislenim, s povjerenjem da je svaki trud oko dobra već sam po sebi vrijedan.

Soljeća su otada protekla. I danas nema odviše ljudi koji poznaju i razumiju značenje njegova truda, premda su u mnogo čemu njegovi baštinici. Iz naraštaja u naraštaj ponavlja se da ima onih koji se trude i onih koji ne mare, onih koji pamte i onih koji zaboravljaju, onih koji se zauzimaju za neznanje i onih koji ne mare ni za svoje. Postoji samo jedan evanđeoski odgovor na izazove svoga vremena. Ustrajati u vjeri i posvećenosti onome u čemu čovjek prepoznaje vrijednost, činiti dobro i ne pitati se hoće li to sutra imati značenja. Jer nema dobrote koja bi bilo uzaludna, promašena. Dobrota čuva ovaj svijet ljudskim i Božjim. I ako čovjek ne dođe u priliku da učini nešto od širega značenja, dovoljno je da u svom naizgled malom životu učini što je do njega, potruđi se oko dobrobiti onih uz koje živi i, na način njemu blizak, ostavi svoj trag povjerenja.

U svako će se vrijeme naći neka makar malena skupina ljudi, možda nalik ovoj pred kapelicom svetoga Benedikta, koja će pamtili, biti zahvalna. I koja će se prepoznati pozvana nastaviti ono što su prije njih neki dobri, zauzeti ljudi činili.

SVETE SLIČICE

Nedugo sam se na jedan pomalo iznenađujući način prisjetio svetih sličica. Oni koji su odmakli u dobi znaju o čemu govorim, dok je od onih mlađih iskustvo s njima prilično odmaknuto. Svete sličice svojedobno su – k tome i kroz poduže vremensko razdoblje – služile kao poruka, poticaj, kao uspomena. U različitim su prilikama služile i kao nagrada, napose djeci. Najčešće su to bili prizori iz Isusovog života, slike svetaca i svetica, uz to i svetih mjesta. Nerijetko je uz sliku na njima bila otisnuta i neka poruka, katkada s prednje strane, katkada na poleđini. Poleđina je često služila za ispisivanje kakve osobne poruke. Bilo je i svetih sličica na kojima su bili samo, krasopisom otisnuti, navodi iz evanđelja, psalama ili lijepe misli različitih autora. Bile su drage ljudima svih životnih dobi. Mnogi su ih čuvali, skupljali tijekom mnogih godina, pa i čitavog života. Umetali su ih u drage im knjige, napose Bibliju, Novi zavjet i molitvenike. Po tome su one postajale posve osobne. Bile su tragovi života koji odolijevaju prolaznosti.

U najnovije vrijeme svete sličice su sve više virtualne. Sve manje ih se može dati iz ruke u ruku, odložiti na neko drago, skrovito mjesto, na njima se ne mogu ispisati osobne poruke. One kruže uokolo i lako ti se dogodi da u malo vremena, s različitih strana, dobiješ istu sličicu pa na nju više i ne obraćaš pažnju. Tim je svetim sličicama uskraćeno nešto što je one od nekada bitno određivalo: jedinstvenost. Jedinstvenost, unatoč nakladi u kojoj su bile otisnute. Nedugo smo se u obiteljskom krugu susreli u jednom izletištu. Dok smo sjedili i razgovarali, pili smo kavu. Uz šalice su nam, kako se to gotovo redovito običava, poslužili i vrećice sa sladorom. I dok su takve vrećice najčešće bezlične ili su na njima ispisane kojekakve tupave pošalice, na ovima – Franckovima – bile su ispisane poruke namijenjene onima koji su našli razloga susresti se, sjesti zajedno, družiti se. Prepisujem ih: «Kad se vidimo face to face, a ne na fejsu» («Kad se vidimo licem u lice, a ne na Facebooku»); «Kad vijest želiš slaviti, a ne samo javiti»; «Kad si i bez riječi imate toliko toga za reći»; «Kad skupljaš uspomene, a ne lajkove»...

Ove porukice se raduju životu, upućuju na njega, potiču na susrete, na susrete koji imaju smisla, u kojima se odražava ljepota života... Ove porukice svojevrsne su svete sličice. Bilo bi dobro čuvati ih. Barem, katkada ih se prisjećati. Jer i one i ove svete sličice imaju jednu čudesnu tajnu: koliko god ih mi čuvali ili ne čuvali, one bi htjele čuvati nas. U posljednju knjigu koju je moja majka čitala prije nego što je preminula, umetnula je svetu sličicu iza teksta kojega je posljednjega pročitala. Tekst je naslovljen: «Budi dobar prema sebi». A sveta sličica prikazuje Isusovo rođenje u Betlehemu. Na poleđini sličice ispisane su riječi iz proslava Ivanova evanđelja: «U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga. Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa.

Svemu što postade u njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo; i svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze... K svojim dođe i njegovi ga ne primiše. A onima koji ga primiše dade moć da postanu djeca Božja.» (Iv 1,1-5;11-12)

Uzalud se diči tuđim, tko svoj materinski jezik ne poznaje!

Hrvatski kao nematerijalno dobro i obilježje identiteta i pripadnosti narodu

LVII.

Temeljna odrednica svakoga naroda jest njegov jezik. Jezik je uvjet da bi se neka društvena zajednica uspostavila i povezala, da bi se njezini članovi međusobno razumjeli, da bi kao članovi zajednice mogli širiti i štitiiti svoje pojedinačne i zajedničke vrijednosti, kulturu, običaje, način života i sl. Zajednički jezik narodu omogućuje povezanost s njegovom prošlošću, ali i budućnošću. Osigurava mu trajnost i postojanost, prenošenje zajedničkih znanja i spoznaja, dijeljenje vrijednosti i stavova. Kada nestane jezik nekoga naroda, nestaje i sam narod. Očuvanje materinskoga jezika zato treba biti temeljni cilj svakoga društva ako ono želi opstati i razvijati se. Upravo je s tim ciljem prošli mjesec Vlada Republike Hrvatske uputila u javno savjetovanje prijedlog dugoočekivanog Zakona o hrvatskome jeziku.

Zakon o hrvatskome jeziku

Zakon o hrvatskome jeziku bio je već duži niz godina jedna od tema jezikoslovnih stručnjaka, ustanova i pojedinaca koji promišljaju o hrvatskome jeziku, s raznim inačicama i prijedlozima. Od osamostaljenja Republike Hrvatske pa do današnjih dana bilo je nekoliko zamiječenih prijedloga toga zakona, ali ni jedan nije došao do toga da ozbiljno bude razmotren i prihvaćen. Tako je godine 1995. tadašnji član Ustavnoga suda RH Vice Vukojević Hrvatskom saboru uputio prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku i prijedlog Zakona o osnivanju Državnoga ureda za hrvatski jezik. Nakon toga, godine 2007. donošenje zakona o jeziku pokrenuo je profesor Ivo Škarić, tadašnji predsjednik Hrvatskoga filološkoga društva. U posljednjih deset godina bila su dana dva prijedloga. Riječ je o prijedlozima Hrvatskih laburista – Stranke rada iz 2010. i 2012. godine i o prijedlogu Matice hrvatske iz 2013. godine, ali oba su se prijedloga 'izgubila' u javnim prepucavanjima potaknutima težnjom za dokazivanjem moći i prevlasti nad hrvatskim nam jezikom, a ne u konstruktivnim raspravama i postizanju suglasja stručne i zainteresirane javnosti. Nova je inicijativa pokrenuta prošle godine u siječnju kada je novi predsjednik Matice hrvatske Miro Gavran objavio da je Matica hrvatska odlukom svoga Glavnoga odbora u prosincu 2021. pokrenula izradbu Nacrta Zakona o hrvatskom jeziku i da je s tom svrhom sastavila peteročlanu radnu skupinu. Nažalost, već sam početak takve inicijative nije bio dobar jer Matica povjerenstvo nije sastavila od kroatista koji se primarno bave standardnojezičnom politikom i planiranjem, nego većim dijelom od ljudi kojima je primaran znanstveni i stručni interes opća lingvistika i povijest jezika. Usto, Matica nije pozvala relevantne institucije koje su vezane uz poučavanje, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika i

svoj je prijedlog držala u tajnosti, što je u medijima izazvalo brojne reakcije opće javnosti i istaknutih jezikoslovaca. Prijepor je izazvala i činjenica da je u izabranome peteročlanu povjerenstvu mladi znanstvenik koji u svojim znanstvenim člancima u inozemnim publikacijama, uz ostale slične akcije usmjerene protiv hrvatskoga jezika, hrvatski jezik naziva Serbo-Croatian, što je novo naličje pojma srpsko-hrvatski, čija je povijesna pozadina i tendencija svima nama rođenima prije 1990. dobro poznata. Prema tome, uza sve istaknute jezikoslovce i kroatiste, Matica je u povjerenstvo stavila člana koji je u svojim javnim djelovanjima i nastupima jasno iskazao stav protivan zaštiti hrvatskoga jezika, protivan njegovu razvoju i njegovanju. Dakle, u tim i takvim okolnostima na kraju Vlada preuzima inicijativu za donošenje Zakona o hrvatskome jeziku, na kojoj je upravo i odgovornost za zaštitu hrvatskoga jezika, njegov razvoj i slobodu uporabe te za promicanje učenja hrvatskoga jezika u Domovini i svijetu. I tako 1. kolovoza ove godine Vlada predstavlja Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku i upućuje ga na javno savjetovanje koje je završeno 31. kolovoza. Očekuje se da bi Zakon, nakon dvaju čitanja u Hrvatskome saboru, trebao biti donesen do kraja ove godine.

Zašto je važan Zakon o hrvatskom jeziku i treba li ga se boriti?

Pravni je status jezika u Hrvatskoj određen u prvom stavku 12. članka Ustava Republike Hrvatske iz 1990. godine: «U Republici Hrvatskoj u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo». Prema tome, pravni je status hrvatskoga jezika već propisan iako još ne postoje važeći jezični zakon i podzakonski akti. U javnosti se mogla vidjeti zabrinutost da će predloženi Zakon o hrvatskom jeziku podrazumijevati kažnjavanje onih koji bi primjerice javno rabili neke riječi ili činili jezične pogriješke. Većina zakona o jeziku, u zemljama u kojima oni već postoje, ne propisuje kako će tko govoriti ili pisati. Zakoni se ne dotiču odabira riječi, oblika, inačica «pravilnoga» ili «nepravilnoga» komuniciranja u govoru i pismu i sl. Većina zakona propisuje uporabu jezika u službenim (državnim) podružjima i ne tiče se odabira jezika u privatnome životu ili u neslužbenome općenju (komunikaciji). Tako je i u predloženom Zakonu o hrvatskom jeziku. Bit toga zakona je da se skrbi o zaštiti i osiguravanju slobode uporabe hrvatskog jezika, što uključuje svakako i osiguravanje pravnih temelja za njegov daljnji razvoj, budući da je svaki jezik, pa tako i hrvatski, podložan razvoju i promjenama kroz godine i stoljeća. Vlada upravo na ovaj način

pokazuje skrb za hrvatski jezik i Zakonom utvrđuje osnovna pravila u njegovoj službenoj i javnoj uporabi, a ujedno osigurava sustavnu i stručnu skrb o hrvatskome jeziku.

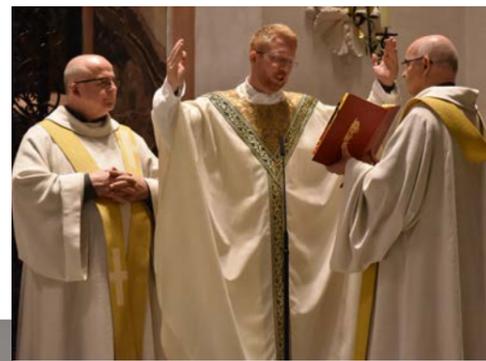
Dakle, Zakonom je obuhvaćena službena uporaba u institucijama državne vlasti i uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti, odnosno svih javnopravnih tijela u Hrvatskoj. Tom tipu komunikacije pripadaju normativni akti, administrativni i drugi službeni dokumenti koji se prema Zakonu mogu donositi i na drugim jezicima ako imaju pravovaljanu inačicu na hrvatskome jeziku. Zakonom je obuhvaćena i javna uporaba hrvatskoga jezika koja podrazumijeva svaku usmenu ili pisanu jezičnu obavijest u prostoru namijenjenom javnosti ili široj publici, uključujući i onu elektroničkim putem. Dakle, propisano je da se sve javne obavijesti i promidžbene poruke u govorenome, pisanome (tiskanome ili rukopisnome) ili elektroničkome obliku donose na hrvatskome jeziku. U Zakonu se još jednom ističe da hrvatski državljani imaju pravo na hrvatskome jeziku podnositi peticije Europskome parlamentu, da se imaju pravo obraćati ustanovama i savjetodavnim tijelima Europske unije na hrvatskome jeziku, te na hrvatskom jeziku dobivati i odgovor. U Zakonu se osobito ističe to da hrvatski jezik obuhvaća suvremeni nadregionalni hrvatski standardni jezik u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, kao i hrvatska narječja (čakavsko, kajkavsko i štokavsko) i njihove idiome te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, molliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika. Zakonom se ne ograničavaju slobode književnomjetničkoga izražavanja niti se njime uređuje privatna komunikacija. Isto tako Zakon ne ograničava zakonitu primjenu Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina ni Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, kao što ne ograničava ni uporabu hrvatske brajice za potrebe slijepih osoba ni primjenu Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj. Bitno je napomenuti i to da se Zakon ne odnosi na jezik koji se koristi u vjerskim obredima. I na kraju dovoljno je samo reći da je ovakav zakon bilo bitno što prije donijeti, jer se hrvatski jezik svakodnevno razvija i obogaćuje ukorak s potrebama suvremenoga društva, te je u nacionalnom interesu da se razvija sustavno i u okvirima struke, što se namjerava postići ovim Zakonom.

ZORAN ODRAZ SNAŽNE VJERE, ISKRENE NADE I ZDRAVE DOMOLJUBNE SVIJESTI HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI

TEKST: FRA ANTONIO ŠAKOTA
FOTOGRAFIJE: SYBILLE LOVRIĆ

Dojmljiv broj mladih Hrvatica i Hrvata iz Švicarske i susjednih joj zemalja, okupili su se u subotu, 30. rujna ove godine na tradicionalnom (45. po redu) molitveno-pokorničkom susretu pod Gospinim okriljem u Eisiedelnu. Temeljne programske odrednice, koje su tijekom desetljeća, osluškajući potrebe i želje mladih hodočasnika, postupno do-radivane, već su poprimile određene tradicijske okvire. Izniman odziv hrvatske katoličke mladeži na ovu duhovnu ponudu, zorna je potvrda njihove potrebe i čežnje za vjerskim sadržajima i pouzdanim duhovnim uporištima s jedne, te o sadržajno-izvedbenoj vrijednosti ponuđenih programa s druge strane. Stožerne programske vrijednosti ove iznimno korisne duhovne ponude, poput poučnih predavanja, sakramenta pomirenja, pobožnosti križnoga puta i završnog okupljanja oko Isusova euharistijskoga stola u Gospinoj bazilici, do te mjere su se potvrdile, da bi svakako trebalo izbjegavati populistička eksperimentiranja, koja bi ih mogla ozbiljnije ugroziti.

Ove godine je svoje znanje, vjerničko i katehetsko iskustvo, s nama podijelio studentski kapelan i dragi nam gost iz Zagreba, don David Lesko-

var. Don David se, kao član salezijanske redovničke zajednice kojoj je, po uzoru na njihova utemeljitelja – sv. Ivana don Bosca - primarno poslanje pastoral mladih, tijekom svoga redovničkog i svećeničkog dozrijevanja, istinski trudio oko obrazovnih i duhovnih vrijednosti, neophodnih za uspješan rad s mladima, kako bi im mogao ponuditi vjerodostojno obrazloženje nade koja je u nama (1. Pt 3,15). Stupajući dobro utabanim stazama svojih prethodnika, koji su se svojski trudili približiti vjernicima misli sv. pape Ivana Pavla II. o tzv. Teologiji tijela, don David je u 15.00 sati, otvorio naše hodočašće prigodnom katehezom naslovljenom: «Muško i žensko stvori ih» (Post 1,27). U lijepom ozračju do kraja ispunjene velike samostanske dvorane, mladi studentski kapelan je govorio o važnosti, ljepoti i dostojanstvu ljudske spolnosti, potičući mlade slušatelje da kroz život nastave tragati za istinom koju je Bog upisao u našu tjelesnost, kako bi živjeli u punini kao muškarci i žene, što ujedno predstavlja i stoljetni zdravi nauk Crkve. Potaknuti poučnom katehezom brojni mladi su, prije susreta s Gospodinom u euharistiji, rado pristupili sakramentu pomirenja. U 17.00 sati, veličanstven hodočasnički mimohod krenuo je uz Kalvariju pored svećišta, u duhu preteći od postaje do postaje

Božanskoga križonošu. Misijske suradnice su, svojim skladnim pjevanjem, pobožnosti podarile dodatnu liturgijsku puninu. Pobožnost je završila na vrhu Kalvarije don Davidovim prigodnim razmatranjem o Kristovoj muci, u kojemu je mlade hodočasnike pozvao da svoje rane stave u Isusove rane i tako im podare smisao.

Svečano euharistijsko slavlje, koje je, u prekrasnoj Gospinoj bazilici, predslavio gost iz Zagreba, započelo je u 19.00 sati. S njim su slavili pristigla braća svećenici iz Švicarske i Njemačke. Sve nazočne je, pred početak misnoga slavlja, kratko pozdravio fra Antonio Šakota, koordinator hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj, ne skrivajući radost zbog velikoga broja mladih koji su došli tražiti Isusa i moliti ga da ih usmjeri pravim putovima. A don David je, u svojoj propovijedi, mladima stavio na srce potrebu autentičnog i iskrenog življenja evanđelja koje se ne gradi na vanjštini i ropskom odnosu prema Bogu – gospodaru, nego na povjerenju u providnost i dobrotu Boga – Oca. Na kraju misnoga slavlja, fra Antonio je zahvalio svima koji su ovo hodočašće učinili lijepim, napose prigodnom među-

misijskom zboru mladih, kojim je ravnala prof. Jelena Kučak Vujnović, orguljašica i katehista iz St. Gallena.

Susret je, sukladno dugogodišnjoj praksi, završio prigodnom zabavom u kulturnom centru Zwei Raben. Za ugodno zabavno ozračje u ispunjenoj dvorani, uspješno se pobrinula TS Alkari. Iako se radilo o susretu mladeži, na plesnom podiju su se mogle vidjeti tri generacije – od najmlađih pa i do malog broja onih koji nikako ne spadaju u tu vrstu. No, ta činjenica nikomu nije smetala. Na kraju, osjećam potrebu zahvaliti dragom Bogu na našim mladima koji su već sada pouzdana sadašnjost i jamstvo lijepe budućnosti hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj. No, to se može dogoditi jedino ako s ljubavlju prihvatite poruku sv. Pavla iz poslanice Filipljanima, koju smo čuli u svetoj misi: «Složni budite, istu ljubav nježite, jedno-dušni, jedne misli budite; nikakvo suparništvo ni umišljenost, nego - u poniznosti jedni druge smatrajte višima od sebe; ne starajte se samo svaki za svoje, nego i za ono što se tiče drugih! Neka u vama bude isto mišljenje kao i u Kristu Isusu.» (Fil 2,2-5)

FINANCIRANJE CRKVE IZ PRORAČUNA – SAMO JE POKUŠAJ VRAĆANJA DIJELA OTETOGA

Sljedeće godine su u Hrvatskoj brojni izbori – parlamentarni, europski i još neki drugi... I već svi, kao u Formuli 1, zauzimaju početne pozicije i teme na kojima će skupljati političke bodove i draškati narodu uši. Ono što znam, ne baš iz kuloara, već od, da upotrijebim lijepu hrvatsku riječ «insajdera», dio ljevice otvorit će pitanje takozvanih Vatikanskih ugovora. Ta tema, o navodno megabogatoj Crkvi u Hrvata, koja siše malog i običnog čovjeka (stari populizam), može biti tražena roba. Demokratsko pravo svakoga je dovoditi u pitanje bilo što. Pa i financiranje Crkve, i vjeronauk u školi... No ne treba zaboraviti da je na prošlim parlamentarnim izborima, bivši šef SDP-a Davor Bernardić, danas politički mrtvac, čak tražio da se raspiše i referendum kako bi se Hrvati izjasnili i dokinuli Ugovore. Nije prošlo. Zato, evo moj doprinos tom pitanju, argumenti koje sam i onda iznio hrvatskom javnom prostoru.

Prvo pitanje koje se nameće jest želi li ova lijeva ekipa dokinuti novac samo Katoličkoj crkvi, budući da su, zahvaljujući upravo Vatikanskim ugovorima, slične ugovore potpisale sve vjerske zajednice, uključujući i Srpsku pravoslavnu crkvu, čiji je značajan dio članova, pa i episkopa, devedesetih huškao na okupaciju RH. Prema onome što izjavljuju, oni idu samo na eliminaciju Katoličke crkve iz proračuna. Legitimno, svatko ima pravo mrziti bilo koga skrivajući se iza sekularnosti, a zapravo se radi o mentalitetu iz nekih davnih, olovnih vremena. Na stranu sada što je država, na raznim razinama, dala i daje milijardu i pol kuna takozvanim nevladinim udrugama koje su nerijetko, poput GONG-a, parapoličke podružnice SDP-a i koje su, neke od njih, radile o glavi ovoj državi u slučaju Gotovina i mnoštvu drugih slučajeva. Na stranu sada što država financira srpske Novosti koje zauzvrat pljučkaju po istoj državi i njezinim simbolima. Na stranu sada što Bernardićevu prethodniku, danas predsjedniku Milanoviću, to nije padalo napamet izjavivši, znajući za sve navedeno, da država financira koješta, pa ne vidi problem zašto ne bi i ustanovu koja je dala i daje nemjerljiv

doprinos kulturi, identitetu i razvoju ovog naroda (Sveučilište, Akademija...), skoro kao Documenta ili GOLJP Zorana Pusića. Na stranu sada i to što velika većina civiliziranih, sekularnih zemalja Europske unije, na koje se inače pozivaju ti isti, imaju slične ili identične Ugovore i vjeronauk u školi. Na stranu sada što je ideja o referendumu čisto huškanje naroda na Crkvu i totalna pravna glupost jer se radi o međunarodnim ugovorima, pa je takav referendum besmislen. Na stranu još puno toga...

KLjučna je stvar koju treba jasno izgovoriti da oni u svojoj populističkoj demagogiji zapravo zamjenjuju teze, iliti narodski rečeno, lažu. Stvari stoje ovako: Država uopće ne financira Katoličku crkvu, već nadoknađuje ono što je Komunistička partija, koje je sljednica SDP, i njihove unučadi tipa Možemo, i sl., ukrala Crkvi. Jedan slikovit primjer. Cijeli Novi Zagreb izgrađen je na crkvenom zemljištu, koje su Titove pljačkaške horde otele. Radi se ukupno o 19 milijuna kvadratnih metara (građevnog) zemljišta vrijednog milijarde eura. I sada, vidi paradoksa, Katoličkoj crkvi se ne dopušta graditi crkvu na njezinu zemljištu, u Novom Zagrebu? Većina imovine Crkvi, od Vukovara do Dubrovnika, nije vraćena. Radi se o desetina milijardi eura. Ono što država isplaćuje Crkvi zapravo su tek kamate, odnosno nadoknada za ono što je prethodnica SDP-a, SKH, opljačkala, ne samo Crkvi, već i mnoštvu drugih fizičkih i pravnih osoba, uključujući i Židove. Tako Joža Manolić, stari i vitalni Udbaš, kao jedan od desetina tisuća, živi u elitnom dijelu Zagreba, u kući koja je oteta. Susjed mu je bio zloglasni Titov kiler, udbaša Stevo Krajačić. Dakle, ta ljevica i njihovo medijsko društvo, ne problematiziraju pljačku i zločine nakon četrdeset pete, već – Vatikanske ugovore koji tu nepravdu ispravljaju. Stoga, molim lijepo, neka SDP, kao sljednik SKH, umjesto Republike Hrvatske, isplati svim fizičkim i pravnim osobama, uključujući i Katoličku crkvu, naknadu za imovinu koju je Partija, uz usputne fizičke likvidacije, opljačkala i, naravno, izbacila vjeronauk iz škola. Bernardić tada, danas Grbin, šef Partije sljednice SKH, zadnji je

koji ima pravo drviti o novcu koji Crkva «dobiva». Ne, Crkva zapravo ništa ne dobiva, dapače, njenom nevrćenom imovinom, još od Jugoslavije, koriste se baš (i) osobe koje bi – dokidale financiranje Crkve, pa su i uredi lijevih stranka na neplaćenom crkvenom zemljištu!

Stoga, evo i ja pristajem, slažem se da Crkvi treba prestati financirati iz proračuna, koji pune većinom katolici. Ali pod jednim uvjetom: neka sve fizičke i pravne osobe, žrtve Titovih pljačkaških hordi, isplate, a ne samo Katoličku crkvu, i odmah možemo ukinuti Vatikanske ugovore. Molim, isplatite i moga oca koji je iz BiH sa četvero djece i dva kofera došao u Slavoniju jer su nam komunisti oteali zemlju, na kojoj je danas Buško jezero, protjerali nas, a otac završio na baušteli jer u SRH za «ustaše» (otac mi je imao 7 godina kad je počeo rat) nije bilo posla, i slao Titu svaki mjesec devize koje je Jugobanka pljačkala i mijenjala po smiješnom tečaju. Platite i traume nama djeci koje smo kao «ustaška» djeca i vjernici prolazili u bivšem režimu baš zbog vjeronauka ili slavljenja blagdana. Zar opet? Vatikanski ugovori nisu tabu tema. Dapače. Ali onda tabu tema ne smiju biti ni stotine tisuća Židova, Hrvata, Nijemaca, Srba, pravoslavaca, muslimana... koje je prethodnica Bernardićeve partije i njihovih derivata opljačkala i(li) pobila. Zato, paradoksalno, još od 1945. godine do danas Crkva svojom imovinom financira komuniste i njihove sljednike. A to što oni nazivaju «Vatikanskim ugovorima» u narodu se zove – plaćanje stanarine. Dakle, može, isplatite oteto, ne samo Crkvi, i odmah dokidamo financiranje Crkve.

Zlatko Dalić – o vjeri i Međugorju

«Nikada nemojte odustati, svaka se prepreka da riješiti. Morate vjerovati, morate imati svoj cilj u životu i tome težiti. Ne odustajte. Uvijek postoji nada», poručio je izbornik hrvatske nogometne reprezentacije Zlatko Dalić desecima tisuća okupljenih na ovogodišnjem Mladifestu u Međugorju.

Govoreći o svome životu izbornik Dalić je naglasio važnost vjere zahvaljujući svojim roditeljima koji su mu je prenijeli. Pozvao je mlade da više pozornosti poklone svojim obiteljima i roditeljima i zahvalio na podršci koju ima od svoje supruge i djece. Zatim je progovorio o nekoliko ključnih riječi:

PRIJATELJSTVO «Čovjek se uvijek mora na nekoga osloniti, obitelj, prijatelje... Nije lako sam nešto napraviti. Stalno govorim o prijateljstvu, zajedništvu... Velika je podrška kad uz sebe imaš prijatelja koji ti može dati savjet i pomoći. Velika je podrška kada imaš Isusa uz sebe. Danas oko sebe možemo sve uništiti. Ostati bez prijatelja, ali veliki je trud okupiti ljude oko sebe i sačuvati obitelj i prijatelje.»

USPJESI «Prije hrvatske reprezentacije bio sam trener 12 godina, 2010. godine otišao sam u drugu kulturu, u drugi svijet, u Saudijsku Arabiju da bih sebe učinio boljim, izgradio se kao trener i osigurao egzistenciju obitelji. Kada sam dobio poziv za izbornika nisam dvojio. To je bio moj životni cilj, moj san. Svima nama trenerima je cilj biti izbornik svoje reprezentacije. Tada je reprezentacija imala loš rezultat i bila je loša atmosfera. Nisam razmišljao o tim lošim stvarima, vjerovao sam da možemo. Pobjedili smo prvu utakmicu u Ukrajini 2:0 i tu je krenula naša povijest. Nisam očekivao da ćemo osvojiti tri medalje na tri velika natjecanja, ali zaslužili smo ih i osvojili. Ima i važnijih stvari od tih medalja, a to je da smo se 2018. godine ujedinili, da su djeca ponovno počela nositi hrvatske dresove. Taj dobitak da je Hrvatska osjetila nacionalni naboj, identitet, da se vratilo zajedništvo je važnije od medalje.»

USTRAJNOST «Nema uspona bez pada, ali tada moramo ostati jaki. Hrvatska je s manje od četiri milijuna stanovnika postala druga i treća na svijetu, a naši nogometaši pokazali su da mali mogu biti veliki, da ništa u životu nije nemoguće. Jesmo mala zemlja, ali imamo velike snove. Oni su svojom igrom kupili cijeli svijet. Hrvatska reprezentacija živi zajedništvo, ljubav, emocije, domoljublje, vjeru... I zato su, uz

svoj talent i kvalitetu, napravili rezultat. Oni su primjer da se u životu sve može napraviti ako si ustrajan. Doći će i pad, ali treba ustati i vjerovati. Svoj ego smo stavili po strani.»

OBITELJ I PONIZNOST «Ponavljam te riječi i stalno ih ističem, jer svima vama koji ste ovdje one su jako bitne. Rekao sam što znači obitelj, što znači podrška... Ali u mom svakodnevnom govoru nije bila prisutna riječ poniznost. Tek mi je u glavu došla nakon pobjede nad Argentinom, kada sam rekao da moramo ostati ponizni. Ako smo ponizni, ne znači da klečimo pred drugima, klečimo samo pred Bogom, ali ne smijemo dopustiti da mislimo da smo najbolji, onda je to početak kraja. Biti ponizan ne znači biti slab, to znači vjerovati u sebe, a nikoga ne podcjenjivati. Hrvatska reprezentacija je uspješna jer je ponizna.»

HODOČAŠĆE IZ LIVNA U MEĐUGORJE «I prije sam često dolazio u Međugorje, bio na molitvi, bio na misama, penjao se na Brdo, na mjesto ukazanja. To mi je bilo dirljivo, taj mir, snaga, duhovna obnova... Nakon jedne utakmice sam odlučio da ću ići pješice u Međugorje, ne da molim nego da zahvalim za sav blagoslov koji sam dobio kroz karijeru i koji mi je dragi Bog omogućio. I kad sam došao ispred crkve nakon tri dana osjećao sam takvu sreću, takav ponos, takav mir da ne mogu opisati. Imao sam malu ozljedu i mislio sam da neću izdržati, ali dragi Bog bio je uz mene i, ako Bog da, opet ću ove godine doći pješice u Međugorje da zahvalim Majci Božjoj za svaki blagoslov koji daje.»

KRUNICA «Znači mi jako puno. Uvijek je uz mene. Osjećam veću sigurnost i mir kad je uz mene. U onim trenucima utakmice kad djelujem mirno i bezbrižno nije baš tako, ali moram sačuvati mir da bih mogao donositi odluke. Sve pripremimo za utakmicu, ali kada počne kažem: 'U Tebe se Gospodine uzdam'. Kad je teška situacija ruka mi je u džepu, stisnem krunicu i znam da će biti sve dobro. Svaki dan sam u molitvi, svaki dan se zahvalim Bogu. Trebamo svi tako činiti. Ne bojte se

Gospina poruka

25. veljače 2023.

«Draga djeco! U ovom milosnom vremenu pozivam vas na molitvu srcem. Nek vaša srca, dječice, budu uzdignuta u molitvi prema nebu, da bi vaše srce osjetilo Boga ljubavi koji vas liječi i ljubi neizmjernom ljubavlju. Zato sam s vama da vas vodim putem obraćenja srca. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu!»

Najava!

22. Međunarodni seminar za bračne parove

Međugorje, 8.–11. studenog 2023.

svjedočiti vjeru. Mi smo ljudi koji nikome ništa ne namećemo, samo cijenimo svoje, ali poštujemo i sve drugo.»

CILJEVI I SNOVI «Mladi ljudi, stavite pred sebe jedan cilj i imajte svoj san, za tim snom idite i on će se ostvariti. Da bi se ostvario morate vrijedno raditi, pošteno raditi, morate vjerovati, biti ustrajni, biti ponizni, poštovati sve oko sebe. Svatko od nas ima svoju misiju u životu. Moja misija je da s hrvatskom nogometnom reprezentacijom napravimo najbolje što je moguće i u sportskom i svakom drugom smislu, da propagiramo vjeru, da govorimo što živimo, kako živimo... Svima vama želim da ostvarite svoje ciljeve u životu, svoje snove, svoje ambicije, da idete za tim ambicijama. Neka vas dragi Bog nagradi, da po završetku ovoga Mladifesta se sretno vratite svojim kućama, da iz Međugorja ponese te mir i poštovanje te da vaša vjera bude još jača, još čvršća u ovom svijetu koji je pun iskušenja, u ovom svijetu koji želi sve naopako, sve krivo...»

Mi moramo biti ti koji ćemo stati iza naše vjere, koji se nećemo bojati vjeru propagirati, koji ćemo slobodno reći da vjerujemo u Boga, da smo katolici, da smo vjernici, da je to naš put, naš život, naše opredjeljenje i da pokušamo na takav način živjeti i na takav način ostvariti svoje ciljeve i svoje ambicije. (usp. Glasnik mira, 8/2023)

«Evo majke moje i braće moje»

MLADIFEST – MEĐUGORJE 2023. GODINE

U Međugorju je od 26. do 30. srpnja 2023. održan 34. Mladifest. Iako je programsko trajanje skraćeno za jedan dan, a vrijeme održavanja pomaknuto tjedan dana ranije radi održavanja 38. Svjetskog dana mladih u Lisabonu (od 1. do 6. kolovoza 2023. godine), gdje će sudjelovati i sam papa Franjo, program međugorskog Mladifesta je i ove godine bio vrlo sadržajan i duhovno iznimno bogat. «Evo majke moje i braće moje» bilo je geslo ovogodišnjega Mladifesta, preuzeto iz Matejeva evanđelja (12, 49). Festival je započeo 26. srpnja, na blagdan svete Ane i Joakima, roditelja Blažene Djevice Marije, molitvom Gospije krunice. Pozdravljajući nazočno mnoštvo međugorski župnik, fra Zvonimir Pavičić, predstavio je sve zemlje sudionice, nakon čega su predstavnici mladeži iz 70-ak zemalja svijeta, prošli ispred glavnoga oltara sa svojim vjerskim i nacionalnim obilježjima. Nadbiskup Aldo Cavalli, apostolski vizitator za župu Međugorje, pročitao je poruku pape Franje upućenu mladima, u kojoj je, između ostalog, pisalo: «Dragi mladi, Bog ima plan ljubavi za svakoga od vas. Ne bojte se njegove volje, nego polazite cijelo svoje povjerenje u njegovu milost. Za njega ste važni i predragocjeni, jer ste djelo ruku njegovih.» Slaveći svetu misu u koncelecijaciji s 485 svećenika, apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini, msgr. Francis Assisi Chulikatt naglasio je da je Bog tvorac života i da je ljudski život Božji dar – dar ljubavi i zato treba biti zaštićen od začeca do prirodne smrti. Nakon svete mise uslijedilo je klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Program drugog dana Mladifesta započeo je molitvom krunice u 6.00 sati ujutro pred Gospinim kipom na Podbrdu, te nastavljen molitvom koju je, na platou župne crkve sv. Jakova u 9.00 sati predvodio fra Zvonimir Pavičić. Prvu katehezu okupljenom mnoštvu održao je fra Jure Barišić, međugorski župni vikar, koji je hodočasnici poručio da trebaju živjeti svoju vjeru po uzoru na Mariju naglasivši da u Međugorju, uz pomoć Kraljice

Mira, možemo pronaći nadu i smisao svoga života – Isusa Krista pa stoga ne čudi što je cijela međugorska duhovnost istodobno i marijanska i kristocentrična. Nakon fra Jure zanimljivo predavanje održao je otac Davide Costalunga (45), redovnik pasionist, svjedočeći o svom svećeničkom pozivu, dobivenom na međugorskom Mladifestu 2010. godine nakon detaljne i temeljite ispovijedi. Pozvao je mlade da redovito slave sakrament svete ispovijedi. Govoreći o dobrobiti Marijinih obroka – udruzi koja diljem svijeta hrani četiri milijuna djece - sudionicima Festivala mladih obratili su se utemeljitelj te organizacije Magnus MacFarlane-Barrow, kao i njezini štitičnici i volonteri. Poslijepodnevni program nastavljen je pjesmom i plesom, za što je i ove godine posebno zaslužan Međunarodni zbor i orkestar sastavljen od mladih pjevača i svirača iz čitavog svijeta, a kojim je ravnao maestro Damir Bunoza. Vjernicima se potom obratio Talijan Danielle Maria Rinaldi svjedočeći kako su jedno hodočašće u Međugorje, te Marijin i Josipov zagovor, iz temelja promijenili njegov život i poziv. Nakon što su pogledali kratak film o kazahstanskom mjestu Ozernou, hodočasnici su poslušali krasno svjedočanstvo sestre Julije o Ozernou, njeznu rodnom mjestu koje je, zahvaljujući ustrajnoj molitvi i nepokolebljivoj vjeri mještana, postalo nacionalnim svetištem Kraljice Mira. Nakon molitve krunice, koju su tijekom svih dana Mladifesta predmolili mladi iz cijelog svijeta, uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je, uz suslavljenje 569 svećenika, predslavio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš. Propovjednik je posebno naglasio kako nam je Isus toliko puta do sada poslao svoju Majku da nam pomogne. Činio je to od Betlehema do Kane Galilejske, pa do ovog mjesta između dva brda. «Ako upoznamo nju, upoznat ćemo i Isusa», kazao je fra Jozo, te dodao da je u ovom kaotičnom svijetu u kojemu živimo jedini cilj našeg dolaska u Međugorje, te jedini cilj našeg postojanja on – Isus Krist. Večernji program je završio procesijom s Gospinim kipom i klanjanjem Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Uobičajenom jutarnjom molitvom započeo je treći dan 34. Mladifesta, a nastavljen je poučnom katehezom Matije Pačar, školske sestre franjevke na službi u Ljubuškom. Govoreći o prijateljstvu i obiteljskim odnosima, sestra Matija je naglasila da i Isus s nama želi uspostaviti takav odnos – iskren, trajan i slobodan, a kao zoran primjer uzela je svetu Majku Tereziju, zgrbljenu i naboranu stariću, neprivlačnu ljudskom stvorenju, ali Majka Terezija je za nju najljepše stvorenje koje je svojom autentičnošću promijenilo njezin život. Ispred oltara je potom stao mladi bračni par Imna Garcia i Josip Sušac naglasivši kako su, ustrajnom i poniznom molitvom, a pogotovo Molitvom oprost, uspješno prebrodili teške životne i bračne krize i spasili svoj brak. U prijedpodnevnom dijelu programa, o nastanku i djelovanju Majčina sela, slikovito je govorio i fra Dragan Ružić, ravnatelj te ustanove. Potom je bivši štitičnik Majčina sela Marijan Tustonja, danas uspješan mladi čovjek i asistent na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, ispričao svoju životnu priču o odrastanju u toj ustanovi. Popodnevni program nastavljen je obraćanjem latvijskog svećenika, oca Andreja Medinsa koji se, došavši u Međugorje prije 28 godina, upisao u Gospinu školu ljubavi jer mu tu, kako je naglasio, Nebo govori. Mlade je pozvao da se posvete molitvi. Nakon dvade-

TEKST: FRA GORAN AZINović
FOTOGRAFIJE: DAMIR IVANKOVIĆ - ĐANI

setominutne pjesme i plesa, pred hodočasnike je stao najuspješniji hrvatski izbornik Zlatko Dalić i poslao poruke zajedništva i ljubavi, rekavši mladima da se ne boje sanjati i imati ambicije, za koje se sami moraju boriti, a u tomu će im uvelike pomoći vjera u Boga i molitva

krunice. Potaknut gubitkom oca i majke, Dalić je pozvao mlade da poštuju i češće posjećuju svoje roditelje, kako ne bi poslije žalili zbog propuštenih prilika. Svetu misu nakon molitve krunice predvodio je fra Zvonimir Pavičić u koncelecijaciji sa 526 svećenika. Međugorski župnik je u prigodnoj homiliji naglasio kako smo svi došli u Međugorje tražiti Gospodina, jer ga trebamo i želimo susresti u svom životu, kako bi nam on svojom riječju utažio glad i žeđ potaknuvši vjernike na sakramentalni život i vršenje Božjih zapovijedi. Nakon molitve pred križem, program trećeg dana Mladifesta završio je meditacijom sa svijećama.

U 9.00 je sati, jutarnjom molitvom i pjesmom, započeo četvrti dan duhovne obnove za mlade. Mikrofon je, potom, preuzela psihoterapeutkinja dr. Asja Palinić-Cvitanović i održala iznimno sadržajno predavanje o anksioznosti i depresiji. Naglasila je da je, pored sve stručne literature koju je dosad pročitala, u konačnici shvatila da se najbolje upute za mentalno zdravlje pojedinca kriju u 10 Božjih zapovijedi i 8 blaženstava. Vrličanin Josip Milović, mladić koji je teško stradao u eksploziji tijekom vojne obuke u Cerovcu 2016. godine, poručio je mladima da je snagu za novi početak, nakon 52 dana provedena u komi i trajnog tjelesnog oštećenja, pronašao u čitanju Biblije, a smisao života također pronalazi u vjeri, smatrajući da sve služi većoj svrsi – spasenju

duša. Poslije ovog hrabroga mladog čovjeka, o svom ozdravljenju od depresije i svećeničkom pozivu, zanimljivo je svjedočio i Urugvajac don Marcelo Marcianni, ispričavši kako ga je, nakon prvog dolaska u Međugorje 2003. godine, Bog polako mijenjao i ozdravljao. Prijepodnevni program je, kao i svakoga dana, završio zajedničkom molitvom Andeo Gospodnji, dok je popodnevni nastavljen svjedočenjem štitičnika zajednice Cenacolo. Više štitičnika ispričalo je potresne priče o svojim ovisnostima koje su ih dovele na rub života, te kako su se vratili u život uz Božju pomoć i uz pomoć vjere i ljudi u zajednici te počeli ozdravljati i nanovo živjeti punim plućima. Svečano euharistijsko slavlje, nakon molitve krunice, predvodio je biskup mostarsko-duvanjski i trebinjsko-mrkanjski, mons. Petar Palić, koji je zahvalio nadbiskupu Aldi Cavalliju na pozivu. Potaknut evanđeoskim ulomkom o Marti, Mariji i Lazaru i njihovim spomendanom, biskup Palić je poručio prisutnima da nam upravo spomenuti trojac može poslužiti kao primjer kako živjeti svoju vjeru, sjedajući Isusu do nogu, jer ako radimo bez ljubavi, sve će se raspasti. Pridružujući se župnikovim zahvalama Bogu i Gospi za 34. Mladifest, biskup Palić je, na kraju misnoga slavlja, zahvalio župniku i braći franjevcima na skrbi za sve koji dolaze u Međugorje na duhovne događaje, a potom je svima podijelio Božji blagoslov. Nakon svete mise uslijedilo je klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu te oproštaj uz pjesmu i ples.

Ovogodišnji 34. Mladifest završio je jutarnjom svetom misom na Križevcu u 5.00 sati koju je, uz brojne svećenike i mnoštvo vjernika, predslavio župnik fra Zvonimir Pavičić. Tijekom prigodne homilije nazočnima je uputio znakovitu poruku: «Ovom misom završava Mladifest. Neka naša odluka nakon ovoga susreta bude iskrena želja živjeti s Bogom, neka nam srce trajno zruđa za Bogom. Neka nam pogled bude trajno uprt u nebo, u Kraljevstvo nebesko, a u postizanju toga Kraljevstva neka nam pomogne naša nebeska Majka, Kraljica mira.» Osaženo Božjim blagoslovom, Međugorje je u tih pet dana bilo mjesto molitve, sakramentalnog života, pjesme i plesa, a brojne milosti, radost i suze, potekle su poput rijeke i ulili se u srca mnogobrojnih hodočasnika. Mladi će s toga izvora mira ponijeti kapljice ljubavi i dobrote u srcima i živjeti ih radosno u svojim domovinama.

SNAŽNI KLIMATSKI POREMEĆAJI – PLANETARNA SU OPASNOST KOJA TRAŽI RAZBORITE ODLUKE, USKLAĐENA I ODLUČNA DJELOVANJA NA SVJETSKOJ RAZINI

Izovoljne pretjerane vrućine ponovno su u prvi plan 'pogurale' razmišljanja, napise i rasprave, o globalnom zatopljenju i nametnule pitanja kamo sve to skupa ide i što ljudi, kada je ta problematika u pitanju, uopće mogu napraviti. Različite djelatnosti ljudi dokazano utječu na Zemljinu klimu, ispuštanjem golemih količina stakleničkih plinova u atmosferu, zajedno s plinovima koji su u njoj prirodno prisutni. Proizvodnja energije iz fosilnih goriva uvelike povećava rast stakleničkih plinova, čemu također izravno doprinose povećan rast poljoprivredne proizvodnje, sječa prašuma, povećan uzgoj stoke, industrija kemikalija... Ugljični dioksid je staklenički plin najpovezaniji s čovjekovim djelovanjem. Ljudska je povijest najuže povezana s razvojem gospodarstva, kako poljodjelstva, tako i industrijske proizvodnje. Suočavajući se kroz stoljeća s ograničenjima u prehrani, odnosno u količini proizvoda u poljodjelstvu čovjek je, ovladavši potrebnim znanjima o prirodnim i umjetnim gnojivima i tehnologijom njihova korištenja, počeo proizvoditi sve više. Zbog euforije i dobrobiti koju su povećani poljodjelski prinosi pojačali, trebalo je dosta vremena do otriježnjujuće spoznaje da povećana proizvodnja ima i nezaustavljive popratne pojave, poput teško nadzirana prirasta stanovništva, koji se u posljednjih 100-tinjak godina iznimno povećao. Riječ je, dakle, o sve većemu broju usta koja treba nahraniti i sasvim konkretnih osoba koje treba primjereno zbrinuti. Zbog toga se proizvodni zamašnjak počeo sve brže vrtjeti, gomilajući sve veće količine ugljičnog dioksida, koji je počeo sve snažnije utjecati na klimatske promjene. Industrijska revolucija zadnjih dva i pol stoljeća ubrzala je i pojačala proces proizvodnje stakleničkih plinova kao nusproizvoda. Proizvodilo se sve više, kako potrebnih, tako i onih manje potrebnih stvari, dok je glad društva za, uvjetno rečeno, jeftinim proizvodima široke potrošnje, bivala sve veća. Ljudska čežnja za dobitkom ubrzavala je zamašnjak industrijske proizvodnje, povlađujući tako po-

jednim interesnim skupinama, ne vodeći računa o konkretnim i štetnim učincima na klimatske promjene.

Klimatske promjene su postale uočljivije sredinom dvadesetoga stoljeća. Ljudi su se sa sjetom počeli prisjećati zima iz djetinjstva, obilježenih hladnoćama i snjegovima kojih odavno više nema. Vremenom su i znanstvenici, ponajviše meteorolozi, počeli objavljivati primjere i činjenice o klimatskim promjenama, koje sve više poprimaju obilježja iznimnih. Tako već odavno svjedočimo sve toplijim ljetima, sve blažim zimama, te sve učestalijim klimatskim katastrofama u obliku velikih suša, poplava ili požara. Ozbiljno nam prijeti podizanje razine mora, plavljenje brojnih priobalnih područja, te velike suše diljem svijeta. Strah nas je i pomisliti kakve sve migracije stanovništva spomenute promjene mogu izazvati, te kako će se sve to odraziti na gospodarstvo, međunarodne društvene odnose, sigurnost, konačno i opstanak na Zemlji. Dugo je vremena trebalo da se problem uoči, potom da se o njemu javno progovori, kako bi se pojedinci i društvo pokrenuli i nešto konkretno pokušali učiniti. Suočeni s konkretnim opasnostima od klimatskih promjena, koje su sasvim izgledna prijetnja opstojnosti pojedinca, društva i, u konačnici, cjelokupne civilizacije, zanimljivo je iz psihološkog kuta promatrati ponašanje ljudi koji, pred konkretnom prijetnjom ovakvih razmjera najbolje pokazuje svoju narav i naučene oblike komunikacije i ponašanja. Pritom su uočeni različiti komunikacijski obrasci – od širenja panike i praznoga moraliziranja, preko negiranja i ignoriranja događanja, do projiciranja i prebacivanja odgovornosti na druge.

Brojni odgovorni znanstvenici već godinama, iznoseći neosporive činjenice, upozoravaju na taj problem. Ipak, svijet biznisa, pod utjecajem legitimne želje za što većom i bržom zaradom, dugo je nijekao i odbacivao znanstvene dokaze, želeći vjerovati u rijetke informacije suprotne naravi. Jeftino moraliziranje, temeljeno na tvrdnji da smo

za nastale klimatske poremećaje, svojim odnosom prema prirodi, sami krivi dolazi iz brojnih izvora. Svima njima, koji tako razmišljaju, zajednička je nakana – krivnju i odgovornost prebaciti na druge. Ima i onih koji se neprestance pitaju zašto se nešto ozbiljnije ne poduzima i zašto drugi ne vide taj problem, koji oni tako jasno vide. Zajednička crta pobornicima takva razmišljanja jest pokušaj prebacivanja odgovornosti na politiku i biznis, te izgradnja vlastitog superiornog stava kako oni, eto, vide ono što drugi ne vide, ili, zaslijepljeni vlastitim interesima, ne žele vidjeti.

Zdrav razum nam, međutim, govori kako smo svi na istome brodu, odnosno Zemlji, kako nam je sudbina zajednička, te kako ćemo se svi, prije ili kasnije, suočiti sa sve težim posljedicama tih klimatskih promjena. Razmišljanje kako će ove generacije izbjeći krajnje posljedice, a da će one zahvatiti neke buduće generacije, može tješiti samo neodgovorne i praznoglave pojedince, budući da svaki razuman čovjek treba osjećati odgovornost i za buduće generacije. Slijedeći, možda i najvažniji, korak je svijest da promjene moraju početi od nas samih, od postupnoga odricanja od stečenog komfora, od razumnije prometne mobilnosti, odricanja od dalekih putovanja i neograničena uživanja u proizvodima široke potrošnje, smanjujući istodobno vlastiti ugljikov otisak na Zemlji i tražeći od političara da se hitno utvrde stroga pravila ponašanja, koja bi vrijedila za sve. Ne trebamo strahovati pred tim promjenama, jer je iskustvo odrastanja starijih generacija u skromnijim uvjetima nedvojbeno pokazalo da se uz ljubav, solidarnost i altruizam i takva vremena mogu preživjeti, odnosno da subjektivni osjećaj zadovoljstva i u takvim okolnostima može biti iznimno visok. Vremena za odlaganje, više nema. Promjene moraju biti odlučne i korjenite. Ovo je vrijeme kada nam je, kao rijetko kada, potrebna iznimna mudrost, velika odlučnost, dosljedan samonadzor i posvećena solidarnost.

■ Strah utječe na poremećaj rada svih organskih sustava.

STRAH KAO MOGUĆA ZAŠTITA I RIZIK ISTODOBNO

Djeca mogu imati strah od neuspjeha a posebno previsokih očekivanja roditelja vezano za školski uspjeh, sport ili neke druge sadržaje. Stoga je važno da roditelji budu realni, ne preslikavaju na djecu svoje ambicije, te da prate dječje reakcije na određena postignuća i ohrabruju ih.

Strah, kojemu je temeljna uloga zaštita od mogućih životnih ugroza, primarna je dječja emocija koja se pojavljuje u najranijoj dobi. Stoga i različite razvojne faze karakteriziraju različite vrste strahova. Tako u prvim mjesecima života u djece se javlja strah od nepoznatih osoba, kasnije strah od gubitka dragih osoba, te strah od neuspjeha, kazne, bolesti, smrti i slično. Uzroci strahova mogu biti i već ranije proživljena neugodna iskustva, ali i tuđa iskustva o kojima se može slušati, čitati ili gledati u medijima. Strah potiče osobu na oprez i dok je utemeljen on se smatra normalnim. Naprimjer, normalno je da se osoba boji zmijske koja se našla na putu ali ako izbjegava odlazak u park da slučajno ne sretnet zmijsku, tada takvi strahovi zahtijevaju stručnu pomoć. Francuski filozof i romanopisac Jean Paul Sartre ističe: «Svi se ljudi plaše. Svi. Onaj koji se ne plaši nije normalan, to nema nikakve veze s hrabrošću». No, ono što je važno jest osvjestiti strah i suočiti se s njim, racionalizirati ga. U suočavanju sa strahovima, roditelji imaju iznimno značajnu ulogu kroz odgoj djeteta. S jedne strane u negativnom kontekstu kroz potenciranje strahova a s druge strane u pozitivnom kroz podršku djetetu i pomoć pri prihvaćanju i racionalizaciji strahova.

Racionalizacija straha

Roditelji često svoje strahove mogu prenijeti na dijete. Tako, primjerice, ako se majka panično boji miša, ona prenosi svoj obrazac ponašanja na dijete. Ili stalni razgovori u obitelji o opasnostima na svakome koraku i temama iz 'crne kronike' i slično. Naravno, da roditelji dijete trebaju upozoriti na moguće opasnosti, no to treba učiniti primjereno njihovoj razvojnoj dobi i kroz razgovor. Roditelji su djetetovi prvi i najvažniji modeli prema kojima se usvajaju određena ponašanja, strahovi i reakcije. U knjizi: «Lijek za strah – strah kao lijek» liječnica Lissa Rankin navodi da je izvor svih lažnih strahova u mislima i da, prema njezi-

nom osobnom iskustvu, kao i onom koje je stekla u razgovoru s pacijentima, gotovo sve takve misli potječu od četiri mita koje mnogi ljudi pogrešno prihvaćaju kao istinu. Četiri zastrašujuće pretpostavke su: neizvjesnost nije sigurna, ne mogu podnijeti izgubiti ono do čega mi je stalo, svijet je opasan, potpuno sam sam/ sama. Pa tako, između ostalog navodi: «Ograničavajuća uvjerenja koja izazivaju strah, a nazivam ih 4 zastrašujuće pretpostavke, predstavljaju dominantan pogled na svijet su brojnih nepotrebnih patnji»- navodi dr. Rankin u svojoj knjizi. Nadalje, dr. Rankin navodi da je važno racionalizirati strah jer «(...) sve dok strah živi u sjeni, sakriven sramom, ignoriran zbog neznanja, i sve dok ga vaša svjetlost unutrašnjeg pilota ne preispita, on će vas trovati. Možda nećete ni biti svjesni koliki utjecaj strah ima na vaš život. Strah može biti prikriven, prerađen u različita ruha, pa zbog toga nismo ni svjesni koliko vlada našim životima (...)». Ono što je poznato u fiziologiji straha jest da on ugrožava zdravlje i značajan je čimbenik rizika te utječe na poremećaj rada svih organskih sustava.

Roditeljska potpora u procesu suočavanja sa strahom

Strahovi će uvijek postojati i, ako nisu patološke naravi, mogu biti i korisni. «Dobar je strah, kome ga je Bog dao», kaže narodna izreka a ona govori upravo o tome da strahovi sprečavaju osobe da učine nešto što bi moglo štetiti njima ili drugima. No, u roditeljskom je odgoju upravo pristup taj koji može dati zdrave temelje. Da bi olakšali djeci suočavanje sa strahovima roditelji bi, u vrijeme kada djeca počinju govoriti o svojim strahovima, trebali uvažavati njihov dječji strah, ne govoriti da se nemaju čega bojati ili ih izlagati izvoru straha (npr. strah od psa), tzv. šok metodi, da bi djecu priviknuli i na taj način smanjili strah. Također, roditelji ponekad čine pogreške s posramljivanjem djeteta komentarima: *samo male bebe se boje!*

Kakav si ti dečko da se bojiš!, i slično. Djeca često mogu imati strahove pri odlasku na spavanje. Ovi strahovi mogu biti potaknuti gledanjem filmova i igranjem kompjutorskih igara u kojima ima mitskih likova, čudovišta, nasilja i strave. Stoga je važno pratiti što djeca rade i razgovarati s njima o određenim sadržajima isključivši neprikladne. Djeca mogu imati strah od neuspjeha a posebno previsokih očekivanja roditelja vezano za školski uspjeh, sport ili neke druge sadržaje. Stoga je važno da roditelji budu realni, ne preslikavaju na djecu svoje ambicije, te da prate dječje reakcije na određena postignuća i ohrabruju ih.

Iznimno je važno znati da je strah u djece nerijetko zamagljen drugim simptomima kao što su, recimo, noćne more, poremećaj sna i apetita, mokrenje u krevet ili gaćice, učestali bolovi u trbuhu i glavobolje. Također, dijete može postati povučeno, tužno, plačljivo, dekoncentrirano, nastojeći stalno biti u blizini svojih roditelja. Razgovor u šetnji i slično, mogu roditeljima puno toga otkriti. Ako strah koji dijete proživljava traje dugo, otežava djetetovo svakodnevno funkcioniranje ili nije primjeren dobi, tada je potrebno potražiti savjet stručnjaka.

HRVATSKA NASTAVA - TO SMO MI

Moj tjedan

U ponedjeljak idem na trening.
U utorak idem na vjeronauk.
U srijedu idem u Hrvatsku školu.
U četvrtak se igram s prijateljima.
U petak idem u školu.
U subotu čitam.
U nedjelju odmaram.

Mario Marčinković, 3. r., Balgach - Heerbrugg

Ja sam Matej. Volim nogomet.
Ja sam hajdukovac. Volim meso.
Obožavam košarku. Lovim ribu s didom.

Matej Budimir, 7. r., Uzwil

Zovem se Lukas i imam dvanaest godina.
Volim igrati nogomet i jesti u McDonald'su.
Dinamo mi je u srcu.

Lukas Gašić, 7. r., Uzwil

Sanja Sofia Wyss, 2. r., Wohlen

Ja sam Jelena. Imam dvanaest godina, ali ću uskoro napuniti trinaest. Moje najdraže boje su svijetloplava i svijetloroza. Volim ići na more, a volim ići na odmor i u druge države. Ali najljepše mi je u Livnu. Volim plesati i ići na jahanje. Najdraži školski predmeti su mi likovni i tjelesni odgoj. Najmanje volim matematiku. Volim svoju obitelj i ne volim loše ocjene. Skoro svi me zovu Jela i to mi uopće ne smeta. Imam dvojicu starije braće, koji se zovu Mirko i Luka. Volim pisati tekstove i priče, iako me skoro svaki put nakon pisanja zaboli ruka.

Jelena Babić, 7. r., Wohlen

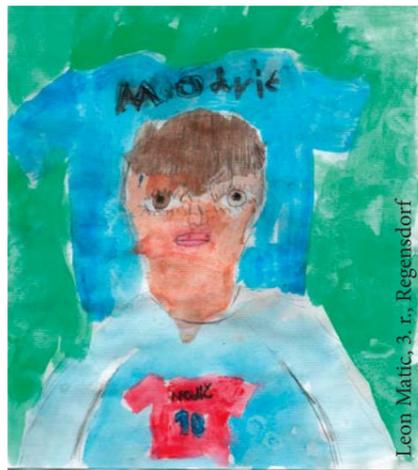
Noah Rasić, 3. r., Balgach - Heerbrugg

Kiara Kunić, 5. r., Uzwil

Sofia Silajdžić, 3. r., Uzwil

Leon Matić, 3. r., Regensdorf

Ja sam Lovre. Dječak sam.
Hrvat sam i Talijan.
Ja sam nogometaš. Puno gledam utakmice.
Volim životinje.
Puno se bavim sportom.

Lovre Maffei, 7. r., Regensdorf

Ja sam Klara i mislim da sam vrlo zabavna, smiješna i iskrena osoba, koja voli često biti s društvom. Mogu se intenzivno smijati na nebitne stvari. Nisam neka ljubiteljica matematike i njemačkog. Ali zato volim tjelesni i prirodni rad, francuski i volim slušati glazbu. Mislim da sam ja vrlo kreativna osoba. Tako, na primjer, kad mi je dosadno, samo bojim, crtam ili nešto pravim.

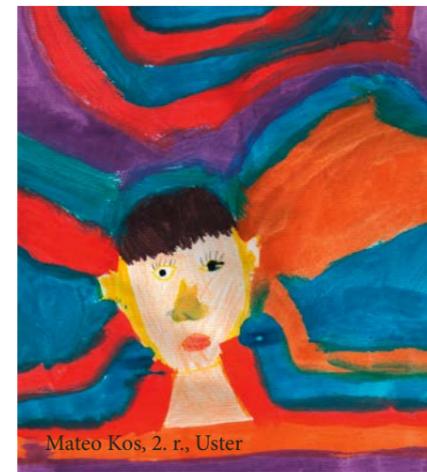
Klara Jukić, 6. r., Balgach - Heerbrugg

Nicole Ivanković, 3. r., Uster

Ja se zovem Antonia. Imam jedanaest godina. Moj najdraži sport je gimnastika i jašem konja. Moja najdraža boja je plava. Moje prijateljice me opisuju kao smiješnu i sretnu osobu, koja puno pomaže. Imam jednu sestru i jednog brata. Sestra mi ima trinaest godina i zove se Ana. Brat ima osam godina i zove se Petar. Dolazim iz Hrvatske i volim ljetovati tamo.

Antonia Bešlić, 6. r., Arbon

Mateo Kos, 2. r., Uster

Ana Bešlić, 8. r., Arbon

NOVINE U PRAVU NASLJEĐIVANJA OD 1. SIJEČNJA 2023.

Većini ljudi nije važno što će se dogoditi nakon njihove smrti, jer misle da je sve to ionako zakonom uređeno, što je samo djelomično točno. Iako je zakonom, načelno gledano, određeno tko su zakonski nasljednici umrle osobe, postoje okolnosti koje tim zakonom nisu uređene kao što je primjerice zajednički život nevjenčanih (konkubinac) ili slučajevi višekratnih ženidbi i udaja. Stoga je razborito pravodobno se pozabaviti ovom problematikom, kako bi se u miru donijele ispravne odluke i spriječila moguća obiteljska nesuglasja nakon smrti. U Švicarskoj je nasljeđivanje uređeno civilnim zakonom «Zivilgesetzbuch», u kojemu je propisana procedura nakon smrti ako nije bilo oporuke ili ugovora o nasljeđivanju.

Testament ili oporuka

Najjednostavniji način uređivanja ostavštine nakon smrti pisana je oporuka (testament), koju osoba može sastaviti tek nakon što navršiti 18 godina. Oporuka se tijekom života može višekratno mijenjati i uništiti kada prestane njezina zakonska vrijednost. Dvije mogućnosti su pisanja oporuke:

1. Prva mogućnost je svojeručno napisana i potpisana oporuka, uz naznaku mjesta i datuma. Mjesto i datum pisanja oporuke su iznimno važni zbog činjenice što neke osobe tijekom života sastave više oporuka. U tom slučaju je zakonski vrijedna oporuka s najnovijim datumom. Uputno je prije potpisivanja i pohranjivanja oporuke posavjetovati se s upućenim osobama i provjeriti je li oporuka propisno sastavljena. Oporuku treba čuvati na sigurnu i dostupnu mjestu kako bi se u slučaju smrti mogla pronaći. Također bi bilo dobro raspitati se u općini gdje možete dati na čuvanje svoju oporuku.

2. Druga mogućnost je povjeriti pisanje oporuke službenim, od kantona ovlaštenim, osobama. To su u pravilu javni bilježnici. U ovom slučaju oporuka se sastavlja skupa s bilježnikom, mora ju potpisati osoba čija je oporuka i dvojica svjedoka kao jamci da je vlasnik(-ca) oporuke tu odluku donio(-la) samostalno, pri punoj svijesti i sposobnosti samostalna odlučivanja. Svjedoci ne mogu biti osobe koje oporukom i same nešto nasljeđuju.

Ugovor o nasljeđivanju

Druga mogućnost uređivanja pitanja ostavštine ugovor je o nasljeđivanju u kojemu se navodi kako treba podijeliti imovinu nakon smrti. U ovom slučaju svi nasljednici moraju biti suglasni s predloženom podjelom u ugovoru. Ovdje treba napomenuti da se odrasla djeca ili supružnik, prigodom sastavljanja ugovora, mogu odreći nužnoga dijela na koji bi, da ugovora nije bilo, imali pravo. Ugovor mora biti obvezno sastavljen kod javnog bilježnika i u njemu predloženo rješenje mora biti od svih nasljednika prihvaćeno i potpisano. Ugovor se preporučuju kod tzv. pačvork obitelji ili onih koji žive u konkubinatu.

Zakonske odrednice nasljeđivanja

Nasljednu masu čini polovica svega što je stečeno u braku kao i privatna imovina umrloga. U zajedničku imovinu stečenu u braku (ako nije bilo predbračnoga ugovora o podjeli imovine) spadaju plaće, mirovine, odštete dobivene tijekom trajanja braka, kao i dobitci stečeni ulaganjima. U zajedničku imovinu ne spada osobna imovina supružnika stečena prije braka ili putem nasljeđivanja ili darovana za vrijeme braka. Ako nema oporuke ili ugovora o nasljeđivanju, postojeće zakonske odredbe propisuju da je

preživjeli supružnik zakonski nasljednik preminuloga i ima pravo na polovicu ostavštine, dok drugu polovicu dobivaju djeca. Ukoliko preminuli supružnik nije imao djece, ¾ ostavštine nasljeđuje živi supružnik, a ¼ roditelji umrloga. Ako nema djece a živ mu je jedan roditelj i braća i sestre, tada živi supružnik nasljeđuje ¾ ostavštine, roditelj ¼ a braća i sestre skupa ¼. U slučaju da nema djece, a oba roditelja umrlog su preminula, onda živi supružnik nasljeđuje ¾ a braća i sestre ¼. Umrle ili osoba koja je živjela sama, ostavštinu nasljeđuju djeca ili, ako djece nema, živi roditelji umrloga. Ako je živ samo jedan roditelj, te braća i sestre, ostavštinu umrle osobe oni nasljeđuju popola. Ukoliko nema živih roditelja, ostavštinu umrloga nasljeđuju braća i sestre. Ovi propisi o podjeli ostavštine, ako nije bilo oporuke i ugovora, ostaju na snazi i nakon donošenja novih odrednica od 1. siječnja 2023. godine. Općenito se ne može bez dvojbi i poteškoća odlučiti što će se dogoditi s imovinom umrle osobe, jer je zakonskim odrednicama propisano da jedan određeni dio obvezno dobivaju tzv. obvezni nužni nasljednici - supružnik ili upisani partner kod istospolnih brakova i djeca. Taj nužni dio se ne može ostaviti putem oporuke ili ugovora drugim osobama. Djeca posvojena nakon 1.4.1973. imaju pravo nasljeđivanja roditelja koji su ih posvojili kao i njihova vlastita djeca, dok vanbračna djeca nasljeđuju majke, a očeve samo ako su ih priznali ili postoji sudska odluka o utvrđenom očinstvu. Kako će ostavština umrlog biti podijeljena ovisi o obiteljskoj situaciji i o tome koliko osobe mogu naslijediti ili tražiti udio u ostavštini. Nakon otvaranja oporuke, svi koji smatraju da je povrijeđeno njihovo pravo na nužni obvezni dio moraju u roku od godinu dana od dana otvaranja oporuke podnijeti tužbu. Ukoliko to ne učine, oporuka se prihvaća kao konačna. Sve drugo, što ne spada u tzv. nužni obvezni udio, osoba može za života oporukom podijeliti prema vlastitoj želji što se, radi mogućih nesuglasica u obitelji nakon pokojnikove smrti, i preporučuje.

Novine od 1. siječnja 2023

Prema novim zakonskim odredbama o nasljeđivanju, koje su na snazi od 1. siječnja 2023., samo su supružnici i djeca obvezni nužni nasljednici, dok roditelji više ne spadaju u tu skupinu. Došlo je do promjena i kada je riječ o nužnim udjelima koje bi oni trebali naslijediti (tzv. freie Quote.). Dok je nužni dio koji supružnik nasljeđuje ostao isti (¼), udio nužnog dijela djece se smanjio s ¾ na ¼. To konkretno znači da djeca i supružnik skupa nasljeđuju polovicu ostavštine, dok se s preostalim polovicom može raspolagati putem oporuke ili ugovora o nasljeđivanju. Ukoliko preminuli ostavi putem oporuke više od polovice drugim osobama, tada supružnik i djeca mogu tražiti nužni obvezni udio koji im zakonom pripada. Ukoliko je jedno ili više djece već umrlo, tada taj dio ide unucima. Ukoliko nema potomaka, ¾ je zakonski nužni udio supružnika a ¼ je udio koji se može oporukom ili ugovorome nekome ostaviti. Kod osoba koje žive same i imaju djecu, nužni obvezni udio bio bi ½ ostavštine djeci, ostalom polovicom mogu raspolagati putem oporuke. Ako nema djece, cjelokupna ostavština se može putem oporuke ostaviti kome se želi. Ukoliko nema zakonskih nasljednika i nema oporuke ili ugovora, ostavštinu nasljeđuje država - obično općina u kojoj je umrli živio.

Bračni parovi koji posjeduju nekretninu u kojoj žive, imaju mogućnost međusobno se osigurati u slučaju smrti supružnika. Po no-

vim odredbama supružniku se može ostaviti polovica u obliku ostavštine, a druga polovica u obliku prava doživotnog korištenja (u tzv. Nutzniessung). Ovo je važno u slučajevima kada preživjeli supružnik nije u mogućnosti isplatiti djecu, a da ne mora prodati nekretninu u kojoj živi. Po novim zakonskim odredbama supružnici gube pravo nasljeđivanja na nužni obvezni udio već tokom trajanja brakorazvodne parnice, dok su po starim odredbama to pravo gubili tek nakon donešene odluke o razvodu braka od strane suda. Nove odredbe nasljednog prava vrijede za sve smrtno slučajevne od 1.1.2023 kao i na oporuke napisane prije 1.1.2023. Kod postojećih oporuka bi bilo dobro provjeriti treba li ih samo nadopuniti ili pisati nove u skladu s novim zakonskim odredbama.

Darivanje

Imovinom se za života može raspolagati prema vlastitoj želji i darivati kome se i koliko hoće. To vrijedi i za osobe koje su zakonski nasljednici. Moguće je da netko od nasljednika traži da mu se jedan dio nasljedstva isplati još za života osobe koju ima pravo naslijediti nakon njezine smrti, (tzv. Erbvorbezug). Ostavština isplaćena prije smrti mora biti kao takva i obznanjena. Isto tako ona mora nakon smrti biti izjednačena s drugim nasljednicima. Novo kod ugovora o nasljeđivanju je da je darivanje nakon 1.1.2023 ograničeno. Manji darovi za rođendan ili vjenčanje su dopušteni, ali darivanja udjela u tvrtki ili nekretnine nisu više moguća osobama koje već nisu navedene u ugovoru o nasljeđivanju. Ukoliko to netko ipak želi učiniti, mora postojeti ugovor o nasljeđivanju dopuniti izmjenama s kojima svi sudionici navedeni u ugovoru o nasljeđivanju, moraju biti sporazumni.

Dugovi

Nasljednici umrle osobe nemaju samo prava, nego i konkretne obveze. Ukoliko umrla osoba ima više dugova nego imovine, to može biti razlogom da se nasljedstvo odbije, jer u tom slučaju nasljednik više nije odgovoran za dugove. Zakonski rok za zakonske nasljednike za odbijanje nasljedstva je 3 mjeseca, koji teče od trenutka kada su saznali da je osoba koju trebaju naslijediti umrla, a za ostale nasljednike od trenutka kada su dobili službeno obavijest o smrti osobe koja im je nešto ostavila u naslijeđe. Nakon isteka zakonom propisanih rokova nisu moguće izjave o mogućem odbijanju nasljedstva. Ukoliko je osoba koja bi trebala nešto naslijediti poduzela radnje koje se ne mogu svesti pod nazivnik nužnoga upravljanja imovinom, nego je imovinu tajno otuđila ili prisvojila, ne može se više odreći prava odbijanja nasljedstva. Tu ne spada primjerice obavijest osiguranjima o smrti, plaćanje računa umrloga, davanje otkaza za stan stanodavcu umrle osobe. Ali ako osoba nešto uzme iz stana i proda te s time plati svoje račune, može izgubiti pravo na odbijanje nasljedstva i tako riskira da naslijedi i eventualne dugove umrlog. Nasljednici trebaju znati da ugovor o najmu stana ne prestaje automatski smrću stanara, pa je potrebno što prije obavijestiti stanodavca o smrti stanara i otkazati ugovor o stanovanju. Radni ugovori, međutim, automatski prestaju smrću vlasnika tvrtke. Također je važno znati da se novcem na bankovnom računu umrlog ne može slobodno raspolagati, pa je neophodno se raspitati u banci koje su i kakve su zakonske mogućnosti u smrtnim slučajevima.

vm@caritas-aargau.ch | T 056 210 35 80

videntis
Your smile - our care!

Dr. Ante Stjepan Vidović završio je studij stomatologije u Njemačkoj, usavršavao se na voditeljskim pozicijama u švicarskim i njemačkim poliklinikama, te od 2015. godine vodi svoj dentalni centar u srcu Zagreba.

Zrinjevac 6
10000 Zagreb
info@videntis.eu
www.videntis.eu

NAZOVITE NAS!
+385 1 5515 300

CROMAX.ch

Vaš radostan povratak – Naš cilj

Naše usluge za povratnike:

- planiranje odlaska u redovnu ili prijevremenu mirovinu
- izračun buduće mirovine - AHV
- provjera konta Pensionskasse i potraga za izgubljenim kontima
- porezno i pravno savjetovanje u svezi isplate kapitala iz Pensionskasse i Säule 3a
- druge razne usluge (Treuhand) prema dogovoru

Naše usluge u Švicarskoj:

- savjetujemo, financiramo i pratimo Vas prilikom kupovine nekretnine
- pomažemo Vam prilikom osnivanja Vašeg poduzeća pravno savjetovanje
- sve vrste osiguranja za poduzeća i privatne osobe

CROMAX.ch
Im Ifang 16, CH-8307 Effretikon
Telefon +41 052 208 38 38 * Fax +41 052 208 38 39
info@cromax.ch * www.cromax.ch

zeliCreisen
www.zelicleisen.ch

WIFI U AUTOBUSU

DIREKтна LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

Bern	utorak, petak	17:40 h
Basel	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:00 h
Zürich	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:30 h
St. Gallen	utorak, petak	16:30 h
Luzern	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	19:15 h
Bellinzona	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:00 h
Lugano	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:30 h

Polasci iz Hrvatske

Split	četvrtak, nedjelja	07:00 h	uto, sub	13:10 h
Trogir	četvrtak, nedjelja	07:30 h	uto, sub	13:30 h
Sibenik	četvrtak, nedjelja	08:25 h	uto, sub	14:35 h
Zadar	četvrtak, nedjelja	10:00 h	uto, sub	16:10 h
Senj	četvrtak, nedjelja	12:35 h	uto, sub	18:45 h
Novi Vinodolski	četvrtak, nedjelja	13:00 h	uto, sub	19:10 h
Crikvenica	četvrtak, nedjelja	13:15 h	uto, sub	19:25 h
Rijeka	četvrtak, nedjelja	13:50 h	uto, sub	20:00 h

Mobile: +41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zelicleisen.ch

Hallo Hrvatice.
Hallo Hrvati.

Novi ste u Švicarskoj? Zdravstveno osiguranje je obavezno. Rado ću vas podržati prije registracije sa općinom do potvrde o zdravstvenom osiguranju.

Također nudimo i zdravstveno osiguranje za Hrvate, osiguranje za kućanstvo i pravnu zaštitu. Javite mi se, tu sam za vas.

Poklanjamo vaučer od croaticuma za putovanje u vrijednosti do 500 franka. Skenirajte QR-kod i osvojite nagradu.

Suzana Djedović
Agenturleiterin
058 277 36 79
suzana.djedovic@css.ch

croaticum **CSS**

MAESTRAL
food in good company

Veleprodaja
Giessenstrasse 11, 8953 Dietikon
Tel. 044 743 82 00, Fax 044 743 82 01

Velika ponuda domaće robe i vina vrhunske kvalitete. Dostava u cijeloj Švicarskoj!

PODRAVKA BADEL 1862

Maestral AG
Office & Lager: Giessenstrasse 11
CH-8953 Dietikon
Telefon: +41 (0) 44 743 82 00
Fax: +41 (0) 44 743 82 01
E-mail: info@maestral.ch
www.maestral.ch

CROREC.CH
CROATIAN REAL ESTATE CENTER

Vaša pouzdana pravna savjetnica za nekretnine u Hrvatskoj

SANJA BABIĆ
mag. iur. EMBA

- PROČENA NEKRETNINE
- PRAVNO SAVJETOVANJE
- PROVJERA HRVATSKIH DOKUMENATA
- PRAVNA PITANJA U VEZI NASLIJEDSTVA
- PROVJERA DOKUMENTACIJE VEZANO ZA NEKRETNINE

+41 79 500 87 65 | www.crorec.ch | SB@crorec.ch

Spremate li se u mirovinu?

Uz solidno planiranje, možete poboljšati svoje prihode u mirovini, uštedjeti na porezima i osigurati svoje najmilije. Nudimo savjetovanje za:

- izračun vaše buduće AHV mirovine
- provjera konta Pensionkasse
- savjeti kod isplate Pensionkasse i 3. Säule

Veritas Consulting AG
Alfred-Escher-Strasse 34
8002 Zürich • www.veritas.ch
T 043 321 93 93 • F 043 321 93 94

Livno-Bus
ŠVICARSKA → BIH

BRZA LINIJA » BRZA LINIJA

ČAPLJINA » LJUBUŠKI » MEĐUGORJE » ČITLUK » MOSTAR » ŠIROKI BRIJEG » POSUŠJE » TOMISLAVGRAD

KISELJAK » BUSOVAČA » VITEZ » NOVI TRAVNIK » TRAVNIK » BUGOJNO » KUPRES » LIVNO
polasci iz (BiH) - svaki četvrtak i nedjelja

COLDRERIO » CASTIONE » LUZERN » ZÜRICH » BASEL
polasci iz (CH) - svaki utorak i petak

Najbolje cijene karata preko **www.livnobus.com**

Rezervacije se mogu vršiti putem Viber i WhatsApp aplikacija.
+49 89 21 530 630
+41 79 301 6995 (isključivo na Viber i Whatsapp)
BiH: +387 34 206 507 | +387 34 206 501

zeliCreisen
www.zelicleisen.ch

WIFI U AUTOBUSU

DIREKтна LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

Bern	utorak, petak	17:40 h
Basel	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:00 h
Zürich	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:30 h
St. Gallen	utorak, petak	16:30 h
Luzern	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	19:15 h
Bellinzona	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:00 h
Lugano	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:30 h

Polasci iz Hrvatske

Vukovar	utorak, subota	12:00 h	četvrtak, nedjelja	05:50 h
Osijek	utorak, subota	12:35 h	četvrtak, nedjelja	06:25 h
Đakovo	utorak, subota	13:25 h	četvrtak, nedjelja	07:15 h
Ve. Koprnica	utorak, subota	13:45 h	četvrtak, nedjelja	07:35 h
Sl. Brod	utorak, subota	14:15 h	četvrtak, nedjelja	08:05 h
N. Gradiska	utorak, subota	15:05 h	četvrtak, nedjelja	08:55 h
Zagreb	utorak, subota	17:10 h	četvrtak, nedjelja	11:00 h
Karlovac	utorak, subota	18:00 h	četvrtak, nedjelja	11:50 h
Rijeka	utorak, subota	20:00 h	četvrtak, nedjelja	13:50 h

Mobile: +41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zelicleisen.ch

Koja osiguranja Vam nudim?

Osiguranje vaše imovine

- Osiguranje kućne robe
- Osobna odgovornost za štetu trećima
- Osiguranje za putovanje
- Osobni zastupnik
- Osiguranje nadzornih osoba
- Osiguranje neposrednih osoba
- Pravna zaštita

Ostale usluge što vam nudimo

- Osiguranje odgovornosti za štetu trećima
- Savjetnik i stručna pomoć za imovinu
- Savjetnik i stručna pomoć za vašu firmu
- Osobni zastupnik
- Osobni zastupnik

Osobno i mirovinsko osiguranje

- Zaštita, zaštita i mirovinsko osiguranje
- Osiguranje za štetu imovnosti
- Osiguranje u slučaju nezgode i bolesti
- Zdravstveno osiguranje

Ostali proizvodi:

- Privatni hipotekarni kredit

Josip Rados
Vesela, veseliga i usla, vospoige beforer
Privatbanker & RMG
josip.rados@axa.ch
Mobile +41 78 946 12 12

zeba
HÖRCENTER

- besplatna analiza sluha
- besplatno testiranje slušnih pomagala
- slušne aparate i pribor
- tinitus savjetovanje
- zaštita sluha od buke
- pomoć sa osiguranjem (IV/AHV/SUVA)

Ivana Zeba-Alilovic

zeba Hörcenter
Marktplatz 7 · 9400 Rorschach
Tel.: 071 571 89 40
E-Mail: rorschach@zeba-hoercenter.ch

www.zeba-hoercenter.ch

Ugodno i korisno Vam čitanje - ma gdje bili!

MOVIS

ADAM Pogrebne usluge

Željka i Adam Marković
Postfach 640
CH-4900 Langenthal

Tel. +41 62 923 32 66
Fax +41 62 923 32 63
Adam +41 79 439 35 67
Željka +41 79 704 10 18

www.adam-pogrebneusluge.ch

Brzo – Diskretno – Povoljne usluge

POGREBNE USLUGE "LEOVAC"
Na usluzi 24h dnevno / Sa svim papirima

Naše usluge

- kompletne sahrane na području kantona Ticino
- pripreme pokojnika i kremiranje u kantonu Ticino
- posjedujemo svu kompletnu opremu
- prijevoz pokojnika iz Švicarske u sve zemlje Europe i obratno
- u slučaju smrti u kući ili stanu odvoz pokojnika (bolnica, krematorija, patologija)
- sređujemo svu potrebnu dokumentaciju za pogrebne usluge ako dolaze u CH iz drugih zemalja

• Ivo Leovac • Via Primore 7, 6616 Losone
• 0041 (0)79 221 45 73 • www.pogrebne-leovac.ch
• 0041 (0)91 791 61 79

Privatni kredit? Pitajte profesionalce.

Kredit od CHF 3'000-250'000 za zaposlene, temporere, AHV-IV-rentnere

- Besplatni savjeti i obrada
- Odgovor i ponuda u roku od 24 sata
- Fleksibilno trajanje kredita
- Najpovoljniji kamatne stope

043 355 99 40
www.asfinanz.ch

AS Finanz GmbH je provjereni i certificirani švicarski posrednici s kantonalnom licencom za posredovanje kreditima. Davanje kredita je zabranjeno ako uzrokuje preterano zaduživanje. (Art. 3 UWG)

Centar zdravog osmijeha

salona dental
STOMATOLOŠKA POLIKLINIKA
Solín, Hrvatska

ordinacija@salondental.com
+385 21 261 600

Vodica stomatološka poliklinika u Dalmaciji

Sve stomatološke usluge na jednom mjestu

Doktori specijalisti s višegodišnjim iskustvom u implantologiji, kirurgiji i protetici

Mogućnost smještaja za pacijente iz inozemstva

Mediji i izazov (naše) komunikacije (45)

POUZDAN DEKALOG ULJUĐENE VIRTUALNE I STVARNE KOMUNIKACIJE

U našim prilogima smo već nekoliko puta isticali kako je Crkva jedna od rijetkih ustanova, kojoj je vrlo stalo do komunikacije i medija. To se najbolje može vidjeti u brojnim crkvenim dokumentima koji su nastali nakon Drugog vatikanskog koncila, ali i u porukama za Svjetski dan sredstava društvene komunikacije, koji je ove godine proslavljen 57. put. Te procese također zorno potvrđuju brojna događanja na mjesnim (župe) i pokrajinskim (biskupije) razinama, kao što su radionica o sredstvima javnoga priopćavanja i komunikacijskim zakonitostima. Budući da se nalazimo u vremenu, u kojemu su komunikacijski izazovi sve složeniji i veći, smatramo važnim ponovno naglasiti temeljne zakonitosti naše komunikacije. Poticaj za ovaj prilog dala nam je vijest da je tršćanski biskup, mons. Enrico Trevisi, nedavno potpisao «Manifest o komunikaciji», na poticaj udruge Parole O_Stili. Prije nego nastavimo razmišljati o komunikaciji, vrijedno je malo pozornosti posvetiti nazivu ove udruge. On na sjajan način, igrom talijanskih riječi, govori o tome kakva može biti naša komunikacija. Kada bismo doslovno preveli naziv udruge ona bi se zvala «Riječi ili stilovi» i dobro odražava da je riječi važno koristiti sa stilom, pristojnim stilom. Ali kada bismo spojili riječ «O-stili», stilovi bi se pretvorili u nešto neprijateljsko, pa bi se udruge zvala «Neljubazne riječi» ili «Neprijateljske riječi», jer «ostile» na talijanskom znači upravo to. Iako ne znamo je li to bila nakana osnivača udruge «Parole O_Stili», nama se ova igra riječi čini sjajnom, jer nas upozorava i govori nam o važnosti ljubaznih riječi u komunikaciji – o važnosti pristojne ljudske komunikacije. No, vratimo se na Manifest, jer je on zapravo podsjetnik za sve nas (pogotovo za vjernike) da smo pozvani na odgovorno komunikacijsko ponašanje u stvarnom i virtualnom prostoru i na brigu za našu braću i sestre... Budući da sam Manifest snažno podsjeća na Dekalog – na Deset Božjih zapovijedi – posvetimo mu potrebnu pozornost.

[1.] Virtualno je stvarno

«Na internetu kažem ili zapišem samo ono što bih se usudio/la reći i uživati.» Ovo je uistinu temeljno pravilo koje nerijetko zaboravimo, jer nas ponese činjenica da smo iza zaslona i da u pravilu ne vidimo one s kojima komuniciramo, pogotovo ako je riječ o društvenim mrežama. Nikada nije dovoljno ponavljati da zapravo sve polako postaje virtualno... Ali možda je još važnije reći kako je opasno skrivati se iza zaslona, jer ako se više posvetimo kontaktima uživo, smanjit ćemo mogućnosti za pogrešno razumijevanje naših sugovornika. Zato i kažemo kako virtualno nikada ne može u potpunosti nadomjestiti iskustvo susreta uživo. Stoga, kada god možemo, birajmo susret uživo!

[2.] Ono smo, što objavimo

«Riječi koje izabirem, govore o tome tko sam: predstavljaju mene.» Zamislite situaciju da je netko kroz cijeli vaš život zapisao svaku riječ koju ste izgovorili i napisali! Ima li tu riječi na koje nismo ponosni, koje bismo rado izbrisali, zaboravili? U digitalnom svijetu događa se

upravo to: svaka naša riječ ostaje, stvara digitalnu sliku o nama i drugi će, temeljem svega što smo objavili, polako početi zamišljati točno određenu osobu. Zato pazimo što objavljujemo.

[3.] Riječi oblikuju misli

«Uzimam si dovoljno vremena da što bolje izrazim što želim reći.» U našim se razgovorima najčešće pogreške događaju kada smo brzopleti i nestrpljivi. Za komunikaciju je potrebno vrijeme i smirenost. Sjetite se uostalom koliko smo brzi na jeziku kada smo povrijeđeni ili razočarani. Zastanimo! Dobro promislimo je li baš nužno odmah odgovoriti i uzvratiti na svaku rečenicu ili nečiji govor. Uostalom, kada smo u dvojbi prisjetimo se Isusovih riječi: «Vaša riječ neka bude: 'Da, da, – ne, ne!' Što je više od toga, od Zloga je» (Mt 5,37).

[4.] Prije nego progovorim, pokušavam slušati

«Nitko nije uvijek u pravu, pa ni ja. Slušam, pri tome sam otvoren/a i iskren/a.» Vjerojatno je najveća pogreška u našim razgovorima to što previše govorimo, a premalo slušamo. Zato je i poznati filozof Epiktet jednom prigodom rekao: «Imamo dva uha i jedna usta kako bismo mogli slušati dvostruko više nego što govorimo.» Kako je teško slušati! Kako je teško suzdržati se i ne prekinuti drugu osobu, a pogotovo one kojima je potrebno malo više truda jer se ne otvaraju tako lako. Koliko li smo samo dragocjenih trenutaka propustili u kojima su nam se drugi htjeli otvoriti, samo zato jer nismo imali strpljivosti slušati... Ohrabrimo se poticajem iz Svetoga Pisma: «Tko odgovara prije nego što sasluša, na ludost mu je i sramotu» (Mudre izreke 18, 13).

[5.] Riječi su most

«Riječi izabirem s ciljem da razumijem, da drugi razumiju mene, da se približim drugima.» Nismo li katkada htjeli ispasti pametni pred drugima i dodatno zakomplicirati naš razgovor, kada se od nas očekivalo upravo suprotno – da se približimo kako bi nas razumjeli...? Eto nam možda već danas nove prilike. Budimo razumljivi i jednostavni dok govorimo! I ne zaboravimo Ciceronove riječi: «Trebali bismo biti pažljivi prema svojim riječima kao i prema svojim postupcima.»

[6.] Riječi imaju posljedice

«Znam da svaka moja riječ ima posljedice, male ili velike.» Ovo je uistinu točno. I mi to znamo, ali svejedno griješimo. Ponekad smo toliko zločesti da ćemo upravo zbog toga i izreći riječi za koje znamo da će druge povrijediti, razalostiti, obeshrabriti, onemogućiti... Ali isto tako zaboravljamo da ćemo za svaku našu riječ i odgovarati... No, posljedice mogu biti i pozitivne, ako npr. govorimo umilno i ljudno kako je napisao prorok Sirah: «Umilna riječ umnožava prijatelje i jezik uljudan izaziva prijazne odgovore» (Sir 6,5).

[7.] Dijeljenje sadržaja znači odgovornost

«Tekstove ili slike dijelim samo nakon što sam ih pročitao/la, procijenio/la i razumio/jela.»

Ne biste vjerovali koliko se puta u našim razgovorima dogodi nesporazum jer se nismo razumjeli. Možete li se prisjetiti barem jednog takvog razgovora u kojemu se jednostavno niste razumjeli sa svojim sugovornikom? To još više vrijedi za naša «dijeljenja» na društvenim mrežama. To se često dogodi jer pretpostavljamo puno toga u našoj komunikaciji. Kada vam je teško suzdržati se od brze reakcije (i na društvenim mrežama) prisjetite se rečenice po kojoj je ostao poznat Euripid: «Riječ izašla iz usta nije lako zaustaviti, kao ni kamen pušten iz ruke.»

[8.] O idejama možemo raspravljati. Osobe je potrebno poštivati

«Osobe koje brane stajališta s kojima se ne slažem, ne pretvaram u neprijatelje koje je potrebno uništiti.» Jeste li i kada osjetili kako je teško prihvatiti da smo izgubili u nekoj raspravi? Kako je teško reći: «U pravu si!», «Nisam to gledao na taj način.», «Zaista moram promijeniti svoj stav!», «Cijelo sam vrijeme bio u zabludi!», «Hvala ti što si mi otvorio oči!» Nisu li ovo najteže rečenice koje moramo izgovoriti? A toliko smo puta odmah išli napasti drugu osobu.

[9.] Uvrjede nisu argumenti

«Ne prihvaćam uvrjede ni napade, čak ni ako podupiru moje stajalište.» Postoje situacije u kojima ćemo se potruditi na svaki mogući način da na uvrjedu ne vraćamo uvrjedom, jer znamo da će nas uzvraćanje uvrjede odvesti na put bez povratka. No, uvrjede također ne smijemo trpjeti i moramo se puno jasnije postaviti kada netko vrijeđa nas ili ono što je nama sveto. Ni uvrjeda ni napad, kao ni nasilje, ne zaslužuju da ostanemo u razgovoru s takvim osobama. Dostojanstveno se povucimo i dajmo im do znanja da su nas uvrijedili.

[10.] Čak i tišina nešto govori

«Kada je najbolji izbor tišina, šutim.» Naše najveće komunikacijsko iskustvo kao dvojice profesora komunikologa zapravo je skriveno u desetom pravilu. Ne zaboravimo kako je i šutnja također govor, nerijetko čak i mnogo glasniji od najbučnije verbalne rasprave ili debate. I sami vidite koliko je teško šutjeti i prešutjeti. I na ovom pravilu vidimo koliko smo podbacili. No, u kojim još situacijama tišina govori? Sjećate li se kave s najboljim prijateljem ili prijateljicom koji su možda u jednom trenutku započeli s ogovaranjem drugih osoba koje nisu s vama, a vaša reakcija ostala je – šutnja. Možda su vas drugi zbog toga i krivo gledali, ali vjerujte kako ste u takvim trenucima zapravo bili znak da ne želite sudjelovati u ocrnjivanju drugoga. Poželjeli ste prekinuti taj lanac, ali možda niste imali dovoljno snage i hrabrosti. Ne bojte se! Ustrajte! Pronađite među ovih deset pravila (barem jedno!) koje ćete prigrliti i oko kojega ćete se potruditi. Sljedeći mjesec odaberite neko drugo pravilo i tako ćete tijekom deset mjeseci sigurno vidjeti promjene u sebi i na sebi, u svojoj komunikaciji, svojoj obitelji, svakodnevicu i na poslu. Odvažite se!

Preporučene knjige

Vatroslav Frkin

IZMOLJENA DJECA

«U priručniku Rimskoga obrednika primijetio sam da postoji molitva i blagoslov bračne sobe... Budući da susrećem mnoge bračne parove koji nemaju djece, a željeli bi ih imati, savjetujem im da mole i da prime ovaj blagoslov... Budući da su neka izabrana djeca u Bibliji također izmoljena, preporučam bračnim parovima da mole za djecu i prime blagoslov. U ovoj knjižici, u prvom dijelu, donosim ponajprije primjere izmoljene djece iz Biblije, a nakon toga, u drugom dijelu, primjere iz naših dana...» (V. Frkin)

Naklada sv. Antuna, Zagreb, Kaptol

Cijena: 3.00 CHF

Wilfrid Stinissen

ČUJEŠ LI ŠUM VJETRA?

Za potpun život nužan je Duh Sveti

Knjiga je meditacija o Duhu Svetomu i budi čežnju za produbljanjem zajedništva s Bogom. Istodobno nudi mnogo sadržaja za razmišljanje, a može probuditi i teološko razmišljanje. Karmelićanin Wilfrid Stinissen napisao je 25 duhovnih knjiga koje su prevedene na brojne jezike. Najprevođeniji je katolički duhovni pisac. Teme: Predati se Duhu; Crkva i jedinstvo; Ljubav je najuzvišenija. Važnost zajednice, ljubav muškarca i žene, različite vrste ljubavi, prožimanje različitih vrsta ljubavi. Ljubav je temelj svih darova Duha Svetoga, ne možemo ljubiti ni biti ljubljani bez Duha Svetoga.

Naklada sv. Antuna, Zagreb, Kaptol

Cijena: 12.00 CHF

Allan i Barbara Pease

VELIKA ŠKOLA GOVORA TIJELA

Neverbalno izražavanje i čitanje između redaka

Jeste li znali da je 60-70% naše komunikacije posredovano govorom tijela, a ne isključivo jezikom? Osim toga, ljudi često govore suprotno od onoga što stvarno misle ili osjećaju. Vrijeme je da naučite čitati misli na temelju ljudskih gesta i kretnji. U tome će vam pomoći ova knjiga. Na stručan i duhovit način knjiga govori: - Kako prepoznati kada netko laže - Kako se svidjeti drugima - Kako postići dobru suradnju - Kako uspješno voditi razgovore - Kako čitati između redaka (...)

Mozaik knjiga, Zagreb

Cijena: 15.00 CHF

Bolje humor nego tumor

Anegdote o papi Ivanu XXIII.

☺ Dok je papa Ivan XXIII. bio apostolski nuncij u Parizu, pozvali su ga na svečani ručak. Tada je sjedio pokraj jedne lijepe gospođe, naprosto previše razgoljene. Nakon što je doneseno voće na stol, on uzme jednu jabuku te ju pruži gospođi pokraj sebe. Ona se začudila, no on dodade: «Izvolite uzeti, gospođo. Eva je opazila da je gola tek kada je pojela jabuku.»

Korisne adrese

Hrvatska predstavništva u Švicarskoj

Veleposlanstvo Republike Hrvatske i konzularni odjel Veleposlanstva
3005 Bern, Thunstrasse 45
Veleposlanstvo: telefon: 031 352 02 75
fax: 031 352 03 73
Konzularni odjel: telefon: 031 352 50 80
fax: 031 352 80 59

Uredovno vrijeme:
ponedjeljak-petak: 9.00-12.00 sati
utorkom i od: 16.00-18.00 sati
(Svakog 2. i 4. ponedjeljka, u mj. konzularni odjel ne radi.)

Generalni konzulat RH u Zürichu
8008 Zürich, Bellerivestr. 5
Telefon: 044 386 67 50; 044 386 67 51
Fax: 044 422 83 54

Uredovno vrijeme:
ponedjeljak i srijeda: 9-13.00 i 15-18.00
utorak, četvrtak i petak: 9-13.00 sati.

Konzulat RH u Luganu
6900 Lugano, Hotel Pestalozzi
Piazza Indipendenza 9
Telefon: 031 352 50 80; fax: 031 352 80 59
2. i 4. ponedj. u mj. 10.00-12.00 i 13.00-15.00

Botschaft Bosnien und Herzegowina Velesposlanstvo Bosne i Hercegovine
Thorackerstrasse 3, 3074 Muri bei Bern
Telefon: 031 351 10 51; fax: 031 351 10 79

Hrvatska nastava u Švicarskoj Konfederaciji
Zürcherstrasse 48/50, 8953 Dietikon
Telefon: 044 212 65 44
E-mail: hds-ch@bluewin.ch
web-stranica: www.hds-ch.com
Uredovno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8.30-15.00
Koordinatorica: Mija Rajić

Sozialdienst für Kroatischsprachige
Bahnhofplatz 1, 3. kat, 5400 Baden
Telefon: 056 210 35 80
E-Mail: vm@caritas-aargau.ch
www.hrvatskasocialnasluzba.ch
Uredovno vrijeme:
utorak: 09-12.00; srijeda: 13.30-17.30
Socijalna radnica: Valentina Matolić

Promjena naslova (adrese)!

Molimo Vas, ako ste tijekom godine mijenjali mjesto svoga boravišta, prijavite Vašu novu adresu/naslov Uredništvu MOVIS-a. Istovjetna zamolba vrijedi za sve novoutemeljene obitelji koje žele primati MOVIS. Hvala Vam na razumijevanju!

Telefon: **043 317 96 33**
E-Mail: movis@hkm-movis.ch

MOVIS - Kath. Kroatenmission
Bederstrasse 76, CH-8002 Zürich

45.
Rumeni list

Andrija Mohorovičić

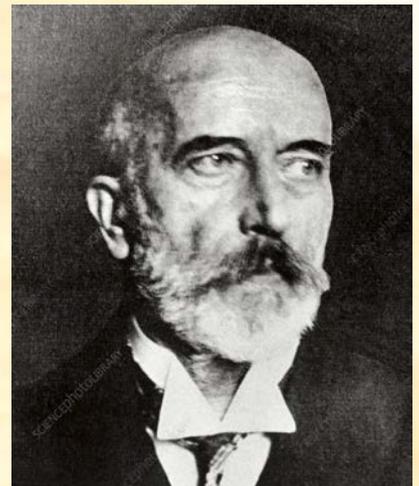
– utemeljitelj moderne seizmologije

Velikani i njihove ideje ■

Hrvatski geofizičar svjetskoga glasa Andrija Mohorovičić rođen je 23. siječnja 1857. u Voloskom kraj Opatije. U rodnome mjestu završio je osnovnu školu, a onodobnu osmogodišnju gimnaziju u Rijeci. Već u ranoj mladosti svladao je šest jezika: engleski, francuski, talijanski, njemački, latinski i grčki. Studirao je matematiku i fiziku u Pragu, gdje je bio i tajnik Društva hrvatskih studenata «Hrvat». Nakon završetka studija predavao je u gimnazijama u Zagrebu, Osijeku i Bakru, gdje je došao prvi put u doticaj s meteorologijom, koju je predavao u naučnoj školi. Tamo je objavio desetak radova i konstruirao nefoskop, instrument za određivanje brzine i smjera gibanja zraka i oblaka. U Bakru je ostao do 1891., kada je na vlastiti zahtjev premješten u Zagreb na realnu gimnaziju. Sljedeće godine postaje upraviteljem Meteorologijskog opservatorija. Svojim zauzimanjem uspio je izdvojiti meteorološku postaju iz nadležnosti Budimpešte u nadležnost Zagrebu. Godine 1893. promoviran je u doktora filozofije na zagrebačkom Sveučilištu na osnovi disertacije «O opažanju oblaka, te o dnevnom i godišnjem periodu oblaka u Bakru». Nakon toga je položio profesorski ispit za privatnoga docenta. Od 1893. držao je predavanja na Mudroslovnom fakultetu u Zagrebu iz geofizike i astronomije, a od 1899. godine predavao je meteorologiju i klimatologiju na Kraljevskoj šumarskoj akademiji. Naslovni izvanredni profesor postao je 1910. Bio je član HAZU. Umro je 18. prosinca 1936. u Zagrebu.

Od 1901. posvetio se pretežno seizmologiji. Iako su prva seizmološka mjerenja u Zagrebu započela nakon potresa 1880., stvarnim početkom seizmologije uzima se 1906., kada je Mohorovičić, u podrumu zgrade Meteorološkog opservatorija na Griču, postavio seizmograf tzv. Vicentinijeve konstrukcije, čime je utemeljio zagrebačku seizmološku postaju. Njegovim imenom nazvan je diskontinuitet između Zemljine kore i plašta, odnosno granica između kore i plašta, koji je otkrio 1910. (godinu prije bio je jaki potres kod Pokupskog, 40 km južno od Zagreba). Riječ je o granici (sloju) između Zemljine kore i plašta u kojoj se skokovito mijenja brzina potresnih valova. Prosječna dubina mu je 33 km. Ispod oceana kora je najtanja (5-10 km), a ispod kopna je deblja (20 do 90 km), najdeblja je ispod velikih planina. U Hrvatskoj je kora najdublja ispod Velebita i Dinare (oko 42 km), a najplića ispod južnoga Jadrana i istočne Slavonije (oko 25 km). Taj diskontinuitet je ujedno i najveća prirodna tvorba koja postoji na Zemlji.

Više od pola stoljeća nakon njegova otkrića dokazano je postojanje diskontinuiteta i na drugim planetima, pa se u novije vrijeme njegovim imenom naziva i diskontinuitet između kore i plašta na Marsu. Godine 1970. njemu u čast nazvan je krater polumjera 77 km na tamnoj strani Mjeseca, a 1996. asteroid br. 8422. Malo je poznato da je Mohorovičić prvi u Hrvatskoj opisao tornado,

(Volosko, 23. siječnja 1857. – Zagreb, 18. prosinca 1936.)

koji se pojavio kod Novske 1892. Tom prigodom je objavio i prve sinoptičke karte u Hrvatskoj. Nema ozbiljnog geoznanstvenika u svijetu koji nije čuo za Mohorovičića, iako je on jedan od malobrojnih hrvatskih znanstvenika koji je cijeli svoj život radio i do svojih otkrića došao u Hrvatskoj. Tko može i zanima se, neka posjeti Memorijalne prostorije Andrije Mohorovičića na Geofizičkom zavodu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na Horvatovcu. Tamo su izloženi i seizmografi kojima se služio Mohorovičić početkom 20. stoljeća.